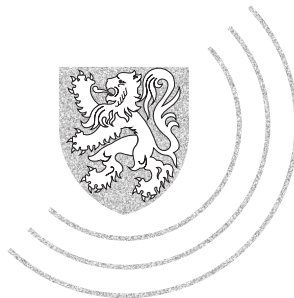

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

9 februari 2004

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	23
Advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur	95
Advies van de Raad van State	125
Ontwerp van decreet	149

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemene toelichting

I.1. Bevoegdheidsregeling tussen de federale en de gewestelijke besturen

De staatshervormingen van 1970, 1980, 1988 en 1993 hebben de bestaande regeling van de erediensten in ons land en de organisatie en de werking van het bestuur van de erkende erediensten ongemoeid gelaten. De desbetreffende regeling bleef aldus op onverkorte wijze federaal.

Pas bij de vijfde staatshervorming van 2001 werd beslist bepaalde bevoegdheden met betrekking tot erediensten en kerkbesturen over te hevelen naar de gewesten. Artikel 4 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen (Belgisch Staatsblad 3 augustus 2001) heeft wat de ondergeschikte besturen betreft, artikel 6, § 1, VIII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen vervangen in die zin dat de gewesten, met ingang van 1 januari 2002, ook bevoegd werden voor de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalien van de erkende erediensten, met uitzondering van de erkenning van de erediensten en de wedden en de pensioenen van de bedienaars van de erediensten.

Verder heeft artikel 18, 2°, van de bijzondere wet van 13 juli 2001 artikel 92 bis, § 2, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aangevuld, waardoor de gewesten voor de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalien van de erkende erediensten en die de grenzen van een gewest overschrijden, verplicht zijn een samenwerkingsakkoord te sluiten. De bepalingen van dit decreet zijn derhalve slechts van toepassing op de entiteiten van erkende erediensten die zich territoriaal volledig binnen het Vlaamse Gewest situeren. Dit impliceert dat voor de gewestgrensoverschrijdende entiteiten, in afwachting van het verplicht samenwerkingsakkoord, de huidige federale bepalingen blijven gelden.

De Vlaamse overheid kan de erkende erediensten wel uitnodigen om hun organisatie voorzover mo-

gelijk aan te passen aan de bestuurlijke omschrijvingen.

I.1.1. De federaal gebleven bevoegdheden

I.1.1.1. De erkenning van de erediensten blijft een federale aangelegenheid.

De erkenning omvat ook de aanvaarding van het representatieve orgaan van de eredienst dat als gesprekspartner dient voor de contacten met de burgerlijke overheden. Dit zijn in de huidige situatie de aartsbisschop en de bisschoppen voor de rooms-katholieke eredienst ; de administratieve raad van de protestants-evangelische eredienst voor de protestantse eredienst ; het centraal comité voor de anglicaanse eredienst ; het centrale consistorie voor de Israëlitische eredienst ; de metropoliet-aartsbisschop voor de orthodoxe eredienst en het Executief van de moslims van België voor de islamitische eredienst.

I.1.1.2. De vaststelling van de wedden en de pensioenen van de bedienaars van de erediensten

Als wedde moet worden beschouwd de jaarwedde alsmede de vergoedingen en toelagen die de eigenlijke wedde vormen, bijvoorbeeld de haard- en standplaatstoelage, het vakantiegeld en de eindejaarstoelage. De vervoerskosten en de reis- en verblijfskosten waarop het rijkspersoneel aanspraak kan maken, worden daarentegen niet als wedde beschouwd.

I.1.1.3. De beslissing tot tenlasteneming van de jaarwedden en de pensioenen van de bedienaars van de erediensten

Het komt aan de federale overheid toe te beslissen hoeveel bedienaars van de eredienst worden bezoldigd ten laste van de schatkist. Dit zal in bijna alle gevallen gebeuren op voorstel van de overheid van de erkende eredienst.

In het verleden was deze beslissing gekoppeld aan de erkenning van een bisdom of van een parochie of een kerkgemeenschap. Aangezien de erkenning van de kerkbesturen nu tot de bevoegdheid behoort van de gewesten, zal de federale overheid voortaan enkel het aantal bedienaars van de eredienst vaststellen dat aan de territoriale gebiedsomschrijving of delen ervan, wordt toegewezen.

Voor de bedienaars komen de wedden en pensioenen ten laste van de staat.

I.1.2. De gewestbevoegdheden

Behoudens de voormelde federale aangelegenheden behoort alles tot de bevoegdheid van de gewesten. Enkele voorbeelden van aangelegenheden die voortaan tot de bevoegdheden van de gewesten behoren :

- de instemming met de oprichting van de besturen van de erkende erediensten ;
- de vaststelling van de regels voor hun organisatie en werking ;
- de vaststelling van de regels voor het opmaken van de begroting en de rekening ;
- de vaststelling van de regels voor het beheer van het patrimonium ;
- de vaststelling van de regels voor de organisatie en de uitoefening van het administratief toezicht, met inbegrip van de machtiging die conform het koninklijk besluit van 16 augustus 1824 vereist is om grote herstellingen te kunnen uitvoeren. Deze machtiging moet gezien worden als een vorm van administratief toezicht die een controle van de gunningsprocedure en een analyse van de financiële middelen van de kerkfabriek of het bestuur mogelijk moet maken ;
- de verplichtingen van de burgerlijke overheden ten opzichte van de besturen en de bedienaars van de erediensten¹.

I.2. Noodzaak tot aanpassing

Op dit ogenblik zijn er zes erkende erediensten :

- de rooms-katholieke² ;
- de protestantse³ ;
- de Israëlitische⁴ ;

- de anglicaanse⁵ ;
- de islamitische⁶ ;
- de orthodoxe⁷.

¹ J. DUJARDIN en E. VANDENBOSSCHE, “De regionalisering van de bestuursinstellingen van de erkende erediensten”, T.B.P., 2002, 447-453

² Wet van 18 germinal jaar X (8 april 1802)

³ Idem

⁴ Decreet van 17 maart 1808

⁵ Wet van 4 maart 1870

⁶ Wet van 19 juli 1974

⁷ Wet van 17 april 1985

Op 1 april 2003 waren er in het Vlaamse Gewest 1862 erkende lokale kerk- en geloofsgemeenschappen verdeeld als volgt :

Erediensten	rooms-katholieke	protestantse	anglikaanse	Israëlitische	orthodoxe	islamitische
Prov. Oost-Vl.	425	8	1	1	1	0
Prov. West-Vl.	366	8	4	2	3	0
Prov. Vl.-Br.	346	2	1	0	0	0
Prov. Antw.	360	10	1	3	2	0
Prov. Limburg	312	2	0	0	4	0
TOTAAL	1809	30	7	6	10	0

Door de erkenning als lokale kerk- of geloofsgemeenschap verkrijgt die gemeenschap rechtspersoonlijkheid voor de werking van de gemeenschap.

De wetgeving die de organisatie en de werking van de kerk- en geloofsgemeenschappen (kerkfabriek, kerkbesturen) regelt is in hoofdzaak nog gebaseerd op de wet van 18 germinal jaar X (8 april 1802), het keizerlijk decreet van 30 december 1809 dat het eigenlijke statuut van de kerkfabriek vastlegt, en de wet van 4 maart 1870 die meer in het bijzonder het financiële en boekhoudkundige beheer regelt.

De bestaande regelgeving is verouderd. Daarom wordt met dit decreet beoogd een kader te scheppen voor de uitbouw van moderne, efficiënte besturen van de erkende erediensten met een transparante structuur, die een goede relatie kunnen opbouwen met de gemeente- of provinciebesturen, en waarbij evenwaardigheid met de andere lokale besturen wordt nagestreefd.

Dit ligt in de lijn van de organieke wetgeving die ook voor andere geregionaliseerde besturen (gemeenten en provincies) wordt uitgewerkt.

I.3. Structuur van het decreet

Het decreet is ingedeeld in vijf titels.

Titel I “Algemene bepaling” omvat één artikel : “Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid”. Krachtens artikel 19, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, vermelden de decreten van het Vlaams Parlement of ze aangelegenheden regelen als bedoeld in artikel 127, 128, 129 of 39 van de

Grondwet. Die vermelding vormt het eerste artikel van dit decreet.

In titel II worden voor de rooms-katholieke eredienst alle bepalingen samengebracht over de materiële organisatie en werking van de kerkfabrieken, het beheer van de goederen en het financiële beheer, het administratief toezicht op de handelingen van de kerkfabrieken en het voeren van rechtsgedingen. Er is een apart hoofdstuk gewijd aan de kathedrale kerkfabrieken.

Titel III omvat de bijzondere bepalingen voor de erediensten die op gemeentelijk vlak erkend en georganiseerd zijn, namelijk de protestantse, de anglicaanse en de Israëlitische erediensten. Deze bepalingen hebben betrekking op de specifieke organisatiestructuur van deze erediensten en de verkiezing van de leden van hun bestuursorganen. Het beheer van de goederen, het financiële beheer, het administratief toezicht en het voeren van rechtsgedingen zijn geregeld naar analogie van de rooms-katholieke eredienst.

Titel IV omvat de bijzondere bepalingen voor de erediensten die op provinciaal vlak erkend en georganiseerd zijn, namelijk de orthodoxe en de islamitische erediensten. Ook van die erediensten worden enkel specifieke regelen uitgewerkt voor de organisatiestructuur en de verkiezing van hun bestuursorganen. Voor al de overige aangelegenheden wordt verwezen naar de regeling zoals die bestaat voor de andere erediensten, mits een aantal aanpassingen doorgevoerd worden die voortvloeien uit hun erkenning en organisatie op provinciaal niveau.

Voor wat betreft de erkenning en organisatie van de erediensten op gemeentelijk en op provinciaal vlak wordt in het ontwerp geopteerd voor het behoud van de huidige regeling die historisch bepaald is. De wenselijkheid van dit behoud zou eventueel het voorwerp kunnen uitmaken van een grondige studie.

Titel V omvat de noodzakelijke slotbepalingen (waaronder de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen) en de regeling waarbij “oude” regelgeving wordt opgeheven voor de kerkfabrieken en de besturen van de erkende erediensten die werkzaam zijn binnen het Vlaamse Gewest, voor zover het aangelegenheden betreft die door dit decreet worden geregeld.

I.4. Doelstellingen en krachtlijnen van het decreet

I.4.1. Organisatie en werking

- Wat de organisatie en de werking betreft van de “burgerlijke besturen” die voor de onderscheiden erkende erediensten belast zijn met het beheer van hun “temporalien”, wordt gestreefd naar het tot stand brengen van moderne, efficiënte besturen met een transparante structuur, die in evenwaardigheid een goede relatie kunnen opbouwen met de gemeente- of provinciebesturen. De besturen van de erediensten zijn openbare instellingen van publiekrechtelijke aard.
- Om die relaties vlotter te laten verlopen, wordt voor elke erkende eredienst op het relevante niveau (gemeente of provincie) een “centraal bestuur” met rechtspersoonlijkheid opgericht met een coördinerende en communicatieve taak bij de gemeente- of provinciebesturen.
- In de huidige stand van regelgeving worden de tegemoetkomingen in de tekorten van de erkende erediensten verschillend geregeld. Die tegemoetkomingen zijn voor sommige erediensten aan de gemeenten toegewezen, voor andere aan de provincie. Zo zorgen de gemeenten thans voor de tegemoetkoming in de tekorten van de rooms-katholieke, de protestantse, de anglicaanse en de Israëlitische erediensten ; de tekorten van de orthodoxe en de islamitische erediensten worden toegewezen aan de provincies. Aan deze toewijzingen wordt in dit decreet niet geraakt.
- Het aantal parochies of entiteiten is een zaak van de erkende erediensten zelf. Wel worden het aantal organen per entiteit, het aantal leden in de onderscheiden organen en besturen, het aantal (verplichte) vergaderingen, de onverenigbaarheden en de werking tussen de onderscheiden erediensten onderling op elkaar afgestemd, gemoderniseerd, vereenvoudigd en compatibel gemaakt met het ontwerp van het gemeentedecreet en het ontwerp van het provinciedecreet.
- Een burgerlijke vertegenwoordiging in de besturen van de erkende erediensten (zoals het lidmaatschap van rechtswege van de burgemeester in een kerkfabriek) wordt niet langer noodzakelijk geacht. De communicatie tussen de erkende eredienst en de gemeentelijke of provinciale overheid gebeurt via overleg met een centraal bestuur van de entiteiten binnen de gemeente of provincie. Dit geïnstitutionaliseer-

de overleg kan worden gevraagd door beide partijen. De gemeentelijke of provinciale overheid kan dan, op basis van de agenda, haar afvaardiging samenstellen.

- Als algemene regel geldt ook dat de besturen van de erkende erediensten voortaan zullen beschikken over één bestuursorgaan. Van de regeling zoals die thans in de rooms-katholieke eredienst geldt, met een kerkraad en een uitvoerend bureau van kerkmeesters, wordt dus afgestapt.
- De aanstellingen van de leden van de bestuursorganen worden zo veel mogelijk geüniformiseerd voor de onderscheiden erediensten, weliswaar met eerbiediging van de tradities van elke eredienst.

I.4.2. Financiën

- Inzake financiën wordt ernaar gestreefd om meer performante financiële beleidsinstrumenten aan te reiken die transparant en onderling vergelijkbaar zijn.
- De aanwending van deze instrumenten moet mede de basis vormen voor een goede relatie tussen de erediensten en de gemeentelijke of provinciale overheid.
- Het decreet maakt eenvormige regelingen mogelijk voor alle erkende erediensten op het vlak van de financiële beleidsinstrumenten : het meerjarenplan, de budgetten, de rekeningen en de boekhouding.
- Tevens worden eenvormige regelingen uitgewerkt op het vlak van het tijdstip voor het indienen van de budgetten, budgetwijzigingen en rekeningen. Deze eenvormige regelingen moeten de gemeente en provincie toelaten de repercussie op hun plannen en budgetten beter en correct in te schatten.
- Het “centraal bestuur” van de eredienst is verantwoordelijk voor de gecoördineerde indiening van meerjarenplannen en budgetten én voor de communicatie erover met het gemeentelijke of provinciebestuur. Het zorgt eveneens voor de gezamenlijke indiening van de rekeningen.

I.4.3. Goederen en het patrimoniumbeheer

- Inzake de goederen en het patrimoniumbeheer van de eredienst streeft het decreet naar een

modernisering (aanpassing aan de huidige normen) en een uniformisering van dit beheer voor elke erkende eredienst.

- Sommige huidige rigide regelingen kunnen worden versoepeld door een vereenvoudiging van procedure en minder beperkingen bijvoorbeeld op het vlak van de wederbelegging bij verveemdingen.
- Het decreet beoogt het goederen- en patrimoniumbeheer van de erediensten in goede banen te leiden via het algemeen toezicht, met name door een schorsingsbevoegdheid van het schepencollege (bij schending van het gemeentelijke – inzonderheid financiële – belang) en van de gouverneur (bij schending van de wet of het algemeen belang).
- De regeling inzake goederen- en patrimoniumbeheer wordt eenvormig gemaakt voor alle erkende erediensten.

I.4.4. Administratief toezicht

- Met betrekking tot het administratief toezicht over de besturen van de erkende erediensten wordt de beleidslijn die in het Vlaamse binnenlandse bestuur aangehouden wordt (met name een ruim algemeen toezicht en een eerder beperkt bijzonder toezicht) voor de lokale besturen, ook ten aanzien van de besturen van de erkende erediensten doorgetrokken. Hierdoor vallen deze besturen inzake toezicht onder dezelfde regeling als de andere lokale besturen.
- Het zwaartepunt van dit toezicht wordt gelegd bij het bestuur dat er rechtstreeks (financieel) bij betrokken is, namelijk de gemeente of de provincie, en bij de gouverneur als commissaris van de Vlaamse regering, die handelt overeenkomstig de beleidslijnen, vastgelegd door die regering. Het vernietigingstoezicht ligt bij de Vlaamse regering, hetzij rechtstreeks, hetzij in tweede lijn.
- De toezichtregeling, opgenomen in het decreet, is (weliswaar mutatis mutandis naar gelang van welke overheid – gemeente of provincie – verantwoordelijk is voor de tekorten) eenvormig gemaakt voor alle erkende erediensten.

I.5. Terminologie

In navolgend schema wordt per erkende eredienst de benaming aangegeven van de entiteit, van de openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die instaat voor het bestuur van die entiteit, alsmede van het orgaan dat de bestuursbeslissingen treft. Voor deze benamingen wordt geopteerd voor het behoud van de bestaande terminologie.

	entiteit van de eredienst	overeenstemmende openbare instelling	orgaan van de openbare instelling
rooms-katholieke eredienst	parochie bisdom	kerkfabriek	kerkraad
	bisdom	kathedrale kerkfabriek	kathedrale kerkraad
protestantse eredienst	kerkgemeente	kerkgemeente	bestuursraad
anglicaanse eredienst	parochie	anglicaanse kerkfabriek	kerkraad
Israëlitische eredienst	Israëlitische gemeente	Israëlitische gemeente	bestuursraad
orthodoxe eredienst	parochie	orthodoxe kerkfabriek	kerkfabriekraad
islamitische eredienst	islamitische gemeenschap	islamitische gemeenschap	comité

II. Toelichting bij de artikelen

II.1. De rooms-katholieke eredienst

Artikel 2

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse regering de parochies en hun gebiedsomschrijving erkent op voorstel van het door de federale overheid erkende representatief orgaan, met name de bisschop.

Het initiatiefrecht om een parochie op te richten ligt dus bij de kerkelijke overheid.

In het uitvoeringsbesluit zal de Vlaamse regering de criteria voor de erkenning vaststellen.

Op grond van het principe van de scheiding tussen Kerk en Staat kan geen enkele andere overheid zich mengen in deze erkenning. Anderzijds belet niets de Vlaamse regering hierover een vrijblijvend advies te vragen aan de gemeente of aan de provincie.

De mogelijkheid voor de bisschop om voor te stellen een parochie en haar gebiedsomschrijving te

erkennen houdt eveneens in dat hij kan voorstellen de grenzen van parochies te wijzigen, parochies af te schaffen of samen te voegen.

Ingeval het werkingsgebied van de kerkfabriek zich uitstrekt over meer dan één gemeente (in het Vlaamse Gewest : 129 parochies), bepaalt de Vlaamse regering in het erkenningsbesluit de verhouding volgens welke de gemeenten moeten tussenkomen in het eventueel deficit van de werking van de kerkfabriek.

De gemeente op het grondgebied waarvan de hoofdkerk van de parochie gevestigd is, oefent de in het decreet opgenomen gemeentelijke bevoegdheden uit met betrekking tot het meerjarenplan, het budget, de budgetwijziging, de rekeningen en het administratief toezicht, zoals geregeld in hoofdstuk III en IV.

Ten aanzien van de provinciegrensoverschrijdende parochies wordt het administratief toezicht van de provinciegouverneur uitgeoefend door de gouverneur van de provincie waarin de hoofdkerk gelegen is.

In de toelichting bij artikel 33 (overleg met de gemeenteoverheid) en artikel 51, 4° (de tegemoetkoming in de tekorten) wordt verder ingegaan op de betrokkenheid van de andere gemeenten bij gemeentegrensoverschrijdende parochies.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt dat er per parochie een kerkfabriek met rechtspersoonlijkheid bestaat. Deze kerkfabriek wordt bestuurd door een kerkraad.

Er wordt dus afgestapt van de vroegere structuur, waarin elke kerkfabriek naast een beraadslagend orgaan (de kerkraad) ook een uitvoerend orgaan (het bureau der kerkmeesters) had.

De rechtspersoonlijkheid van de kerkfabriek is van publiekrechtelijke aard.

De kerkraad moet de zetel van de kerkfabriek bepalen. Op dit adres kan de kerkfabriek juridisch worden aangesproken.

Artikel 4

Dit artikel omschrijft de taak van de kerkfabriek. Ze is belast met de zorg voor materiële voorwaar-

den die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

Deze taak houdt mede het onderhoud en de bewaring van de kerk of de kerken van de parochie in, ongeacht hun eigendomsstatuut, alsook het beheer van de goederen en gelden die eigendom zijn van de kerkfabriek of die, ongeacht hun eigendomsstatuut, bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de parochie.

De verplichtingen van de gemeente ten aanzien van de bedienaar van de eredienst, zoals vastgesteld in artikel 92, 2°, van het keizerlijk decreet van 1809, blijven onverkort van toepassing.

Artikel 5

De kerkraad is het bestuursorgaan van de kerkfabriek met volheid van bevoegdheid (zie artikel 24). Het bureau der kerkmeesters wordt afgeschaft.

Dit artikel regelt de samenstelling van de kerkraad en de eerste aanstelling van de leden.

Als het decreet dan reeds in werking is getreden, zou de nieuwe samenstelling kunnen ingaan bij de eerstvolgende gedeeltelijke hernieuwing van de kerkraden in 2005. Op dat ogenblik zullen ook de bijzondere mandatarissen (voorzitter, secretaris en penningmeester) worden verkozen en zal voor het eerst het centraal kerkbestuur worden gevormd.

Elke kerkraad bestaat uit vijf leden en één lid van rechtswege, namelijk de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie of zijn vervanger.

Er wordt dus afgestapt van een gedifferentieerde samenstelling van de kerkraad (vijf of negen leden) op basis van het aantal inwoners van de parochie.

Ook een burgerlijke vertegenwoordiging in de kerkraad, met name door de burgemeester, wordt niet langer noodzakelijk geacht (zie toelichting bij artikel 26 en 33).

Bij de eerste opstart van een kerkraad worden de leden aangesteld door de bisschop, op voorstel van de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie.

De “door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie” kan een pastoor zijn, maar ook

bijvoorbeeld een diaken of iemand die geen bedienaar van de eredienst is.

De regelgeving met betrekking tot een evenwichtige vertegenwoordiging van de geslachten is van toepassing op de kerkraad.

Artikel 6

Na de eerste aanstelling wordt de kerkraad om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd. Deze gedeeltelijke vernieuwing vindt plaats in de loop van de maand april, en dus niet langer verplicht op de eerste zondag van april.

De eerste gedeeltelijke vernieuwing gebeurt door de uittreding na drie jaar van drie van de vijf leden (de zogenaamde “grote helft”) ; de overige twee leden (de zogenaamde “kleine helft”) treden uit na zes jaar.

Welke van de vijf leden bij de eerste gedeeltelijke vernieuwing tot de grote helft behoren en dus na drie jaar uittreden, wordt bepaald door het lot.

Vanaf de eerste gedeeltelijke hernieuwing zitten de leden dus telkens voor een termijn van zes jaar in de kerkraad.

De optie voor een driejaarlijkse periodieke gedeeltelijke vernieuwing en dus voor het behoud van een grote en kleine helft wordt aangezien als een element van continuïteit.

Artikel 7

Zowel voor de eerste aanstelling als voor alle latere verkiezingen of gedeeltelijke hernieuwingen moet de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie een oproep voor kandidaten organiseren en het resultaat ervan bekendmaken binnen de parochie.

Verder regelt dit artikel de wijze van stemmen en de beroepsprocedure.

Artikel 8

Dit artikel regelt de vervanging van leden van de kerkraad die uittreden of die vervangen moeten

worden, bijvoorbeeld ingevolge ontslagneming, overlijden, bereiken van de leeftijdsgrens.

Binnen twee maanden na de datum van uittreding of na het ontstaan van de vacature worden nieuwe leden verkozen door de nog overblijvende leden.

De nieuwe leden worden verkozen uit de lijst van de kandidaten. Deze lijst vormt het resultaat van de oproep, bedoeld in artikel 7.

De nieuwe leden zetten het oorspronkelijke mandaat van het vervangen lid voort.

Uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar : daartoe moeten zij zich opnieuw kandidaat stellen.

In geval van niet-tijdige vervanging, namelijk na het verstrijken van twee maanden na het ontstaan van de vacature, worden de vervangende leden aangesteld door de bisschop, op voorstel van de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de eredienst.

Deze laatste bepaling beoogt dat de kerkraad zo snel mogelijk opnieuw volledig zou samengesteld zijn zodat de continuïteit van de werking niet in het gedrang komt.

Artikel 9–10–12

Met de “aangestelde en verkozen leden” worden in deze artikelen telkens alle leden bedoeld, behalve “de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie”, die van rechtswege lid is. Voor hem geldt derhalve bijvoorbeeld de leeftijdsgrens niet.

Artikel 9

Dit artikel regelt de verkiesbaarheidsvoorwaarden voor de aangewezen of verkozen leden van de kerkraad.

Zij moeten :

- katholiek zijn ;
- minstens 18 jaar oud zijn ;
- inwoner zijn van de gemeente.

Wat de laatste verkiesbaarheidsvoorwaarde betreft, wordt ervoor geopteerd om als criterium de inschrijving in het bevolkingsregister van de gemeente te nemen, of, in geval van een gemeentegrensoverschrijdende parochie, de inschrijving in het bevolkingsregister van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de parochie. Deze voorwaarde heeft tot doel voor deze openbare instelling een minimale binding tot stand te brengen tussen het lidmaatschap van de kerkraad en de gebieds-omschrijving die deel uitmaakt van de erkenning van de entiteit.

Artikel 10-11

Dit artikel bepaalt een leeftijdsgrens van 75 jaar. Deze leeftijdsgrens is absoluut : het lid dat de leeftijd van 75 bereikt is van rechtswege ontslagnemend.

Aan de uittredende leden kan een eretitel worden toegekend.

Het lid wordt vervangen overeenkomstig de regeling van artikel 8. Dit impliceert dat de vervanger het oorspronkelijke mandaat voortzet.

Artikel 12

Dit artikel handelt over de verkiezing van de bijzondere mandaten binnen de kerkraad. De voorzitter, de secretaris en de penningmeester worden onder de aangestelde of verkozen leden verkozen voor een periode die samenvalt met de gedeeltelijke vernieuwing van de kerkraad, dus om de drie jaar, en niet langer jaarlijks.

De door de bisschop aangewezen verantwoordelijke van de parochie kan geen bijzonder mandaat opnemen. De drie bijzondere mandaten zijn onderling niet cumuleerbaar.

De laatste alinea bepaalt de wijze waarop de bijzondere mandaten worden toegewezen.

Artikel 13

In dit artikel wordt de taakstelling van de secretaris beschreven.

Artikel 14

In dit artikel wordt de taakstelling van de penningmeester beschreven.

Een bijzondere taak is de voorlopige aanvaarding van schenkingen en legaten in afwachting van een definitieve aanvaarding of een verwerping door de kerkraad (zie artikel 36).

Artikel 15

Dit artikel regelt de vertegenwoordiging van de kerkraad door de voorzitter en de secretaris.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de kerkraad.

Verder worden de volgende zaken in dit artikel geregeld :

- de vervanging van de voorzitter en de secretaris in geval van verhindering ;
- de dubbele handtekening op bekendmakingen, akten en briefwisseling.

Artikel 16

Dit artikel regelt de onverenigbaarheden, waarbij :

- samenwonenden, zoals in artikel 20, gelijkgesteld worden met aanverwanten ;
- met personeelsleden wordt bedoeld : bezoldigd personeel van de kerkfabriek.

Artikel 17-18

De kerkraad vergadert telkens als het nodig is op uitnodiging van de voorzitter.

Na vaststelling van de agenda door de voorzitter kan elk lid tot twee dagen voor de zitting agenda-punten toevoegen.

Artikel 19

Dit artikel maakt een onderscheid tussen “zittinghebbende leden” (1ste lid) en “aanwezige leden” (2de lid) :

- zittinghebbende leden zijn degenen die het mandaat van lid van de kerkraad bezitten ;
- aanwezige leden zijn de zittinghebbende leden die op een vergadering van de kerkraad aanwezig zijn.

Dit artikel regelt een aantal verbodsbepalingen met betrekking tot :

- deelnemen aan besprekingen of stemmingen met een rechtstreeks of onrechtstreeks (via bloed- of aanverwantschap) belang ;
- als advocaat of notaris tegen bezoldiging optreden voor de kerkfabriek of optreden tegen de kerkfabriek ;
- rechtstreeks of onrechtstreeks deelnemen aan overeenkomsten, zoals een pachtovereenkomst.

Deze verbodsbepalingen zijn geïnspireerd op bepalingen in andere (ontwerpen van) organieke regelgevingen voor lokale besturen.

Artikel 21

De vergaderingen van de kerkraad hebben een besloten karakter.

Artikel 22

Geen opmerkingen.

Artikel 23

De notulen worden opgesteld door de secretaris.

De notulen bevatten een weergave van de genomen beslissingen en de belangrijkste motieven die eraan ten grondslag liggen. Belangrijke overwegingen en nuttige opmerkingen moeten er eveneens in opgenomen worden.

Artikel 24

Dit artikel bepaalt dat de kerkraad volheid van bevoegdheid heeft over het tijdelijke van de eredienst, met uitzondering van de aangelegenheden die uitdrukkelijk aan bijzondere mandatarissen of aan het centraal kerkbestuur zijn toegewezen.

Artikel 25

Dit artikel regelt de oprichting per gemeente van een centraal kerkbestuur met rechtspersoonlijkheid. Dit centraal kerkbestuur overkoepelt alle parochies waarvan de hoofdkerk op het grondgebied van de gemeente gelegen is.

Het centraal kerkbestuur bepaalt zijn zetel. Op dit adres kan het centraal kerkbestuur juridisch worden aangesproken.

In de gemeenten waar slechts één kerkfabriek bestaat (in het Vlaamse Gewest : 13 gemeenten) fungeert de kerkfabriek als centraal kerkbestuur.

In gemeenten met meer dan acht kerkfabrieken (in het Vlaamse Gewest : 46 gemeenten) kan de bisschop aan de Vlaamse regering voorstellen om twee (of meer, naar gelang van het aantal) centrale kerkbesturen op te richten.

De rechtspersoonlijkheid van het centraal kerkbestuur is publiekrechtelijk van aard. Dit komt tot uiting in de bevoegdheid van het centraal kerkbestuur tot indeplaatsstelling als een kerkfabriek in gebreke blijft bij het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijziging en in de mogelijkheid om personeel aan te werven (zie artikel 32).

De regelgeving met betrekking tot een evenwichtige vertegenwoordiging van de geslachten is van toepassing op het centraal kerkbestuur.

Artikel 26

Dit artikel regelt de samenstelling van het centraal kerkbestuur. Een vertegenwoordiging van het burgerlijk bestuur in het centraal kerkbestuur wordt, zoals bij de kerkraad, niet noodzakelijk geacht (zie toelichting bij artikel 33).

Artikel 27

Ook hier worden met “aangestelde en verkozen leden” alle leden van de kerkraden bedoeld, behalve die welke van rechtswege lid zijn van een kerkraad.

Wat de toegevoegde expert betreft, wordt gepochteerd voor een expert binnen het centraal kerkbestuur en niet voor experts op het niveau van het bisdom.

Artikel 28

Dit artikel handelt over de verkiezing van de voorzitter en de secretaris van het centraal kerkbestuur.

In het centraal kerkbestuur is er dus geen afzonderlijk mandaat van penningmeester. De secretaris is eveneens verantwoordelijk voor het financiële beheer.

Als expert kan iedereen aangesteld worden waarvan de eredienst erkent, dat hij of zij de eigenschappen (boekhoudkundig, juridisch, technisch) bezit waaraan het centraal kerkbestuur nood heeft.

Artikel 29

In dit artikel wordt de taakstelling van de secretaris beschreven.

Omdat de secretaris eveneens verantwoordelijk is voor het financiële beheer, is hij ook verantwoordelijk voor de boekhouding (zie ook artikel 53).

Artikel 30

Dit artikel regelt de vertegenwoordiging van het centraal kerkbestuur door de voorzitter en de secretaris.

Het bevat ook een regeling voor de ondertekening van de akten en de briefwisseling, en voor de vervanging van de voorzitter en de secretaris in geval van verhindering.

Artikel 31

Geen opmerkingen.

Artikel 32

Dit artikel somt de bevoegdheden van het centraal kerkbestuur op. Deze opsomming is limitatief. Het betreft in hoofdzaak het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van de meerjarenplannen, budgetten en budgetwijzigingen en het gezamenlijk indienen van de rekeningen van de kerkfabrieken.

Binnen dit kerkbestuur kunnen onderlinge taakverdelingen afgesproken worden, maar het decretaal aangewezen orgaan, het centraal kerkbestuur blijft de verantwoordelijkheid dragen.

De bevoegdheid, vermeld onder 6°, houdt de mogelijkheid in voor de kerkfabriek om ondersteuning te vragen op administratief en technisch vlak in bepaalde dossiers, bijvoorbeeld bij een technisch dossier inzake overheidsopdrachten of bij de opmaak van bestekken voor openbare verpachtingen.

De bevoegdheid, vermeld onder 7°, vraagt bijzondere aandacht. Als een kerkraad in gebreke blijft bij het indienen van het meerjarenplan, het budget of een budgetwijziging, kan het centraal kerkbestuur in de plaats treden en zelf deze documenten bij de gemeenteoverheid indienen. Daarom schrijft het decreet telkens een vaste datum voor voor het indienen van deze documenten door de kerkraad bij het centraal kerkbestuur (cf. hoofdstuk III). Er moet immers formeel kunnen worden vastgesteld wanneer een kerkraad in gebreke blijft en het centraal kerkbestuur in de plaats kan treden.

Voor het indienen van de rekeningen is er geen in-deplaatsstelling vastgelegd, omdat dit beperkt blijft tot het vaststellen van een toestand en gelet op de specifieke verantwoordelijkheden van de penningmeester. Om dezelfde reden voorziet het decreet in een “gezamenlijke” indiening van de rekeningen (3°), terwijl het bij meerjarenplan, budget en budgetwijziging een “gecoördineerde” indiening betreft.

Als er geen centraal kerkbestuur opgericht moet worden dient de kerkfabriek zelf meerjarenplan, budget, budgetwijziging en rekening in.

Artikel 33

Dit artikel regelt het overleg tussen de erediensten en de gemeenteverheid (zie punt 4.1 van de algemene toelichting).

Over meerjarenplannen en budgetten moet er in elk geval een voorafgaand overleg plaatsvinden.

Bij een gemeentegrensoverschrijdende parochie (zie ook de toelichting bij artikel 2 en artikel 51, 4°) moeten de andere betrokken gemeenten, dan die waar de hoofdkerk is gevestigd, bij het overleg worden betrokken, in die zin dat ze voor het overleg worden uitgenodigd als hun financiële tegemoetkoming wordt verwacht.

De gemeente waarin de hoofdkerk van een parochie is gevestigd draagt evenwel de hoofdverantwoordelijkheid ten aanzien van het financiële beheer en het administratief toezicht (hoofdstuk III en IV) (zie ook toelichting bij artikel 2).

Artikel 34

Zoals vermeld heeft de kerkraad volheid van bevoegdheid met uitzondering van de aangelegenheden die door het decreet aan andere organen zijn voorbehouden. Inzake patrimoniumbeheer ligt de bevoegdheid aldus bij de kerkraad. Zo is het de kerkraad die kan beslissen tot de aankoop van een onroerend goed of over de wijze van beleggen, en wordt hierop geen bijzonder toezicht uitgeoefend (met uitzondering van de legaten). Wel is er algemeen toezicht en overleg van het centraal kerkbestuur met de gemeenteverheid.

Artikel 35

Dit artikel regelt het opmaken van een inventaris van de goederen van de kerkfabriek. Dit geldt ook voor de goederen die als roerend erfgoed te beschouwen zijn. De opname van deze inventaris in de notulen garandeert een kennisgeving ervan aan de toezichthoudende overheid (zie artikel 57). De kosten, verbonden aan de opmaak van de inventaris, zijn uitgaven in de zin van artikel 52.

Artikel 36

Schenken bij akte onder levenden worden altijd voorlopig aanvaard door de penningmeester.

Ook de zogenaamde stichtingen of fundaties vallen onder deze regeling. Ze zijn namelijk te beschouwen als schenkingen onder voorwaarden.

Artikel 37

De definitieve aanvaarding van de schenkingen en de aanvaarding van de legaten gebeuren door de kerkraad.

Artikel 38

Dit artikel regelt voor de aanvaarding van een leegaat door de kerkraad een bijzondere bezwaarprocedure voor belanghebbenden die leidt tot een goedkeuringstoezicht door de Vlaamse regering.

Met “belanghebbenden” zijn de niet-reservataire erfgenamen bedoeld.

In het kader van de goedkeuringsprocedure blijft de Vlaamse regering over de mogelijkheid beschikken om tot een inkorting van het leegaat te beslissen.

Artikel 39-40

Deze artikelen beschrijven de bevoegdheden inzake overheidsopdrachten en de mogelijke delegaties aan de voorzitter en secretaris, die samen optreden.

Artikel 41-50

Deze artikelen hebben betrekking op het financiële beheer van de kerkfabrieken en op de financiële beleidsinstrumenten, namelijk het meerjarenplan en het budget. Het financiële beheer is onderworpen aan een bijzonder goedkeuringstoezicht.

Artikel 41-44 handelen over de meerjarenplannen van de kerkfabrieken, de door het centraal kerkbestuur gecoördineerde indiening ervan en over de goedkeuringsprocedures.

Omdat het meerjarenplan gekoppeld is aan een gemeentelijke legislatuur, moet het door de kerkraad worden vastgesteld binnen de zes maanden na de installatie van de gemeenteraad na de algehele vernieuwing, ingevolge verkiezingen, van deze raad. Het plan moet betrekking hebben op de periode van zes jaar, die ingaat op 1 januari van het tweede jaar dat volgt op deze algehele vernieuwing. Zo zal, na de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen van 2006, het eerste meerjarenplan een aanvang nemen op 1 januari 2008.

Artikel 45-50 hebben betrekking op het budget van de kerkraad dat bestaat uit een investeringsbudget en een exploitatiebudget.

Het centraal kerkbestuur dient de budgetten van de kerkfabrieken gecoördineerd in bij de gemeenteteoverheid.

De gemeenteraad toetst de budgetten aan de meerjarenplannen.

Deze artikelen regelen verder de goedkeuringsprocedure voor de budgetten.

Als de kerkraad in gebreke blijft voor het indienen van het meerjarenplan, het budget of een budgetwijziging, kan het centraal kerkbestuur in de plaats treden (zie ook toelichting bij artikel 32).

Artikel 51-52

Deze artikelen beschrijven de opbrengsten en ontvangsten (artikel 51), kosten en uitgaven (artikel 52) van de kerkfabriek.

De tegemoetkoming van de gemeente is hierbij beperkt tot hetgeen nodig is om de kosten en uitgaven, bepaald in artikel 52, te dekken (artikel 51, 4°).

Bij een gemeentegrensoverschrijdende parochie wordt het percentage dat elke gemeente eventueel moet bijdragen op grond van artikel 51, 4°, bepaald in het erkenningsbesluit (zie ook toelichting bij artikel 2).

De grove herstellingen van de tot de eredienst bestemde gebouwen vormen expliciet kosten en uitgaven die de kerkfabriek moet dragen (artikel 52, 3°, herneemt artikel 92, 3°, van het keizerlijk decreet).

Artikel 53

Dit artikel draagt de Vlaamse regering op nadere regelen te stellen inzake budgettaire en financieel beheer van de kerkfabrieken, alsook inzake de boekhouding van het centraal kerkbestuur. Ze legt eveneens het rekeningenstelsel en de boekhoudkundige voorschriften vast.

Artikel 54-56

Deze artikelen bevatten een procedureregeling voor de vaststelling en indiening van de rekeningen van de kerkfabrieken bij het gemeentebestuur via het centraal kerkbestuur. Verder zijn bepalingen opgenomen over de goedkeuring van de rekeningen, de kwijting aan de penningmeester, de regeling bij niet-kwijting en de eindrekening van de penningmeester.

(zie ook de toelichting bij artikel 32 met betrekking tot het gezamenlijk indienen van de rekeningen).

Artikel 57-62

Deze artikelen hebben betrekking op het algemeen administratief toezicht.

Het administratief toezicht op de kerkfabrieken wordt georganiseerd vanuit het streven naar moderne en efficiënte besturen, gelijkwaardig aan de andere lokale besturen, met andere woorden een ruim algemeen toezicht en een beperkt bijzonder toezicht.

Er is bijzonder toezicht over het meerjarenplan, de budgetten, de budgetwijzigingen en de rekeningen (zie hoofdstuk III – financieel beheer).

Het algemeen toezicht is van toepassing op alle besluiten waarvoor geen bijzonder toezicht is georganiseerd. Dit algemeen toezicht is te beschouwen als de reguliere procedure die van toepassing is op het overgrote deel van de besluiten. De besluiten waarop het algemeen toezicht van toepassing is, zijn onmiddellijk uitvoerbaar, maar blijven vatbaar voor schorsing of vernietiging binnen de in het decreet bepaalde termijn.

Het decreet voorziet in een strikt termijngebonden afhandeling van de procedure en biedt de kerkraad, het centraal kerkbestuur en de voorzitter en

secretaris van de kerkraad, die samen optreden, de mogelijkheid om hun besluiten in te trekken of te handhaven. Met dit doel wordt een tweetrapstoezicht uitgewerkt. In eerste aanleg kunnen het college van burgemeester en schepenen en de provinciegouverneur, elk op onderscheiden gronden, een besluit schorsen. Vervolgens trekt de kerkraad of het centraal kerkbestuur of de voorzitter en secretaris van de kerkraad, die samen optreden, het geschorste besluit in of handhaaft het via een gemotiveerd besluit. Het eventuele vernietigingstoezicht behoort, in tweede lijn, aan de Vlaamse regering. Het decreet voorziet ook in de mogelijkheid van een rechtstreekse vernietiging door de Vlaamse regering.

Artikel 57 tot en met 62 handelen uitsluitend over de besluiten van de kerkraad en het centraal kerkbestuur. Een apart artikel is gewijd aan de besluiten van de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, omdat hiervan, in tegenstelling tot de besluiten van de kerkraad en het centraal kerkbestuur, geen notulen worden ingestuurd. Een belangrijk gevolg hiervan is dat de termijn waarbinnen dergelijke besluiten kunnen worden geschorst of rechtstreeks vernietigd, pas begint te lopen na de ontvangst van het door de toezichthoudende overheid opgevraagde dossier.

Artikel 57

Eerste stap in de procedure is het insturen binnen de twintig dagen van een afschrift van de notulen van de vergaderingen van de kerkraad en van het centraal kerkbestuur aan de provinciegouverneur, het gemeentebestuur en de bisschop. Deze stukken moeten gelijktijdig worden ingestuurd met het oog op de aanvang van de toezichttermijnen.

De notulen moeten de toezichthoudende overheid toelaten om inzicht te krijgen in de draagwijdte van de beslissingen. Daardoor kan de toezichthoudende overheid, als ze dat nodig acht, ambtshalve besluiten opvragen voor nader onderzoek (zie ook toelichting bij artikel 23).

Anderzijds kunnen belanghebbenden hun bezwaren tegen een beslissing aanhangig maken bij de toezichthoudende overheid met het oog op een beoordeling ervan door deze overheid.

Artikel 58, § 1

Het eerste lid somt de schorsingsgronden op voor het college van burgemeester en schepenen, namelijk schending van het gemeentelijke belang en inzonderheid van de financiële belangen van de gemeente.

Het tweede lid bepaalt de situatie waarin het college op grond van de notulen zelf, dus zonder het dossier betreffende een bepaald besluit op te vragen of aanvullende inlichtingen in te winnen (zie artikel 60), de uitvoering van een besluit schorst : het schorsingsbesluit moet in dit geval aan de kerkfabriek en aan het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat deze notulen bij het gemeentebestuur zijn ingekomen.

Om de administratieve status van een besluit op elk ogenblik te kunnen vaststellen, bepaalt het derde lid dat in de notulen van de schorsing melding wordt gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

De procedure van het algemeen toezicht houdt in dat, als het college een besluit schorst, de kerkraad of het centraal kerkbestuur zich opnieuw beraadt. Het decreet voorziet in twee mogelijkheden :

- de kerkraad of het centraal kerkbestuur kan het geschorste besluit intrekken (lid vijf) ;
- de kerkraad of het centraal kerkbestuur kan het besluit gemotiveerd handhaven (lid zes). De kerkraad of het centraal kerkbestuur beschikt daarvoor, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, over een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. Het handhavingsbesluit moet binnen die termijn naar de Vlaamse regering verstuurd zijn. Het college, de provinciegouverneur en de bisschop ontvangen een afschrift ervan. In dat geval neemt de Vlaamse regering de definitieve beslissing. Ze beschikt over een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het handhavingsbesluit, om eventueel over te gaan tot vernietiging. Na het verstrijken van die termijn is de schorsing ambtshalve opgeheven (zie verder artikel 59).

Artikel 58, § 2

Het eerste lid somt de schorsingsgronden op voor de provinciegouverneur, namelijk schending van de wet of het algemeen belang.

Het tweede lid bepaalt de situatie waarin de provinciegouverneur op grond van de notulen zelf, dus zonder het dossier betreffende een bepaald besluit op te vragen of aanvullende inlichtingen in te winnen (zie verder artikel 60), de uitvoering van dit besluit schorst : het schorsingsbesluit moet in dit geval aan de kerkfabriek en aan het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat deze notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen.

Om de administratieve status van een besluit op elk ogenblik te kunnen vaststellen, bepaalt het derde lid dat in de notulen van de schorsing melding wordt gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

De procedure van het algemeen toezicht houdt in dat, als de provinciegouverneur een besluit schorst, de kerkraad of het centraal kerkbestuur zich opnieuw beraadt. Het decreet voorziet in twee mogelijkheden :

- de kerkraad of het centraal kerkbestuur kan het geschorste besluit intrekken (lid vijf) ;
- de kerkraad of het centraal kerkbestuur kan het besluit gemotiveerd handhaven (lid zes). De kerkraad of het centraal kerkbestuur beschikt daarvoor, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, over een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. Het handhavingsbesluit moet binnen die termijn naar de Vlaamse regering verstuurd zijn. Het college, de provinciegouverneur en de bisschop ontvangen een afschrift ervan.

In dat geval neemt de Vlaamse regering de definitieve beslissing. Ze beschikt over een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het handhavingsbesluit, om eventueel over te gaan tot vernietiging. Na het verstrijken van die termijn is de schorsing ambtshalve opgeheven (zie verder artikel 59).

Artikel 59

Het eerste lid somt de vernietigingsgronden op voor de Vlaamse regering, namelijk schending van

de wet, van het algemeen belang of het gemeentelijk belang, en inzonderheid van de financiële belangen van de gemeente.

De Vlaamse regering kan op voormelde gronden een besluit van een kerkraad of een centraal kerkbestuur vernietigen, ofwel binnen een termijn van dertig dagen nadat het besluit bij de provinciegouverneur is ingekomen (bij rechtstreekse vernietiging) ofwel binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering (bij vernietiging in tweede lijn).

Om de administratieve status van een besluit op elk ogenblik te kunnen vaststellen, bepaalt het derde lid dat in de notulen van de vernietiging melding wordt gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Het vijfde lid bepaalt de situatie waarin de Vlaamse regering niet binnen de voorgeschreven termijn optreedt na een handhaving van een door het college of de provinciegouverneur geschorst besluit. In dat geval is de schorsing ambtshalve opgeheven.

Artikel 60 en 61

De toezichthoudende overheid kan binnen een termijn van dertig dagen, bepaald in artikel 58, § 1, tweede lid, artikel 58, § 2, tweede lid, en artikel 59, tweede lid, het dossier betreffende een besluit opvragen of aanvullende inlichtingen inwinnen door een aangetekende brief te versturen. Deze opvraging stuit de termijn.

Ook de verzending van een aangetekende klacht aan de toezichthoudende overheid stuit de termijn.

Ten gevolge van die stuiting beschikt de toezichthoudende overheid opnieuw over een termijn van dertig dagen om tegen het besluit op te treden. Deze nieuwe termijn begint te lopen de dag na de ontvangst van het dossier of van de aanvullende inlichtingen.

Omwille van de rechtszekerheid bepaalt § 2 dat na goedkeuring de beslissingen van de kerkraad en van het centraal kerkbestuur die genomen werden in de loop van het jaar waarop die rekening betrekking heeft, niet langer vatbaar zijn voor schorsing en vernietiging, tenzij er reeds een toezichtprocedure is ingezet.

Dit is een analoge regeling als die welke geldt voor de andere lokale besturen (zie ook artikel 62, § 3).

Artikel 62

Artikel 39 en 40 kennen aan de voorzitter en secretaris van de kerkraad, die samen optreden, bepaalde bevoegdheden toe in het kader van de overheidsopdrachten. Het betreft hier onder andere het vaststellen van de lastvoorwaarden en de gunning van de opdracht in de gevallen van dringende spoed.

Ook deze besluiten zijn onderworpen aan het algemeen administratief toezicht en kunnen bijgevolg door het college van burgemeester en schepenen respectievelijk door de provinciegouverneur in hun uitvoering worden geschorst op dezelfde gronden als die welke gelden voor de besluiten van de kerkraad en van het centraal kerkbestuur.

Aangezien dergelijke besluiten niet worden opgenomen in notulen vangt de toezichtstermijn van dertig dagen pas aan de dag na de ontvangst van het door de toezichthoudende overheid opgevraagde dossier. Het schorsingsbesluit moet binnen voormelde termijn verstuurd worden aan de kerkfabriek en van het centraal kerkbestuur. Deze termijn kan niet worden gestuit.

Ook hier kunnen de voorzitter en secretaris, die samen optreden, een geschorst besluit intrekken of gemotiveerd handhaven. De handhaving gebeurt volgens de bepalingen die terzake gelden voor de besluiten van de kerkraad en het centraal kerkbestuur.

Evenzo kunnen de besluiten, getroffen met toepassing van artikel 39 en 40, door de Vlaamse regering worden vernietigd op dezelfde gronden als die welke gelden voor de besluiten van de kerkraad en het centraal kerkbestuur. Het vernietigingsbesluit moet worden verstuurd aan de kerkraad en het centraal kerkbestuur binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het opgevraagde dossier of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering. Deze termijn kan niet worden gestuit.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, het gemeentebestuur en de bisschop. Als de Vlaamse regering niet binnen de voorgeschreven termijn optreedt na

een handhaving van een door het college of de provinciegouverneur geschorst besluit, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

Artikel 63

Het dwangtoezicht laat de provinciegouverneur toe om in de gevallen, bepaald in het decreet, tussenbeide te komen in plaats van de in gebreke blijvende kerkraad of het centraal kerkbestuur.

Artikel 64

Geen opmerkingen.

Artikel 65-69

Deze artikelen hebben betrekking op de kathedrale kerkraad.

Voor de kathedrale kerkraad geldt mutatis mutandis dezelfde regeling als voor de parochiale kerkraad, behalve wat betreft :

- de aanstelling van de gewone leden door de bisschop ;
- de bisschop en de pastoor van de desbetreffende parochie zijn van rechtswege lid ;
- de bisschop (of zijn plaatsvervanger) is van rechtswege voorzitter ;
- de bisschop of zijn plaatsvervanger benoemt de secretaris en de penningmeester.

De kathedrale kerkfabriek ressorteert niet onder enig centraal kerkbestuur.

Artikel 70

Aangezien niet de gemeente maar de provincie de overheid is die bevoegd is en bijdraagt in de tekorten, wordt het overleg gevoerd tussen de kathedrale kerkraad en de bestendige deputatie.

In geval van een provinciegrensoverschrijdende kathedrale kerkfabriek moet bij dit overleg ook de andere provincie worden betrokken dan die waar

de kathedrale kerk gevestigd is, in die zin dat ze bij het overleg wordt uitgenodigd als haar financiële tegemoetkoming wordt verwacht. Het is in dit geval de provincie waar de kathedrale kerk gelegen is die de hoofdverantwoordelijkheid draagt.

Op dit ogenblik zijn er geen provinciegrensoverschrijdende kathedrale kerkfabrieken. Er zijn wel twee gewestgrensoverschrijdende kathedrale kerken, namelijk Sint-Rombouts in Mechelen en Sint-Michiels en Sint-Goedele in Brussel.

Het aartsbisdom Mechelen-Brussel omvat immers de provincies Vlaams-Brabant (Vlaamse Gewest), Waals-Brabant (Waalse Gewest), het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad (Brusselse Gewest) en in de provincie Antwerpen het arrondissement Mechelen (met uitzondering van de kantons Lier en Heist-op-den-Berg).

Zoals voorgeschreven door artikel 92 bis, § 2, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd door artikel 18, 2°, van de bijzondere wet van 13 juli 2001 wordt momenteel over een samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse, het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende het aartsbisdom Mechelen-Brussel en sommige kerkgemeenschappen onderhandeld.

In afwachting van dit akkoord blijft de huidige regeling gelden.

Artikel 71-76

De betrokkenheid van de provinciale overheid beïnvloedt uiteraard ook de regeling voor het algemeen administratief toezicht op de kathedrale kerkfabrieken in die zin dat in eerste aanleg de bestendige deputatie en de provinciegouverneur, elk op onderscheiden gronden, een besluit van de kathedrale kerkraad of van de voorzitter en secretaris van de kathedrale kerkraad, die samen optreden, kunnen schorsen.

Vervolgens trekt de kathedrale kerkraad of de voorzitter en secretaris van de kathedrale kerkraad, die samen optreden, het geschorste besluit in of handhaaft het via een gemotiveerd besluit. Het eventuele vernietigingstoezicht behoort in tweede lijn aan de Vlaamse regering. Het decreet voorziet ook in de mogelijkheid van een rechtstreekse vernietiging door de Vlaamse regering.

Artikel 71 tot en met 75 handelen over het algemeen administratief toezicht op de besluiten van de kathedrale kerkraad ; artikel 76 over het toezicht op de besluiten van de voorzitter en secretaris van de kathedrale kerkraad, die samen optreden. De door deze artikelen uitgewerkte toezichtprocedure verloopt naar analogie van artikel 57 tot en met 62 inzake de parochiale kerkfabrieken.

Artikel 77

Ook inzake dwangtoezicht geldt een analoge regeling als die welke voor de parochiale kerkfabrieken geldt.

Artikel 78

Voor de goederen, het financiële beheer en de rechtsgedingen van de kathedrale kerkfabrieken geldt eveneens een analoge regeling.

II.2. De protestantse eredienst

Voor de organisatie en de werking van de protestantse eredienst (artikel 79 tot 113), namelijk de bestuursraad van de kerkgemeente en het centraal kerkbestuur, gelden regelingen die parallel lopen met de organisatie en werking van de rooms-katholieke kerkfabrieken. De toelichtingen bij de overeenstemmende artikels voor de rooms-katholieke eredienst (artikel 2 tot 33) kunnen dus ook ten aanzien van artikel 79 tot 113 relevant zijn.

Overeenkomstig artikel 114 is voor de goederen en het patrimonium, de financiën en de rechtsgedingen de regeling gelijklopend voor alle erkende erediensten.

Ditzelfde artikel maakt de bepalingen van hoofdstuk IV – administratief toezicht – van titel II van overeenkomstige toepassing op de bestuursraden en de centrale kerkbesturen van de protestantse eredienst.

Hierdoor wordt het zwaartepunt van het toezicht gelegd bij het bestuur dat er rechtstreeks (financieel) bij betrokken is (de gemeente) en bij de provinciegouverneur en ontstaat een toezichtregeling die voor alle erkende erediensten gelijkvormig is.

II.3. De anglicaanse eredienst

Voor de organisatie en de werking van de anglicaanse eredienst (artikel 115 tot 149), namelijk de kerkraad van de anglicaanse kerkfabriek en het centraal kerkbestuur, gelden regelingen die parallel lopen met de organisatie en de werking van de rooms-katholieke kerkfabrieken. De toelichtingen bij de overeenstemmende artikelen voor de rooms-katholieke eredienst (artikel 2 tot 33) kunnen dus ook ten aanzien van artikel 115 tot 149 relevant zijn.

Gelet op de specifieke situatie van de anglicaanse parochies te Ieper en Tervuren, zijn de bepalingen van het decreet, wat de samenstelling van de beheerraad betreft, voor deze parochies niet van toepassing. Hiervoor blijven de koninklijke besluiten van respectievelijk 25 mei 1928 en van 7 januari 1998 van toepassing (cf. artikel 276).

Overeenkomstig artikel 150 is voor de goederen en het patrimonium, de financiën en de rechtsgedingen de regeling gelijklopend voor alle erkende erediensten.

Ditzelfde artikel maakt de bepalingen van hoofdstuk IV – administratief toezicht – van titel II van overeenkomstige toepassing op de kerkfabrieken en de centrale kerkbesturen van de anglicaanse eredienst.

Hierdoor wordt het zwaartepunt van het toezicht gelegd bij het bestuur dat er rechtstreeks (financieel) bij betrokken is (de gemeente) en bij de provinciegouverneur en ontstaat een toezichtregeling die voor alle erkende erediensten gelijkvormig is.

II.4. De Israëlitische eredienst

Voor de organisatie en werking van de Israëlitische eredienst (artikel 151 tot 185), namelijk de bestuursraad van de Israëlitische gemeente en het centraal bestuur, gelden regelingen die parallel lopen met de organisatie en de werking van de rooms-katholieke kerkfabrieken. De toelichtingen bij de overeenstemmende artikelen voor de rooms-katholieke eredienst (artikel 2 tot 33) kunnen dus ook ten aanzien van artikel 151 tot 185 relevant zijn.

Overeenkomstig artikel 186 is voor de goederen en het patrimonium, de financiën en de rechtsgedingen de regeling gelijklopend voor alle erkende erediensten.

Ditzelfde artikel maakt de bepalingen van hoofdstuk IV – administratief toezicht – van titel II van overeenkomstige toepassing op de bestuursraden en de centrale besturen van de Israëlitische eredienst.

Hierdoor wordt het zwaartepunt van het toezicht gelegd bij het bestuur dat er rechtstreeks (financieel) bij betrokken is (de gemeente) en bij de provinciegouverneur en ontstaat een toezichtregeling die voor alle erkende erediensten gelijkvormig is.

II.5. De orthodoxe eredienst

Voor de organisatie en de werking van de orthodoxe eredienst (artikel 187 tot 221), namelijk de kerkfabriekraad van de orthodoxe kerkfabriek en het centraal kerkbestuur, gelden regelingen die parallel lopen met de organisatie en de werking van de rooms-katholieke kerkfabrieken, met dien verstande dat de orthodoxe eredienst niet gemeentelijk maar provinciaal georganiseerd is, zodat het centraal kerkbestuur de kerkfabriekraden in de provincie overkoepelt.

De toelichtingen bij de overeenstemmende artikelen voor de rooms-katholieke eredienst (artikel 2 tot 33) kunnen dus, rekening houdend met voormelde restrictie, ook ten aanzien van artikel 187 tot 221 relevant zijn.

Artikel 222 tot 228 werken een regeling uit voor het administratief toezicht die mutatis mutandis parallel loopt met de regeling voor de rooms-katholieke erediensten (artikel 57 tot 63).

Hierdoor wordt het zwaartepunt van het toezicht gelegd bij het bestuur dat er rechtstreeks (financieel) bij betrokken is (de bestendige deputatie van de provincie) en bij de provinciegouverneur en ontstaat een toezichtregeling die voor alle erediensten gelijkaardig is.

Ook voor de goederen en het patrimonium, de financiën en de rechtsgedingen is de regeling gelijklopend voor alle erkende erediensten.

II.6. De islamitische eredienst

Voor de organisatie en de werking van de islamitische eredienst (artikel 230 tot 264), namelijk het comité van de islamitische gemeenschap en het centraal bestuur, gelden regelingen die parallel lopen met de organisatie en de werking van de rooms-katholieke kerkfabrieken, met dien verstan-

de dat de islamitische eredienst niet gemeentelijk maar provinciaal georganiseerd is, zodat het centraal bestuur de comités van de islamitische gemeenschappen in de provincie overkoepelt.

De toelichtingen bij de overeenstemmende artikelen voor de rooms-katholieke eredienst (artikel 2 tot 33) kunnen dus, rekening houdend met voormelde restrictie, ook ten aanzien van artikel 230 tot 264 relevant zijn.

Artikel 265 tot 271 werken een regeling uit voor het administratief toezicht die mutatis mutandis parallel loopt met de regeling van de rooms-katholieke eredienst (artikel 57 tot 63) en die overeenstemt met de regeling voor de orthodoxe eredienst (artikel 222 tot 228).

Hierdoor wordt het zwaartepunt van het toezicht gelegd bij het bestuur dat er rechtstreeks (financieel) bij betrokken is (de bestendige deputatie van de provincie) en bij de provinciegouverneur, en ontstaat een toezichtregeling die voor alle erediensten gelijksoortig is.

Ook voor de goederen en het patrimonium, de financiën en de rechtsgedingen is de regeling gelijklopend voor alle erkende erediensten.

II.7. Slotbepalingen

Het decreet heft in de slotbepalingen bestaande bepalingen op voorzover ze betrekking hebben op aangelegenheden die in het nieuwe decreet geregeld zijn. Dit betekent dat voor hetgeen niet in dit decreet geregeld wordt de bestaande regelgeving behouden blijft, zoals de regeling voor de bisschoppelijke seminaries en bepaalde verplichtingen van de gemeenten, zoals die welke bepaald zijn in artikel 92, 2°, van het keizerlijk decreet van 1809.

Het decreet dient in werking te treden op 1 maart 2005, met uitzondering van de bepalingen betreffende het financieel beheer die in werking zullen treden op een datum te bepalen door de Vlaamse regering en uiterlijk op 1 januari 2007.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd
en Ambtenarenzaken,*

Paul VAN GREMBERGEN

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

TITEL I

Algemene bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

TITEL II

Bepalingen voor de kerkfabrieken van de rooms-katholieke eredienst

HOOFDSTUK I

Organisatie en werking

AFDELING 1

Erkenning en opdracht

Artikel 2

De Vlaamse regering erkent de parochies en hun gebiedsomschrijving op voorstel van de bisschop.

Artikel 3

Per parochie is er een kerkfabriek die bestuurd wordt door een kerkraad.

De kerkfabriek is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

De zetel van de kerkfabriek wordt bepaald door de kerkraad.

Artikel 4

De kerkfabriek is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De kerkfabriek is belast met het onderhoud en de bewaring van de kerk of kerken van de parochie en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de kerkfabriek of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de parochie.

AFDELING 2

Kerkraad

Artikel 5

De kerkraad bestaat uit vijf leden en de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie of zijn vervanger, die er van rechtswege deel van uitmaakt.

De leden van de kerkraad worden, na de inwerkingtreding van dit decreet de eerste maal aangesteld door de bisschop, op voorstel van de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie.

Artikel 6

De kerkraad wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand april.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar gebeurt dit door het uittreden van drie leden die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 7

Met het oog op de eerste aanstelling of de verkiezing van de leden van de kerkraad zal de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie de vacatures bekendmaken en een oproep tot kandidaten organiseren binnen de parochie.

Het resultaat van deze oproep wordt bekendgemaakt binnen de parochie.

Artikel 8

De uittredende of de te vervangen leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden of nadat de vacature ontstaan is, vervangen door leden die door de overige leden worden verkozen uit de lijst van de kandidaat-leden. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat verder.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door de bisschop, op voorstel van de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie.

Artikel 9

De aangestelde of verkozen leden van de kerkraad moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° rooms-katholiek zijn ;
- 2° de volle leeftijd van 18 jaar hebben bereikt op het ogenblik van de aanstelling of de verkiezing ;
- 3° in de bevolkingsregisters ingeschreven zijn van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de parochie.

Artikel 10

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 11

De kerkraad kan aan een aftredend lid van de kerkraad dat zijn mandaat gedurende ten minste tien jaar in dezelfde kerkfabriek heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 12

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van de raad zoals vastgesteld in artikel 6 verkiest de kerkraad onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 13

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van de kerkraad en met het bewaren van het archief.

Artikel 14

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de kerkfabriek en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;
- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekening en de eindrekening.

Artikel 15

De kerkraad wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van de kerkraad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de kerkraad.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de kerkfabriek worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 12, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van de kerkraad en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van de kerkraad.

Artikel 16

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van de kerkraad :

- 1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning met aanverwantschap gelijkgesteld ;
- 2° degenen die personeelslid zijn van de kerkfabriek.

Artikel 17

De kerkraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 18

De kerkraad wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept de kerkraad op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 19

De kerkraad kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

De raad kan echter, als hij een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 20

Het is elk lid van de kerkraad verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij een rechtstreeks belang heeft en waarbij hij persoonlijk of als vertegenwoordiger is betrokken of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning met aanverwantschap gelijkgesteld ;
- 2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de kerkfabriek ;
- 3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de kerkfabriek ;
- 4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen of diensten, verkoop of aankoop voor de kerkfabriek. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de kerkraad vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 21

De vergaderingen van de kerkraad zijn niet openbaar.

Artikel 22

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 23

De door de secretaris of degene die hem vervangt, opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door de kerkraad, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 24

De kerkraad regelt alles wat de kerkfabriek aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, aan de secretaris, aan de penningmeester of aan het centraal kerkbestuur.

AFDELING 3

Centraal kerkbestuur

Artikel 25

Per gemeente wordt voor de kerkfabrieken van de parochies waarvan de hoofdkerk gelegen is op het grondgebied van de gemeente, een centraal kerkbestuur opgericht. Het centraal kerkbestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal kerkbestuur bepaalt zijn zetel.

In de gemeenten met meer dan acht kerkfabrieken kan de Vlaamse regering, op voorstel van de bisschop, machtiging verlenen tot de oprichting van twee of meer centrale kerkbesturen.

Artikel 26

Het centraal kerkbestuur bestaat uit de volgende personen :

- 1° een vertegenwoordiger aangesteld door de bisschop ;
- 2° drie afgevaardigden van de kerkraden van de kerkfabrieken voor de groep tot vijf kerkfabrieken ;
 - a) één extra afgevaardigde van de kerkraden van de kerkfabrieken voor een groep van zes tot tien kerkfabrieken ;
 - b) één extra afgevaardigde van de kerkraden van de kerkfabrieken voor een groep van elf tot vijftien kerkfabrieken ;

c) en zo verder per groep van vijf kerkfabrieken ;

3° een expert.

Artikel 27

De afgevaardigden van de kerkraden van de kerkfabrieken worden na elke gedeeltelijke vernieuwing van de kerkraad gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de kerkraden van de kerkfabrieken in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de kerkraden van de kerkfabrieken in kwestie aanwezig zijn.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 26, 1° en 2°.

Artikel 28

Het centraal kerkbestuur verkiest onder de afgevaardigden van de kerkraden van de kerkfabrieken en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, en onder alle leden een secretaris. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 29

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal kerkbestuur.

Artikel 30

Het centraal kerkbestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal kerkbestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 28, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur.

Artikel 31

De bepalingen van artikel 16 tot en met 23 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal kerkbestuur.

Artikel 32

Het centraal kerkbestuur is bevoegd voor de volgende aangelegenheden :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van een meerjarenplan van de kerkfabrieken en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van het budget van de kerkfabrieken en de budgetwijzigingen ;
- 3° het gezamenlijk indienen bij de gemeenteoverheid van de jaarrekeningen van de kerkfabrieken ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingskosten van het centraal kerkbestuur ten laste van de kerkfabrieken ;
- 5° het aanwerven van personeel van het centraal kerkbestuur ;
- 6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de kerkfabrieken ;
- 7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende kerkfabriek voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

Als er in een gemeente slechts één kerkfabriek bestaat, hoeft er geen centraal kerkbestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door de kerkraad ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 4

Overleg met de gemeenteoverheid

Artikel 33

Op verzoek van het centraal kerkbestuur of, als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, van de kerkraad, of van de gemeenteoverheid, en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er een overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 32 tussen een afvaardiging van de kerkraad of van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente of gemeenten in kwestie.

In elk geval vraagt het centraal kerkbestuur of, als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, de kerkraad, overleg over de meerjarenplannen en budgetten voor die worden ingediend bij het gemeentebestuur.

HOOFDSTUK II

Goederen

AFDELING 1

Beheer van de goederen en beschikking over de goederen

Artikel 34

De kerkraad beslist over alle handelingen van beheer en van beschikking van de goederen en de gelden die toebehoren aan de kerkfabriek of die ter beschikking zijn gesteld van de eredienst, en stelt de voorwaarden vast volgens welke daden van beheer en van beschikking kunnen worden gesteld.

Artikel 35

De kerkfabriek maakt een inventaris op van de goederen, vermeld in artikel 34, en houdt die bij. De kerkraad neemt hiervan akte en neemt de inventaris op in de notulen.

AFDELING 2

Schenken en legaten

Artikel 36

De schenkingen bij akte onder levenden worden altijd voorlopig aanvaard door de penningmeester overeenkomstig de bepalingen van de wet van 12 juli 1931.

Artikel 37

De schenkingen worden definitief aanvaard en de legaten worden aanvaard door de kerkraad.

Artikel 38

Belanghebbenden kunnen tegen de aanvaarding van een legaat bezwaar indienen bij de Vlaamse regering binnen een termijn van 30 dagen na de beslissing van de kerkraad. Bij gebrek aan bezwaar binnen de vermelde termijn, wordt de aanvaarding van het legaat geacht definitief te zijn.

Als er bezwaar is tegen de aanvaarding van het legaat, is het besluit van de kerkraad onderworpen aan de goedkeuring door de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering spreekt zich uit over de goedkeuring binnen een termijn van vijftig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het bezwaar bij de Vlaamse regering. Ze verstuurt haar besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de bezwaarindiener, de kerkfabriek, het gemeentebestuur en de bisschop.

Als binnen de vermelde termijn van vijftig dagen geen besluit naar de bezwaarindiener is verstuurd, wordt de Vlaamse regering geacht het bezwaar te hebben aanvaard.

AFDELING 3

Overheidsopdrachten

Artikel 39

De kerkraad kiest de wijze waarop de opdrachten voor aanneming van werken, leveringen of diensten worden gegund en stelt de voorwaarden vast.

De kerkraad stelt de procedure in en gunt de opdracht.

Hij kan die bevoegdheden voor de opdrachten die betrekking hebben op het dagelijkse beheer van de kerkfabriek overdragen aan de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, binnen de perken van de daartoe op het exploitatiebudget ingeschreven kredieten.

In de gevallen van dringende spoed die voortvloeien uit niet te voorziene omstandigheden kunnen de voorzitter en de secretaris, die samen optreden, op eigen initiatief, de bevoegdheden van de raad bedoeld in het eerste en tweede lid, uitoefenen. Hun besluit wordt medegedeeld aan de kerkraad die er op zijn eerstvolgende vergadering akte van neemt.

Artikel 40

De voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, kunnen, in de gevallen, bedoeld in artikel 39, derde en vierde lid, aan de overeenkomst iedere wijziging aanbrengen die zij bij de uitvoering nodig achten, voorzover hieruit geen extra uitgaven van meer dan 10 procent voortvloeien.

HOOFDSTUK III

Financieel beheer

AFDELING 1

Meerjarenplan

Artikel 41

Binnen zes maanden na de installatie van de gemeenteraad na de gehele vernieuwing van deze raad, stelt de kerkraad een meerjarenplan vast dat de financiële afspraken tussen de kerkfabriek en de gemeente bevat voor de periode van zes jaar, die ingaat op 1 januari van het tweede jaar dat volgt op de algehele vernieuwing van de gemeenteraad.

Als een kerkfabriek in gebreke blijft bij het opmaken van het meerjarenplan, wordt het plan opgemaakt door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabriek ressorteert.

Het meerjarenplan kan herzien worden in de loop van de periode waarvoor het is opgemaakt.

Artikel 42

De meerjarenplannen worden gecoördineerd en gelijktijdig bij het gemeentebestuur, de bisschop en de provinciegouverneur ingediend door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabrieken ressorteren. Als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, dient de kerkfabriek het meerjarenplan in.

De Vlaamse regering bepaalt het model voor het opmaken van het meerjarenplan door de kerkraad en voor het gecoördineerd indienen van de meerjarenplannen door het centraal kerkbestuur.

Artikel 43

De meerjarenplannen en de wijzigingen zijn onderworpen aan het advies van de bisschop en aan de goedkeuring van de gemeenteraad.

Bij ontstentenis van het versturen van zijn advies naar de gemeenteraad binnen een termijn van vijftig dagen, die ingaat op de dag na het inkomen bij de bisschop van de meerjarenplannen, wordt de bisschop geacht een gunstig advies te hebben uitgebracht.

De gemeenteraad spreekt zich uit over de goedkeuring binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het advies van de bisschop bij het gemeentebestuur of de dag na het verstrijken van de termijn van vijftig dagen, en verstuurt zijn besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de provinciegouverneur, het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken in kwestie en de bisschop.

Als binnen de termijn van honderd dagen, bedoeld in het derde lid, geen besluit naar de provinciegouverneur, het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken in kwestie en de bisschop is verstuurd, wordt de gemeenteraad geacht zijn goedkeuring aan de meerjarenplannen te hebben verleend.

Artikel 44

§ 1. In geval van niet-goedkeuring door de gemeenteraad zijn de meerjarenplannen onderworpen aan de goedkeuring door de provinciegouverneur.

De provinciegouverneur spreekt zich over de goedkeuring uit binnen een termijn van dertig dagen die ingaat de dag na het inkomen van het niet-goedkeuringsbesluit. Hij verstuurt zijn besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, het gemeentebestuur en de bisschop.

Als binnen de termijn van dertig dagen geen besluit naar de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, het gemeentebestuur en de bisschop is verstuurd, wordt de provinciegouverneur geacht zijn goedkeuring aan de meerjarenplannen te hebben verleend.

§ 2. Tegen de beslissing van de provinciegouverneur of bij ontstentenis van beslissing kan de kerkfabriek in kwestie of het gemeentebestuur bij de Vlaamse regering beroep instellen binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het besluit bij de kerkfabriek en bij het gemeentebestuur of, bij ontstentenis van beslissing, de dag na het verstrijken van de termijn, bedoeld in het derde lid.

De Vlaamse regering spreekt zich over het beroep uit binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het beroep. Ze verstuurt haar besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de provinciegouverneur, de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, het gemeentebestuur en de bisschop.

Als binnen de termijn van dertig dagen geen besluit naar de provinciegouverneur, de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, het gemeentebestuur en de bisschop is verstuurd, is het beroep ingewilligd.

AFDELING 2

Budget

Artikel 45

Het financieel boekjaar van de kerkfabriek begint op 1 januari en eindigt op 31 december van hetzelfde jaar.

Artikel 46

De kerkraad stelt jaarlijks op basis van het meerjarenplan het budget van de kerkfabriek voor het volgende boekjaar vast en dient het in voorkomend geval voor 30 juni in bij het centraal kerkbestuur. Het budget bestaat uit een investeringsbudget en een exploitatiebudget.

Als een kerkraad in gebreke blijft bij het indienen van het budget, wordt het budget opgemaakt door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabriek ressorteert.

Artikel 47

De budgetten worden na het advies van de bisschop jaarlijks voor 1 oktober gecoördineerd bij het gemeentebestuur ingediend door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabrieken ressorteren. Als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, dient de kerkfabriek het budget in.

De Vlaamse regering bepaalt het model voor het opmaken van het budget door de kerkraad en voor het gecoördineerd indienen van de budgetten door het centraal kerkbestuur.

Artikel 48

Als de gemeentelijke bijdrage in het budget binnen de grenzen blijft van het bedrag, opgenomen in het goedgekeurde meerjarenplan, neemt de gemeenteraad hiervan akte binnen een termijn van vijftig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het budget bij het gemeentebestuur. Zij geeft daarvan kennis aan het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken in kwestie en de bisschop.

Artikel 49

§ 1. Als de gemeentelijke bijdrage in het budget de grenzen van het bedrag, opgenomen in het goedgekeurde meerjarenplan, overschrijdt, kan de gemeenteraad het budget aan het meerjarenplan aanpassen behalve wat de kosten betreft die betrekking hebben op het vieren van de eredienst.

De gemeenteraad spreekt zich over het budget uit binnen een termijn van vijftig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het budget bij het gemeentebestuur en hij verstuurt zijn besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de provinciegouverneur, het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken in kwestie en de bisschop.

Als binnen de voormelde termijn van vijftig dagen geen besluit naar de provinciegouverneur, het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken in kwestie en de bisschop is verstuurd, wordt de gemeenteraad geacht het budget te hebben goedgekeurd.

§ 2. Tegen de beslissing van de gemeenteraad kan de kerkfabriek in kwestie bij de provinciegouverneur beroep indienen binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het besluit bij de kerkfabriek. Het budget en het besluit van de gemeenteraad moeten bij het beroep gevoegd worden.

De provinciegouverneur spreekt zich over het beroep uit binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het beroep en hij verstuurt zijn besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, het gemeentebestuur en de bisschop.

Als binnen de termijn van dertig dagen geen besluit naar de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, het gemeentebestuur en de bisschop is verstuurd, is het beroep ingewilligd.

Artikel 50

De budgetwijzigingen worden voor 15 september van het lopende jaar gecoördineerd bij het gemeentebestuur ingediend door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabrieken ressorteren.

Artikel 48 en 49 zijn van overeenkomstige toepassing op de budgetwijzigingen.

AFDELING 3

Opbrengsten, ontvangsten, kosten en uitgaven

Artikel 51

De opbrengsten en ontvangsten van de kerkfabriek bestaan uit het volgende :

- 1° de inkomsten uit de aan de kerkfabriek toebehorende of teruggeschonken goederen ;
- 2° schenkingen en legaten, stichtingen en handgiften ;
- 3° subsidies en uitzonderlijke opbrengsten ;
- 4° toelagen van de gemeente of gemeenten in kwestie, bestemd om de kosten en uitgaven van de kerkfabriek, zoals vermeld in artikel 52, te dekken in geval van ontoereikende opbrengsten en ontvangsten.

Artikel 52

De kosten en uitgaven die de kerkfabriek moet dragen, zijn de volgende :

- 1° de bezoldiging van het personeel dat in dienst is van de kerkfabriek en de hieraan inherente uitgaven ;
- 2° de kosten die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de eredienst, onder meer de kosten van de gebouwen en delen van de gebouwen die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst, alsmede de kosten die inherent zijn aan de organisatie en de werking van de eredienst ;
- 3° de grove herstellingen van de tot de eredienst bestemde gebouwen;
- 4° de terugbetaling van de aflossingen en interesten van de leningen, aangegaan door de kerkfabriek ter verwerving of renovatie van de aan de kerkfabriek toebehorende of teruggeschonken goederen ;

5° de bijdrage in de werkingskosten van het centraal kerkbestuur.

AFDELING 4

Boekhouding

Artikel 53

De Vlaamse regering stelt de nadere voorschriften vast inzake het budgettaire en financiële beheer van de kerkfabrieken, inzake de boekhouding van het centraal kerkbestuur, alsmede het rekeningstelsel en de boekhoudkundige voorschriften die moeten worden gevolgd.

AFDELING 5

Jaarrekening en eindrekening

Artikel 54

De kerkraad stelt jaarlijks de rekening van de kerkfabriek van het voorgaande jaar vast en dient ze voor 1 april in bij het centraal kerkbestuur.

Artikel 55

§ 1. De rekeningen worden jaarlijks voor 1 juni samen bij het gemeentebestuur ingediend door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabrieken ressorteren. Als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, dient de kerkfabriek de rekening in.

De Vlaamse regering bepaalt het model voor het opmaken van de rekening door de kerkraad en voor het gezamenlijk indienen van de rekeningen door het centraal kerkbestuur.

§ 2. De rekeningen zijn onderworpen aan het advies van de gemeenteraad en aan de goedkeuring van de provinciegouverneur.

Bij ontstentenis van het versturen van zijn advies naar de provinciegouverneur binnen een termijn van vijftig dagen, die ingaat op de dag na het inkomen van het advies bij het gemeentebestuur, wordt de gemeenteraad geacht een gunstig advies te hebben uitgebracht.

Binnen tweehonderd dagen na ontvangst van de jaarrekeningen spreekt de provinciegouverneur zich uit over de goedkeuring van de rekening en stelt hij de bedragen ervan vast. Hij verstuurt zijn besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn. Als binnen de voormelde termijn geen besluit naar het centraal kerkbestuur is verstuurd, wordt de provinciegouverneur geacht zijn goedkeuring te hebben verleend. Hij deelt zijn beslissing ook mee aan het gemeentebestuur, de kerkfabriek, de penningmeester en de bisschop.

§ 3. De kerkraad verleent in de eerstvolgende vergadering kwijting aan de penningmeester over de afgelegde rekening. De kwijting is rechtsgeldig voorzover de ware toestand niet werd verborgen door enige weglating of onjuiste opgave in de jaarrekening.

Het niet-verlenen van kwijting aan de penningmeester kan alleen bij gemotiveerd besluit. De penningmeester en de provinciegouverneur worden zonder verwijl en gelijktijdig van deze beslissing in kennis gesteld.

Is er blijkens een definitief geworden beslissing inzake de kwijting een tekort vastgesteld, dan verzoekt de kerkfabriek de penningmeester, met een aangetekende brief, een gelijkwaardig bedrag in de kas van de kerkfabriek te storten.

De eerste kwijting na de inwerkingtreding van dit decreet geldt als kwijting voor de voorgaande jaren.

Artikel 56

Als de functie van penningmeester eindigt, wordt een eindrekening opgesteld binnen een termijn van twee maanden door de penningmeester of zijn rechtverkrijgenden. Nadat de kerkraad heeft kennisgenomen van de eindrekening, wordt de eindrekening door de penningmeester ter goedkeuring aan de provinciegouverneur gezonden en wordt de procedure, bedoeld in artikel 55, § 2, derde lid, tot en met § 3, derde lid, gevolgd.

HOOFDSTUK IV

Administratief toezicht

AFDELING 1

Algemeen administratief toezicht

Artikel 57

Een afschrift van de notulen van de vergaderingen van de kerkraad en van het centraal kerkbestuur wordt binnen een termijn van twintig dagen, die ingaat op de dag na de vergadering, gelijktijdig aan de provinciegouverneur, het gemeentebestuur en de bisschop verstuurd.

Artikel 58

§ 1. Het college van burgemeester en schepenen kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kerkraad of het centraal kerkbestuur het gemeentelijke belang en, inzonderheid, de financiële belangen van de gemeente schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag nadat de notulen bij het gemeentebestuur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door het college van burgemeester en schepenen dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, de bisschop en de Vlaamse regering.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kerkraad of het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan het college van burgemeester en schepenen, de provinciegouverneur en de bisschop.

§ 2. De provinciegouverneur kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kerkraad of het centraal kerkbestuur de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de provinciegouverneur dadelijk kennisgegeven aan het gemeentebestuur, de bisschop en de Vlaamse regering.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kerkraad of het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan het college van burgemeester en schepenen, de provinciegouverneur en de bisschop.

Artikel 59

De Vlaamse regering kan, bij een gemotiveerd besluit, het besluit vernietigen van de kerkraad of het centraal kerkbestuur op de gronden, bepaald in artikel 58.

Het vernietigingsbesluit moet aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van de vernietiging wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het vernietigingsbesluit wordt door de Vlaamse regering dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, het gemeentebestuur en de bisschop.

Na het verstrijken van de termijn, bedoeld in het tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

Artikel 60

De termijn waarbinnen de overheden, genoemd in artikel 58 en 59, een besluit van de kerkraad of van het centraal kerkbestuur kunnen schorsen of vernietigen, wordt gestuit door de verzending van een aangetekende brief waarbij de toezichthoudende overheid het dossier betreffende dit besluit bij de kerkfabriek of het centraal kerkbestuur opvraagt of aanvullende inlichtingen inwint. De aangetekende verzending van een ingediende klacht aan een toezichthoudende overheid stuit eveneens de termijn.

De dag na de ontvangst van het dossier of van de aanvullende inlichtingen vangt een nieuwe termijn van dertig dagen aan.

Artikel 61

§ 1. Een door de toezichthoudende overheid opgevraagd besluit van een kerkraad of een centraal kerkbestuur is niet langer vatbaar voor schorsing of vernietiging door de overheden, genoemd in artikel 58 en 59, na het verstrijken van een termijn van dertig dagen, waarbinnen de toezichthoudende overheid haar besluit naar de kerkfabriek of het centraal kerkbestuur moet versturen, die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst hetzij van het dossier dat met een aangetekende zending is opgestuurd of tegen ontvangstbewijs is afgegeven, hetzij van de aanvullende inlichtingen, bedoeld in artikel 60.

§ 2. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de kerkraad en van het centraal kerkbestuur, die genomen worden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing en vernietiging.

Artikel 62

§ 1. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door het college van burgemeester en schepenen respectievelijk door de provinciegouverneur in hun uitvoering worden geschorst op de gronden, bepaald in artikel 58.

Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het door de toezichthoudende overheid opgevraagde dossier.

De bepalingen van artikel 58, § 1, vierde tot en met zesde lid, en van artikel 58, § 2, vierde tot en met zesde lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de voorzitter en secretaris van de kerkraad, die samen optreden, een geschorst besluit gemotiveerd kunnen handhaven.

§ 2. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de Vlaamse regering worden vernietigd op de gronden, bepaald in artikel 59.

Het vernietigingsbesluit moet aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het opgevraagde dossier of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen ingaande op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, het gemeentebestuur en de bisschop.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in § 2, tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

§ 3. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de voorzitter en de secretaris, gezamenlijk optredend, die genomen werden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing of vernietiging.

AFDELING 2

Dwangtoezicht

Artikel 63

Na een waarschuwing die uit de briefwisseling blijkt, kan de provinciegouverneur een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven, op de persoonlijke kosten van de leden van de kerkraad of van de leden van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, die verzuimd hebben aan de waarschuwingen gevolg te geven, om de gevraagde inlichtingen of opmerkingen in te zamelen of de maatregelen ten uitvoer te brengen die zijn voorgeschreven bij de wetten, decreten, algemene reglementen en besluiten van de staat, de gemeenschap, het gewest of de provinciale of gemeentelijke instellingen.

Van het sturen van een of meer commissarissen wordt door de provinciegouverneur onmiddellijk kennisgegeven aan de bisschop en aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente in kwestie.

Tegen de beslissing van de provinciegouverneur kan de kerkfabriek of het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, beroep indienen bij de Vlaamse regering.

HOOFDSTUK V

Rechtsgedingen

Artikel 64

Bij elke tegen de kerkfabriek ingestelde rechtsvordering treedt de voorzitter samen met de secretaris van de kerkraad als verweerder op. Zij stellen de vorderingen in kort geding en de bezitsvorderingen in. Zij verrichten alle handelingen tot bewaring van recht of tot stuiting van verjaring en van verval.

Alle andere rechtsvorderingen waarbij de kerkfabriek als eiser optreedt, mogen door de voorzitter en de secretaris, die samen optreden, pas worden ingesteld na machtiging door de kerkraad.

HOOFDSTUK VI

Bijzondere bepalingen voor de kathedrale kerkfabrieken

AFDELING 1

Kathedrale kerkraad

Artikel 65

De Vlaamse regering erkent de kathedrale kerkfabrieken en hun gebiedsomschrijving.

Artikel 66

De kathedrale kerkfabriek is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die bestuurd wordt door een kathedrale kerkraad.

De zetel van de kathedrale kerkfabriek wordt bepaald door de kathedrale kerkraad.

Artikel 67

De kathedrale kerkraad bestaat uit vijf gewone leden die door de bisschop worden aangewezen en de bisschop of zijn plaatsvervanger en de pastoor van de desbetreffende parochie die beiden van rechtswege deel uitmaken van de kathedrale kerkraad.

Artikel 68

De bisschop of zijn plaatsvervanger is van rechtswege voorzitter van de kathedrale kerkraad.

De bisschop of zijn plaatsvervanger benoemt de secretaris en de penningmeester.

Artikel 69

Behalve voor de aangelegenheden, bedoeld in artikel 65 tot en met 68, zijn de bepalingen van de afdelingen 1 en 2 van hoofdstuk I van overeenkomstige toepassing op de kathedrale kerkfabrieken.

AFDELING 2

Overleg met de provincieoverheid

Artikel 70

Op verzoek van de kathedrale kerkraad of van de provincieoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg tussen een afvaardiging van de kathedrale kerkraad en een afvaardiging van de bestendige deputatie van de provincie of provincies in kwestie.

In elk geval vraagt de kathedrale kerkraad overleg over het meerjarenplan en het budget voor die worden ingediend bij het provinciebestuur.

AFDELING 3

Administratief toezicht

ONDERAFDELING 1

Algemeen administratief toezicht

Artikel 71

Een afschrift van de notulen van de vergaderingen van de kathedrale kerkraad wordt binnen een termijn van twintig dagen, die ingaat op de dag na de vergadering, gelijktijdig aan de provinciegouverneur en het provinciebestuur verstuurd.

Artikel 72

§ 1. De bestendige deputatie kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kathedrale kerkraad het provinciale belang en, inzonderheid, de financiële belangen van de provincie schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kathedrale kerkfabriek worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag nadat de notulen bij het provinciebestuur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de bestendige deputatie dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kathedrale kerkraad kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan bestendige deputatie en de provinciegouverneur.

§ 2. De provinciegouverneur kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kathedrale kerkraad de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kathedrale kerkfabriek worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de provinciegouverneur dadelijk kennisgegeven aan het provinciebestuur.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kathedrale kerkraad kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan de bestendige deputatie en de provinciegouverneur.

Artikel 73

De Vlaamse regering kan, bij een gemotiveerd besluit, het besluit vernietigen van de kathedrale kerkraad op de gronden, bepaald in artikel 72.

Het vernietigingsbesluit moet aan de kathedrale kerkfabriek worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van de vernietiging wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur en het provinciebestuur.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in het tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

Artikel 74

De termijn waarbinnen de overheden, genoemd in artikel 72 en 73, een besluit van de kathedrale kerkraad kunnen schorsen of vernietigen, wordt gestuit door de verzending van een aangetekende brief waarbij de toezichthoudende overheid het dossier betreffende dit besluit bij de kathedrale kerkfabriek opvraagt of aanvullende inlichtingen inwint. De aangetekende verzending van een ingediende klacht aan een toezichthoudende overheid stuit eveneens de termijn.

De dag na de ontvangst van het dossier of van de aanvullende inlichtingen vangt een nieuwe termijn van dertig dagen aan.

Artikel 75

§ 1. Een door de toezichthoudende overheid opgevraagd besluit van een kathedrale kerkraad is niet langer vatbaar voor schorsing of vernietiging door de overheden, genoemd in artikel 72 en 73, na het verstrijken van een termijn van dertig dagen, waarbinnen de toezichthoudende overheid haar besluit naar de kathedrale kerkfabriek moet versturen, die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst hetzij van het dossier dat met een aangetekende zending is opgestuurd of tegen ontvangstbewijs is afgegeven, hetzij van de aanvullende inlichtingen, bedoeld in artikel 74.

§ 2. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de kathedrale kerkraad, die genomen worden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing en vernietiging.

Artikel 76

§ 1. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kathedrale kerkraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de bestendige deputatie respectievelijk door de provinciegouverneur in hun uitvoering worden geschorst op de gronden, bepaald in artikel 72. Het schorsingsbesluit moet aan de kathedrale kerkfabriek worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het door de toezichthoudende overheid opgevraagde dossier.

De bepalingen van artikel 72, § 1, vierde tot en met zesde lid en van artikel 72, § 2, vierde tot en met zesde lid zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de voorzitter en secretaris van de kathedrale kerkraad, die samen optreden, een geschorst besluit gemotiveerd kunnen handhaven.

§ 2. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kathedrale kerkraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de Vlaamse regering worden vernietigd op de gronden, bepaald in artikel 73.

Het vernietigingsbesluit moet aan de kathedrale kerkfabriek worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het opgevraagde dossier of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur en het provinciebestuur.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in § 2, tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

§ 3. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de voorzitter en de secretaris, gezamenlijk optredend, die genomen werden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing of vernietiging.

ONDERAFDELING 2

Dwangtoezicht

Artikel 77

Na een waarschuwing die blijkt uit de briefwisseling, kan de provinciegouverneur een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven, op de persoonlijke kosten van de leden van de kathedrale kerkraad, die verzuimd hebben aan de waarschuwingen gevolg te geven, om de gevraagde inlichtingen of opmerkingen in te zamelen of de maatregelen ten uitvoer te brengen die zijn voorgeschreven bij de wetten, decreten, algemene reglementen en besluiten van de staat, de gemeenschap, het gewest of de provinciale of gemeentelijke instellingen.

Van het sturen van een of meer commissarissen wordt door de provinciegouverneur onmiddellijk kennisgegeven aan de bisschop en aan de bestendige deputatie van de provincie in kwestie.

Tegen de beslissing van de provinciegouverneur kan de kathedrale kerkfabriek beroep indienen bij de Vlaamse regering.

AFDELING 4

Andere bepalingen

Artikel 78

De bepalingen van hoofdstuk II, III en V van deze titel zijn van overeenkomstige toepassing op de kathedrale kerkbesturen, met dien verstande dat :

- 1° de kerkfabriek en de kerkraad respectievelijk moeten worden gelezen als kathedrale kerkfabriek en kathedrale kerkraad ;
- 2° de gemeente, het gemeentebestuur, de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen en de gemeentelijke bijdrage moeten worden gelezen als de provincie, het provinciebestuur, de provincieraad, de bestendige deputatie en de provinciale bijdrage.

TITEL III

Bijzondere bepalingen voor de protestantse, de anglicaanse en de Israëlitische erediensten

HOOFDSTUK I

Bijzondere bepalingen voor de protestantse eredienst

AFDELING 1

Bestuursraad

Artikel 79

De Vlaamse regering erkent de kerkgemeenten en hun gebiedsomschrijving op voorstel van de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst.

Artikel 80

De kerkgemeente is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die bestuurd wordt door een bestuursraad.

De zetel van de kerkgemeente wordt bepaald door de bestuursraad.

Artikel 81

De kerkgemeente is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De kerkgemeente is belast met het onderhoud en de bewaring van de kerk of kerken van de kerkgemeente en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de kerkgemeente of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de kerkgemeente.

Artikel 82

De bestuursraad bestaat uit vijf verkozen leden en de predikant of zijn vervanger, die in de kerkgemeente zijn ambt uitoefent.

Artikel 83

De bestuursraad wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand april.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar treden er drie leden uit die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 84

De uittredende leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de kerkgemeente worden verkozen.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als in de looptijd van zijn mandaat een lid moet vervangen worden, duiden de overige leden van de bestuursraad binnen twee maanden nadat de vacature is ontstaan, een vervanger aan. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat voort.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst, op voorstel van de predikant van de kerkgemeente.

Artikel 85

De kiesgerechtigde leden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ingeschreven zijn in het register van de kerkgemeente ;
- 2° de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben op de datum van de verkiezing ;
- 3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de kerkgemeente.

Artikel 86

Alle kiesgerechtigde leden kunnen tot lid van de bestuursraad verkozen of aangesteld worden.

Artikel 87

De lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat moet één maand voor de verkiezing aan de ingang van de kerk worden uitgehangen.

Tegen de samenstelling van de lijst kan bezwaar worden ingediend bij de bestuursraad binnen vijftien dagen na de dag van de aanplakking van de lijst.

De bestuursraad doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van de bestuursraad wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Artikel 88

Tegen de beslissing van de bestuursraad kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing beroep worden ingesteld bij de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst.

De Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst geeft voor de verkiezing met een aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan de bestuursraad.

Artikel 89

De verkiezing van de leden van de bestuursraad wordt gehouden in de maand april.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

Artikel 90

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 91

De bestuursraad kan aan een aftredend lid van de raad dat zijn mandaat gedurende ten minste tien jaar in dezelfde kerkgemeente heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 92

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van de raad zoals vastgesteld in artikel 83 verkiest de bestuursraad onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 93

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van de bestuursraad en met het bewaren van het archief.

Artikel 94

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de kerkgemeente en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;
- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekeningen en de eindrekening.

Artikel 95

De bestuursraad wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van de bestuursraad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de bestuursraad.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de kerkgemeente worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 92, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van de bestuursraad en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van de bestuursraad.

Artikel 96

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van de bestuursraad :

- 1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° degenen die personeelslid zijn van de kerkgemeente.

Artikel 97

De bestuursraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 98

De bestuursraad wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept de bestuursraad op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 99

De bestuursraad kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

De raad kan echter, als hij een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 100

Het is elk lid van de bestuursraad verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij persoonlijk of als vertegenwoordiger betrokken is, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de kerkgemeente ;
- 3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de kerkgemeente ;
- 4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen en diensten, verkoop of aankoop voor de kerkgemeente. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de bestuursraad vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 101

De vergaderingen van de bestuursraad zijn niet openbaar.

Artikel 102

De besluiten worden bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 103

De door de secretaris of degene die hem vervangt opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door de bestuursraad, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 104

De bestuursraad regelt alles wat de kerkgemeente aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van de bestuursraad, die samen optreden, of aan de secretaris, of aan de penningmeester of aan het centraal kerkbestuur.

AFDELING 2

Centraal kerkbestuur

Artikel 105

Per gemeente wordt voor de kerkgemeenten waarvan de hoofdkerk gelegen is op het grondgebied van de gemeente, een centraal kerkbestuur opgericht. Het centraal kerkbestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal kerkbestuur bepaalt zijn zetel.

Artikel 106

Het centraal kerkbestuur bestaat uit de volgende personen :

- 1° twee vertegenwoordigers aangesteld door de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst ;
- 2° drie afgevaardigden van de bestuursraden van de kerkgemeenten ;
- 3° een expert.

Artikel 107

De afgevaardigden van de bestuursraden van de kerkgemeenten worden na elke gedeeltelijke vernieuwing van de bestuursraad gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door

de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de bestuursraden van de kerkgemeenten in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de bestuursraden van de kerkgemeenten in kwestie aanwezig zijn.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 106, 1° en 2°.

Artikel 108

Het centraal kerkbestuur verkiest onder de afgevaardigden van de bestuursraden van de kerkgemeenten en bij geheime en afzonderlijke stemmingen een voorzitter en onder alle leden een secretaris. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 109

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal kerkbestuur.

Artikel 110

Het centraal kerkbestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal kerkbestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 108, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur.

Artikel 111

De bepalingen van artikel 96 tot en met 103 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal kerkbestuur.

Artikel 112

§ 1. Het centraal kerkbestuur is bevoegd voor de volgende aangelegenheden :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van een meerjarenplan van de kerkgemeenten en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van het budget van de kerkgemeenten en de budgetwijzigingen ;
- 3° het gezamenlijk indienen bij de gemeenteoverheid van de jaarrekeningen van de kerkgemeenten ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingkosten van het centraal kerkbestuur ten laste van de kerkgemeenten ;
- 5° het aanwerven van personeel van het centraal kerkbestuur ;
- 6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de kerkgemeenten ;
- 7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende kerkgemeente voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

§ 2. Als er in een gemeente slechts één kerkgemeente bestaat, hoeft er geen centraal kerkbestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door de bestuursraad ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 3

Overleg met de gemeenteoverheid

Artikel 113

Op verzoek van het centraal kerkbestuur of, als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, van de bestuursraad of van de gemeenteoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 112 tussen een afvaardiging van de bestuursraad of van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente of gemeenten in kwestie.

In elk geval vraagt het centraal kerkbestuur, of als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, de bestuursraad, overleg over de meerjarenplannen en budgetten voor die worden ingediend bij het gemeentebestuur.

AFDELING 4

Andere bepalingen

Artikel 114

De bepalingen van hoofdstuk II, III, IV en V van titel II, zijn van overeenkomstige toepassing op de bestuursraden en de centrale kerkbesturen, met dien verstande dat de kerkfabriek en de kerkraad moeten

worden gelezen als de kerkgemeente en de bestuursraad, en de bisschop moet worden gelezen als de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst.

HOOFDSTUK II

Bijzondere bepalingen voor de anglicaanse eredienst

AFDELING 1

Kerkraad

Artikel 115

De Vlaamse regering erkent de parochies en hun gebiedsomschrijving op voorstel van het centraal comité.

Artikel 116

Per parochie is er een kerkfabriek die bestuurd wordt door een kerkraad.

De kerkfabriek is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

De zetel van de kerkfabriek wordt bepaald door de kerkraad.

Artikel 117

De kerkfabriek is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De kerkfabriek is belast met het onderhoud en de bewaring van de kerk of kerken van de parochie en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de kerkfabriek of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de parochie.

Artikel 118

De kerkraad bestaat uit vijf verkozen leden en de bedienaar van de eredienst of zijn vervanger, die in de parochie zijn ambt uitoefent.

Artikel 119

De kerkraad wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand april.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar treden er drie leden uit die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 120

De uittredende leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de parochie worden verkozen.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als in de looptijd van zijn mandaat een lid moet vervangen worden, duiden de overige leden van de kerkraad binnen twee maanden nadat de vacature is ontstaan, een vervanger aan. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat voort.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door het centraal comité, op voorstel van de bedienaar van de eredienst.

Artikel 121

De kiesgerechtigde leden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ingeschreven zijn in het register van de parochie ;
- 2° de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben op de datum van de verkiezing ;
- 3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de parochie.

Artikel 122

Alle kiesgerechtigde leden kunnen tot lid van de kerkraad verkozen of aangesteld worden.

Artikel 123

De lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat moet één maand voor de verkiezing aan de ingang van de kerk worden uitgehangen.

Tegen de samenstelling van de lijst kan bezwaar worden ingediend bij de kerkraad binnen vijftien dagen na de dag van de aanplakking van de lijst.

De kerkraad doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van de kerkraad wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Artikel 124

Tegen de beslissing van de kerkraad kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing, beroep worden ingesteld bij het centraal comité.

Het centraal comité geeft voor de verkiezing met een aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan de kerkraad.

Artikel 125

De verkiezing van de leden van de kerkraad wordt gehouden in de loop van de maand april.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

Artikel 126

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 127

De kerkraad kan aan een aftredend lid van de raad dat zijn mandaat gedurende ten minste 10 jaar in dezelfde parochie heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 128

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van de raad zoals vastgesteld in artikel 119 verkiest de kerkraad onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op één van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 129

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van de kerkraad en met het bewaren van het archief.

Artikel 130

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de kerkfabriek en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;

- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekeningen en de eindrekening.

Artikel 131

De kerkraad wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van de kerkraad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de kerkraad.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de kerkfabriek worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 128, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van de kerkraad en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van de kerkraad.

Artikel 132

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van de kerkraad :

- 1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° degenen die personeelslid zijn van de kerkfabriek.

Artikel 133

De kerkraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 134

De kerkraad wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept de kerkraad op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 135

De kerkraad kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

De raad kan echter, als hij een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 136

Het is elk lid van de kerkraad verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij persoonlijk of als vertegenwoordiger betrokken is, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de kerkfabriek ;
- 3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de kerkfabriek ;
- 4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen en diensten, verkoop of aankoop voor de kerkfabriek. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de kerkraad vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 137

De vergaderingen van de kerkraad zijn niet openbaar.

Artikel 138

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 139

De door de secretaris of degene die hem vervangt opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door de kerkraad, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 140

De kerkraad regelt alles wat de kerkfabriek aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, of aan de secretaris, of aan de penningmeester of aan het centraal kerkbestuur.

AFDELING 2

Centraal kerkbestuur

Artikel 141

Per gemeente wordt voor de kerkfabrieken van de parochies waarvan de hoofdkerk gelegen is op het grondgebied van de gemeente, een centraal kerkbestuur opgericht. Het centraal kerkbestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal kerkbestuur bepaalt zijn zetel.

Artikel 142

Het centraal kerkbestuur bestaat uit de volgende personen :

- 1° een vertegenwoordiger aangesteld door het centraal comité ;
- 2° drie afgevaardigden van de kerkraden van de kerkfabrieken ;
- 3° een expert.

Artikel 143

De afgevaardigden van de kerkraden van de kerkfabrieken worden na elke gedeeltelijke vernieuwing van de kerkraad gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de kerkraden van de kerkfabrieken in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de kerkraden van de kerkfabrieken in kwestie aanwezig zijn.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 142, 1° en 2°.

Artikel 144

Het centraal kerkbestuur verkiest onder de afgevaardigden van de kerkraden van de kerkfabrieken en bij geheime en afzonderlijke stemmingen een voorzitter en onder alle leden een secretaris. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 145

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal kerkbestuur.

Artikel 146

Het centraal kerkbestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal kerkbestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 144, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur.

Artikel 147

De bepalingen van artikel 132 tot en met 139 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal kerkbestuur.

Artikel 148

§ 1. Het centraal kerkbestuur is bevoegd voor :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van een meerjarenplan van de kerkfabrieken en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van het budget van de kerkfabrieken en de budgetwijzigingen ;
- 3° het gezamenlijk indienen bij de gemeenteoverheid van de jaarrekeningen van de kerkraden ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingkosten van het centraal kerkbestuur ten laste van de kerkfabrieken ;

- 5° het aanwerven van personeel van het centraal kerkbestuur ;
- 6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de kerkfabrieken ;
- 7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende kerkfabriek voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

§ 2. Als er in een gemeente slechts één kerkfabriek bestaat, hoeft er geen centraal kerkbestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door de kerkraad ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 3

Overleg met de gemeenteoverheid

Artikel 149

§ 1. Op verzoek van het centraal kerkbestuur of, als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, van de kerkraad of van de gemeenteoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 148 tussen een afvaardiging van de kerkraad of van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente of gemeenten in kwestie.

§ 2. In elk geval vraagt het centraal kerkbestuur, of als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, de kerkraad, overleg over de meerjarenplannen en budgetten voor die worden ingediend bij het gemeentebestuur.

AFDELING 4

Andere bepalingen

Artikel 150

De bepalingen van hoofdstuk II, III, IV en V van titel II, zijn van overeenkomstige toepassing op de kerkfabrieken en de centrale kerkbesturen, met dien verstande dat de bisschop moet worden gelezen als het centraal comité.

HOOFDSTUK III

Bijzondere bepalingen voor de Israëlitische eredienst

AFDELING 1

Bestuursraad

Artikel 151

De Vlaamse regering erkent de Israëlitische gemeenten en hun gebiedsomschrijving op voorstel van het centraal consistorie.

Artikel 152

De Israëlitische gemeente is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die bestuurd wordt door een bestuursraad.

De zetel van de Israëlitische gemeente wordt bepaald door de bestuursraad.

Artikel 153

De Israëlitische gemeente is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De Israëlitische gemeente is belast met het onderhoud en de bewaring van de synagoge van de Israëlitische gemeente en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de Israëlitische gemeente of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de Israëlitische gemeente.

Artikel 154

De bestuursraad bestaat uit vijf verkozen leden en de rabbijn of zijn vervanger, die in de Israëlitische gemeente zijn ambt uitoefent.

Artikel 155

De bestuursraad wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand mei.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar treden er drie leden uit die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 156

De uittredende leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden, vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de Israëlitische gemeente worden verkozen.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als in de looptijd van zijn mandaat een lid moet vervangen worden, duiden de overige leden van de bestuursraad binnen twee maanden nadat de vacature is ontstaan, een vervanger aan. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat voort.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door het centraal consistorie, op voorstel van de rabbijn van de Israëlitische gemeente.

Artikel 157

De kiesgerechtigde leden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° ingeschreven zijn in het register van de Israëlitische gemeente ;

2° de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben op de datum van de verkiezing ;

ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de Israëlitische gemeente.

Artikel 158

Alle kiesgerechtigde leden kunnen tot lid van de bestuursraad verkozen of aangesteld worden.

Artikel 159

De lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat moet één maand voor de verkiezing aan de ingang van de synagoge worden uitgehangen.

Tegen de samenstelling van de lijst kan bezwaar worden ingediend bij de bestuursraad binnen vijftien dagen na de dag van de aanplakking van de lijst.

De bestuursraad doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van de bestuursraad wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Artikel 160

Tegen de beslissing van de bestuursraad kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing, beroep worden ingesteld bij het centraal consistorie.

Het centraal consistorie geeft voor de verkiezing met een aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan de bestuursraad.

Artikel 161

De verkiezing van de leden van de bestuursraad wordt gehouden in de loop van de maand mei.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

Artikel 162

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 163

De bestuursraad kan aan een aftredend lid van de raad dat zijn mandaat gedurende ten minste tien jaar in dezelfde Israëlitische gemeente heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 164

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van de bestuursraad zoals vastgesteld in artikel 155 verkiest de bestuursraad onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 165

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van de bestuursraad en met het bewaren van het archief.

Artikel 166

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de Israëlitische gemeente en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;

- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekeningen en de eindrekening.

Artikel 167

De bestuursraad wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van de bestuursraad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de bestuursraad.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de Israëlitische gemeente worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 164, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van de bestuursraad en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van de bestuursraad.

Artikel 168

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van de bestuursraad :

- 1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° degenen die personeelslid zijn van de Israëlitische gemeente.

Artikel 169

De bestuursraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 170

De bestuursraad wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept de bestuursraad op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 171

De bestuursraad kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

De bestuursraad kan echter, als hij een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 172

Het is elk lid van de bestuursraad verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij persoonlijk of als vertegenwoordiger betrokken is, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de Israëlitische gemeente ;
- 3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de Israëlitische gemeente ;
- 4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen en diensten, verkoop of aankoop voor de Israëlitische gemeente. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de bestuursraad vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 173

De vergaderingen van de bestuursraad zijn niet openbaar.

Artikel 174

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 175

De door de secretaris of degene die hem vervangt opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door de bestuursraad, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 176

De bestuursraad regelt alles wat de Israëlitische gemeente aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van de bestuursraad, die samen optreden, of aan de secretaris, of aan de penningmeester of aan het centraal bestuur.

AFDELING 2

Centraal bestuur

Artikel 177

Per gemeente wordt voor de Israëlitische gemeenten waarvan de synagoge gelegen is op het grondgebied van de gemeente, een centraal bestuur opgericht. Het centraal kerkbestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal bestuur bepaalt zijn zetel.

Artikel 178

Het centraal bestuur bestaat uit :

- 1° een vertegenwoordiger aangesteld door het centraal consistorie ;
- 2° drie afgevaardigden van de bestuursraden van de Israëlitische gemeenten ;
- 3° een expert.

Artikel 179

De afgevaardigden van de bestuursraden van de Israëlitische gemeenten worden na elke gedeeltelijke vernieuwing van de bestuursraad gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de bestuursraden van de Israëlitische gemeenten in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de bestuursraden van de Israëlitische gemeenten in kwestie aanwezig zijn.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 178, 1° en 2°.

Artikel 180

Het centraal bestuur verkiest onder de afgevaardigden van de bestuursraden van de Israëlitische gemeenten en bij geheime en afzonderlijke stemmingen een voorzitter en onder alle leden een secretaris.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 181

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van het centraal bestuur, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal bestuur.

Artikel 182

Het centraal bestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal bestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 180, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal bestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal bestuur.

Artikel 183

De bepalingen van artikel 168 tot en met 175 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal bestuur.

Artikel 184

§ 1. Het centraal bestuur is bevoegd voor de volgende aangelegenheden :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van een meerjarenplan van de Israëlitische gemeenten en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van het budget van de Israëlitische gemeenten en de budgetwijzigingen ;
- 3° het gezamenlijk indienen bij de gemeenteoverheid van de jaarrekeningen van de Israëlitische gemeenten ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingkosten van het centraal bestuur ten laste van de Israëlitische gemeenten ;

- 5° het aanwerven van personeel van het centraal bestuur ;
- 6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de Israëlitische gemeenten ;
- 7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende Israëlitische gemeente voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

§ 2. Als er in een gemeente slechts één Israëlitische gemeente bestaat, hoeft er geen centraal bestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door de bestuursraad ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 3

Overleg met de gemeenteoverheid

Artikel 185

§ 1. Op verzoek van het centraal bestuur of, als er geen centraal bestuur werd opgericht, van de bestuursraad of van de gemeenteoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 184 tussen een afvaardiging van de bestuursraad of van het centraal bestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente of gemeenten in kwestie.

§ 2. In elk geval vraagt het centraal bestuur, of als er geen centraal bestuur werd opgericht, de bestuursraad, overleg over de meerjarenplannen en budgetten voor die worden ingediend bij het gemeentebestuur.

AFDELING 4

Andere bepalingen

Artikel 186

De bepalingen van hoofdstuk II, III, IV en V van titel II, zijn van overeenkomstige toepassing op de bestuursraden en de centrale besturen, met dien verstande dat de kerkfabriek en de kerkraad moeten worden gelezen als de Israëlitische gemeente en de bestuursraad, en de bisschop moet worden gelezen als het centraal consistorie.

TITEL IV

Bijzondere bepalingen voor de orthodoxe en islamitische erediensten

HOOFDSTUK I

Bijzondere bepalingen voor de orthodoxe eredienst

AFDELING 1

Kerkfabriekraad

Artikel 187

De Vlaamse regering erkent de parochies en hun gebiedsomschrijving op voorstel van de metropoliet-aartsbisschop.

Artikel 188

De parochie is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die bestuurd wordt door een kerkfabriekraad.

De zetel van de parochie wordt bepaald door de kerkfabriekraad.

Artikel 189

De parochie is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De parochie is belast met het onderhoud en de bewaring van de kerk of kerken van de parochie en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de parochie of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de parochie.

Artikel 190

De kerkfabriekraad bestaat uit vijf verkozen leden en de kerkbedienaar of zijn vervanger, die in de parochie zijn ambt uitoefent.

Artikel 191

De kerkfabriekraad wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand april.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar treden er drie leden uit die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 192

De uittredende leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de parochie worden verkozen.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als in de looptijd van zijn mandaat een lid moet vervangen worden, duiden de overige leden van de kerkfabriekraad binnen twee maanden nadat de vacature is ontstaan, een vervanger aan. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat verder.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door de metropoliet-aartsbisschop, op voorstel van de kerkbedienaar van de parochie.

Artikel 193

De kiesgerechtigde leden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ingeschreven zijn in het register van de parochie ;
- 2° de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben op de datum van de verkiezing ;
- 3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de parochie.

Artikel 194

Alle kiesgerechtigde leden kunnen tot lid van de kerkfabriekraad verkozen of aangesteld worden.

Artikel 195

De lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat moet een maand voor de verkiezing aan de ingang van de kerk worden uitgehangen.

Tegen de samenstelling van de lijst kan bezwaar worden ingediend bij de kerkfabriekraad binnen vijftien dagen na de dag van de aanplakking van de lijst.

De kerkfabriekraad doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van de kerkfabriekraad wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Artikel 196

Tegen de beslissing van de kerkfabriekraad kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing beroep worden ingesteld bij de metropoliet-aartsbisschop.

De metropoliet-aartsbisschop geeft voor de verkiezing met een aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan de kerkfabriekraad.

Artikel 197

De verkiezing van de leden van de kerkfabriekraad wordt gehouden in de loop van de maand april.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

Artikel 198

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 199

De kerkfabriekraad kan aan een aftredend lid van de raad dat zijn mandaat gedurende ten minste tien jaar in dezelfde parochie heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 200

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van de raad zoals vastgesteld in artikel 191 verkiest de kerkfabriekraad onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 201

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van de kerkfabriekraad en met het bewaren van het archief.

Artikel 202

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de parochie en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;
- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekeningen en de eindrekening.

Artikel 203

De kerkfabriekraad wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van de kerkfabriekraad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de kerkfabriekraad.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de parochie worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 200, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van de kerkfabriekraad en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van de kerkfabriekraad.

Artikel 204

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van de kerkfabriekraad :

- 1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° degenen die personeelslid zijn van de parochie.

Artikel 205

De kerkfabriekraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 206

De kerkfabriekraad wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept de kerkfabriek op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 207

De kerkfabriekraad kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

De raad kan echter, als hij een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 208

Het is elk lid van de kerkfabriekraad verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij persoonlijk of als vertegenwoordiger betrokken is, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de parochie ;
- 3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de parochie ;
- 4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen en diensten, verkoop of aankoop voor de parochie. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de kerkfabriekraad vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 209

De vergaderingen van de kerkfabriekraad zijn niet openbaar.

Artikel 210

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 211

De door de secretaris of degene die hem vervangt opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door de kerkfabriekraad, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 212

De raad regelt alles wat de parochie aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van de kerkfabriekraad, die samen optreden, of aan de secretaris, of aan de penningmeester of aan het centraal kerkbestuur.

AFDELING 2

Centraal kerkbestuur

Artikel 213

Per provincie wordt voor de kerkfabriekraden van de parochies waarvan de hoofdkerk gelegen is op het grondgebied van de provincie, een centraal kerkbestuur opgericht. Het centraal kerkbestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal kerkbestuur bepaalt zijn zetel.

Artikel 214

Het centraal kerkbestuur bestaat uit de volgende personen :

- 1° een vertegenwoordiger aangesteld door de metropoliet-aartsbisschop ;
- 2° drie afgevaardigden van de kerkfabriekraden van de parochies ;
- 3° een expert.

Artikel 215

De afgevaardigden van de kerkfabriekraden van de parochies worden na elke gedeeltelijke vernieuwing gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de kerkfabriekraden van de parochies in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de kerkfabriekraden van de parochies in kwestie aanwezig zijn.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 214, 1° en 2°.

Artikel 216

Het centraal kerkbestuur verkiest onder de afgevaardigden van de kerkfabriekraden van de parochies en bij geheime en afzonderlijke stemmingen een voorzitter en onder alle leden een secretaris. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 217

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van het centraal kerkbestuur, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal kerkbestuur.

Artikel 218

Het centraal kerkbestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal kerkbestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 216, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur.

Artikel 219

De bepalingen van artikel 204 tot en met 211 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal kerkbestuur.

Artikel 220

§ 1. Het centraal kerkbestuur is bevoegd voor de volgende aangelegenheden :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de provincieoverheid van een meerjarenplan van de parochies en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de provincieoverheid van het budget van de parochies en de budgetwijzigingen ;
- 3° het gezamenlijk indienen bij de provincieoverheid van de jaarrekeningen van de parochies ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingskosten van het centraal kerkbestuur ten laste van de parochies ;
- 5° het aanwerven van personeel van het centraal kerkbestuur ;

6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de parochies ;

7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende parochie voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

§ 2. Als er in een provincie slechts één parochie bestaat, hoeft geen centraal kerkbestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door de kerkfabriekraad ingediend bij de provincieoverheid.

AFDELING 3

Overleg met de provincieoverheid

Artikel 221

§ 1. Op verzoek van het centraal kerkbestuur of, als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, van de kerkfabriekraad of van de provincieoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 220 tussen een afvaardiging van de kerkfabriekraad of van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van de bestendige deputatie van de provincie of provincies in kwestie.

§ 2. In elk geval vraagt het centraal kerkbestuur, of als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, de kerkfabriekraad, overleg over de meerjarenplannen en budgetten voor die worden ingediend bij het provinciebestuur.

AFDELING 4

Administratief toezicht

ONDERAFDELING 1

Algemeen administratief toezicht

Artikel 222

Een afschrift van de notulen van de vergaderingen van de kerkfabriekraad en van het centraal kerkbestuur wordt binnen een termijn van twintig dagen, die ingaat op de dag na de vergadering, gelijktijdig aan de provinciegouverneur, het provinciebestuur en de metropoliet-aartsbisschop verstuurd.

Artikel 223

§ 1. De bestendige deputatie kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur het provinciaal belang en, inzonderheid, de financiële belangen van de provincie schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriekraad en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij het provinciebestuur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de bestendige deputatie dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur en de metropoliet-aartsbisschop.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk op de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan de bestendige deputatie, de provinciegouverneur en de metropoliet-aartsbisschop.

§ 2. De provinciegouverneur kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriekraad en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de provinciegouverneur dadelijk kennisgegeven aan het provinciebestuur en de metropoliet-aartsbisschop.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk op de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan de bestendige deputatie, de provinciegouverneur en de metropoliet-aartsbisschop.

Artikel 224

De Vlaamse regering kan, bij een gemotiveerd besluit, het besluit vernietigen van de kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur op de gronden, bepaald in artikel 223.

Het vernietigingsbesluit moet aan de kerkfabriekraad en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van de vernietiging wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het vernietigingsbesluit wordt door de Vlaamse regering dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, het provinciebestuur en de metropoliet-aartsbisschop.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in het tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

Artikel 225

De termijn waarbinnen de overheden, genoemd in artikel 223 en 224, een besluit van de kerkfabriekraad of van het centraal kerkbestuur kunnen schorsen of vernietigen, wordt gestuit door de verzending van een aangetekende brief waarbij de toezichthoudende overheid het dossier betreffende een bepaald besluit bij de kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur opvraagt of aanvullende inlichtingen inwint. De aangetekende verzending van een ingediende klacht aan een toezichthoudende overheid stuit eveneens de termijn.

De dag na de ontvangst van het dossier of van de aanvullende inlichtingen vangt een nieuwe termijn van dertig dagen aan.

Artikel 226

§ 1. Een door de toezichthoudende overheid opgevraagd besluit van een kerkfabriekraad of een centraal kerkbestuur is niet langer vatbaar voor schorsing of vernietiging door de overheden, bedoeld in artikel 222 en 223, na het verstrijken van een termijn van dertig dagen, waarbinnen de toezichthoudende overheid haar besluit naar de kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur moet versturen, die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst hetzij van het dossier dat met een aangetekende zending is opgestuurd of tegen ontvangstbewijs is afgegeven, hetzij van de aanvullende inlichtingen, bedoeld in artikel 224.

§ 2. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de kerkfabriekraad en van het centraal kerkbestuur, die genomen worden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing en vernietiging.

Artikel 227

§ 1. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kerkfabriekraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de bestendige deputatie, respectievelijk de provinciegouverneur, in hun uitvoering worden geschorst op de gronden, bepaald in artikel 223. Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriekraad en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het door de toezichthoudende overheid opgevraagde dossier.

De bepalingen van artikel 223, § 1, vierde tot en met zesde lid, en van artikel 223, § 2, vierde tot en met zesde lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de voorzitter en secretaris van de kerkfabriekraad, die samen optreden, een geschorst besluit gemotiveerd kunnen handhaven.

§ 2. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kerkfabriekraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de Vlaamse regering worden vernietigd op de gronden, bepaald in artikel 224. Het vernietigingsbesluit moet aan de kerkfabriekraad en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het opgevraagde dossier of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, het provinciebestuur en de metropoliet-aartsbisschop.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in § 2, tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

§ 3. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de voorzitter en de secretaris, gezamenlijk optredend, die genomen werden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking

heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing of vernietiging.

ONDERAFDELING 2

Dwangtoezicht

Artikel 228

Na een waarschuwing die blijkt uit de briefwisseling, kan de provinciegouverneur een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven, op de persoonlijke kosten van de leden van de kerkfabriekraad of de leden van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, die verzuimd hebben aan de waarschuwingen gevolg te geven, om de gevraagde inlichtingen of opmerkingen in te zamelen of de maatregelen ten uitvoer te brengen die zijn voorgeschreven bij de wetten, decreten, algemene reglementen en besluiten van de staat, de gemeenschap, het gewest, de provinciale of gemeentelijke instellingen.

Van het sturen van een of meer commissarissen wordt door de provinciegouverneur onmiddellijk kennisgegeven aan de metropoliet-aartsbisschop en aan de bestendige deputatie van de provincie in kwestie.

Tegen de beslissing van de provinciegouverneur kan de kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, beroep indienen bij de Vlaamse regering.

AFDELING 5

Andere bepalingen

Artikel 229

De bepalingen van hoofdstuk II, III en V van titel II zijn van overeenkomstige toepassing op de kerkfabriekraden en de centrale kerkbesturen, met dien verstande dat :

- 1° de kerkfabriek, respectievelijk de kerkraad moeten worden gelezen als de parochie, respectievelijk de kerkfabriekraad ;
- 2° de bisschop moet worden gelezen als de metropoliet-aartsbisschop ;
- 3° de gemeente, het gemeentebestuur, de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen en de gemeentelijke bijdrage moeten worden gelezen als de provincie, het provinciebestuur, de provincieraad, de bestendige deputatie en de provinciale bijdrage.

HOOFDSTUK II

Bijzondere bepalingen voor de islamitische eredienst

AFDELING 1

Comité

Artikel 230

De Vlaamse regering erkent de islamitische gemeenschappen en hun gebiedsomschrijving op voorstel van het Executief van de moslims van België.

Artikel 231

De islamitische gemeenschap is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die bestuurd wordt door een comité.

De zetel van de islamitische gemeenschap wordt bepaald door het comité.

Artikel 232

De islamitische gemeenschap is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De islamitische gemeenschap is belast met het onderhoud en de bewaring van de moskee of moskeeën van de islamitische gemeenschap en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de islamitische gemeenschap of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de islamitische gemeenschap.

Artikel 233

Het comité bestaat uit vijf verkozen leden en de eerste imam of zijn vervanger, die in de islamitische gemeenschap zijn ambt uitoefent.

Artikel 234

Het comité wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand april.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar treden er drie leden uit die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 235

De uittredende leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de islamitische gemeenschap worden verkozen.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als in de looptijd van zijn mandaat een lid moet vervangen worden, duiden de overige leden van het comité binnen twee maanden nadat de vacature is ontstaan, een vervanger aan. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat voort.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door het Executief van de moslims van België, op voorstel van de eerste imam van de geloofsgemeenschap.

Artikel 236

De kiesgerechtigde leden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ingeschreven zijn in het register van de islamitische gemeenschap ;
- 2° de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben op de datum van de verkiezing ;
- 3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de islamitische gemeenschap.

Artikel 237

Alle kiesgerechtigde leden kunnen tot lid van het comité verkozen of aangesteld worden.

Artikel 238

De lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat moet een maand voor de verkiezing aan de ingang van de moskee worden uitgehangen.

Tegen de samenstelling van de lijst kan bezwaar worden ingediend bij het comité binnen vijftien dagen na de dag van de aanplakking van de lijst.

Het comité doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van het comité wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Artikel 239

Tegen de beslissing van het comité kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing, beroep worden ingesteld bij het Executief van de moslims van België.

Het Executief van de moslims van België geeft voor de verkiezing per aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan het comité.

Artikel 240

De verkiezing van de leden van het comité wordt gehouden in de loop van de maand april.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

Artikel 241

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 242

Het comité kan aan een aftredend lid van het comité dat zijn mandaat gedurende ten minste tien jaar in dezelfde islamitische gemeenschap heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 243

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van het comité zoals vastgesteld in artikel 224 verkiest het comité onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 244

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van het comité en met het bewaren van het archief.

Artikel 245

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de islamitische gemeenschap en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;
- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekeningen en de eindrekening.

Artikel 246

Het comité wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van het comité in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van het comité.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de islamitische gemeenschap worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 243, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het comité en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het comité.

Artikel 247

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van het comité :

- 1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° degenen die personeelslid zijn van de islamitische gemeenschap.

Artikel 248

Het comité vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 249

Het comité wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept het comité op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 250

Het comité kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

Het comité kan echter, als het een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 251

Het is elk lid van het comité verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij persoonlijk of als vertegenwoordiger betrokken is, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de islamitische gemeenschap ;
- 3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de islamitische gemeenschap ;
- 4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen en diensten, verkoop of aankoop voor de islamitische gemeenschap. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van het comité vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 252

De vergaderingen van het comité zijn niet openbaar.

Artikel 253

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen ; bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 254

De door de secretaris of degene die hem vervangt opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door het comité, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 255

Het comité regelt alles wat de islamitische gemeenschap aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van het comité, die samen optreden, of aan de secretaris, of aan de penningmeester of aan het centraal bestuur.

AFDELING 2

Centraal bestuur

Artikel 256

Per provincie wordt voor de comités van de islamitische gemeenschappen waarvan de moskee gelegen is op het grondgebied van de provincie, een centraal bestuur opgericht. Het centraal bestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal bestuur bepaalt zijn zetel.

Artikel 257

Het centraal bestuur bestaat uit de volgende personen :

- 1° een vertegenwoordiger aangesteld door het Executief van de moslims van België ;
- 2° a) drie afgevaardigden van de comités van de islamitische gemeenschappen voor de groep tot vijf islamitische gemeenschappen ;
 - b) één extra afgevaardigde van de comités van de islamitische gemeenschappen voor de groep van zes tot tien islamitische gemeenschappen ;
 - c) één extra afgevaardigde van de comités van de islamitische gemeenschappen voor de groep van elf tot vijftien islamitische gemeenschappen ;
 - d) en zo verder per groep van vijf islamitische gemeenschappen ;
- 3° een expert.

Artikel 258

De afgevaardigden van de comités van de islamitische gemeenschappen worden na elke gedeeltelijke vernieuwing gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de comités van de islamitische gemeenschappen in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de comités van de islamitische gemeenschappen in kwestie aanwezig zijn.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft

verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 256, 1° en 2°.

Artikel 259

Het centraal bestuur verkiest onder de afgevaardigden van de comités van de islamitische gemeenschappen en bij afzonderlijke stemmingen een voorzitter en onder alle leden een secretaris.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 260

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal bestuur.

Artikel 261

Het centraal bestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van het centraal bestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 258, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal bestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal bestuur.

Artikel 262

De bepalingen van artikel 246 tot en met 253 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal bestuur.

Artikel 263

§ 1. Het centraal bestuur is bevoegd voor de volgende aangelegenheden :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de provincieoverheid van een meerjarenplan van de islamitische gemeenschappen en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de provincieoverheid van het budget van de islamitische gemeenschappen en de budgetwijzigingen ;

- 3° het gezamenlijk indienen bij de provincieoverheid van de jaarrekeningen van de islamitische gemeenschappen ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingskosten van het centraal bestuur ten laste van de islamitische gemeenschappen ;
- 5° het aanwerven van personeel van het centraal bestuur ;
- 6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de islamitische gemeenschappen ;
- 7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende islamitische gemeenschap voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

§ 2. Als er in een provincie slechts één islamitische gemeenschap bestaat, hoeft geen centraal bestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door het comité ingediend bij de provincieoverheid.

AFDELING 3

Overleg met de provincieoverheid

Artikel 264

Op verzoek van het centraal bestuur of, als er geen centraal bestuur werd opgericht, van het comité of van de provincieoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 263 tussen een afvaardiging van het comité of van het centraal bestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van de bestendige deputatie van de provincie of provincies in kwestie.

In elk geval vraagt het centraal bestuur of, als er geen centraal bestuur werd opgericht, het comité, overleg over de meerjarenplannen en budgetten, voor die worden ingediend bij het provinciebestuur.

AFDELING 4

Administratief toezicht

ONDERAFDELING 1

Algemeen administratief toezicht

Artikel 265

Een afschrift van de notulen van de vergaderingen van het comité en van het centraal bestuur wordt binnen een termijn van twintig dagen, die ingaat op de dag na de vergadering, gelijktijdig aan de provinciegouverneur, het provinciebestuur en het Executief van de moslims van België verstuurd.

Artikel 266

§ 1. De bestendige deputatie kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij het comité of het centraal bestuur het provinciaal belang en, inzonderheid, de financiële belangen van de provincie schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan het comité en het centraal bestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij het provinciebestuur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de bestendige deputatie dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur en het Executief van de moslims van België.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

Het comité of het centraal bestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk op de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan de bestendige deputatie, de provinciegouverneur en het Executief van de moslims van België.

§ 2. De provinciegouverneur kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij het comité of het centraal bestuur de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan het comité en het centraal bestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de provinciegouverneur dadelijk kennisgegeven aan het provinciebestuur en het Executief van de moslims van België.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

Het comité of het centraal bestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk op de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan de bestendige deputatie, de provinciegouverneur en het Executief van de moslims van België.

Artikel 267

De Vlaamse regering kan, bij een gemotiveerd besluit, het besluit vernietigen van het comité of het centraal bestuur op de gronden, bepaald in artikel 266.

Het vernietigingsbesluit moet aan het comité en het centraal bestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van de vernietiging wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het vernietigingsbesluit wordt door de Vlaamse regering dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, het provinciebestuur en het Executief van de moslims van België.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in het tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

Artikel 268

De termijn waarbinnen de overheden, genoemd in artikel 266 en 267, een besluit van het comité of van het centraal bestuur kunnen schorsen of vernietigen, wordt gestuit door de verzending van een aangetekende brief waarbij de toezichthoudende overheid het dossier betreffende dit besluit bij het comité of het centraal bestuur opvraagt of aanvullende inlichtingen inwint. De aangetekende verzending van een ingediende klacht aan een toezichthoudende overheid stuit eveneens de termijn.

De dag na de ontvangst van het dossier of van de aanvullende inlichtingen vangt een nieuwe termijn van dertig dagen aan.

Artikel 269

Een door de toezichthoudende overheid opgevraagd besluit van een comité of een centraal bestuur is niet langer vatbaar voor schorsing of vernietiging door de overheden, genoemd in artikel 266 en 267, na het verstrijken van een termijn van dertig dagen, waarbinnen de toezichthoudende overheid haar besluit naar het comité of het centraal bestuur moet versturen, die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst hetzij van het dossier dat met een aangetekende zending is opgestuurd of tegen ontvangstbewijs is afgegeven, hetzij van de in artikel 268 bedoelde aanvullende inlichtingen.

De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van het comité en van het centraal bestuur, die genomen worden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing en vernietiging.

Artikel 270

§ 1. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van het comité, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de bestendige deputatie respectievelijk de provinciegouverneur, in hun uitvoering worden geschorst op de gronden, bepaald in artikel 266. Het schorsingsbesluit moet aan het comité en het centraal bestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het door de toezichthoudende overheid opgevraagde dossier.

De bepalingen van artikel 266, § 1, vierde tot en met zesde lid, en van artikel 266, § 2, vierde tot en met zesde lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de voorzitter en secretaris van het comité, die samen optreden, een geschorst besluit gemotiveerd kunnen handhaven.

§ 2. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van het comité, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de Vlaamse regering worden vernietigd op de gronden, bepaald in artikel 267.

Het vernietigingsbesluit moet aan het comité en het centraal bestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het opgevraagde dossier of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, het provinciebestuur en het Executief van de moslims van België.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in het tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

§ 3. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de voorzitter en de secretaris, gezamenlijk optredend, die genomen werden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing of vernietiging.

ONDERAFDELING 2

Dwangtoezicht

Artikel 271

Na een waarschuwing die uit de briefwisseling blijkt, kan de provinciegouverneur een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven, op de persoonlijke kosten van de leden van het comité of de leden van het centraal bestuur, naar gelang van het geval, die verzuimd hebben aan de waarschuwingen gevolg te geven, om de gevraagde inlichtingen of opmerkingen in te zamelen of de maatregelen ten uitvoer te brengen die zijn voorgeschreven bij de wetten, decreten, algemene reglementen en besluiten van de staat, de gemeenschap, het gewest, de provinciale of gemeentelijke instellingen.

Van het sturen van een of meer commissarissen wordt door de provinciegouverneur onmiddellijk kennisgegeven aan het Executief van de moslims van België en aan de bestendige deputatie van de provincie in kwestie.

Tegen de beslissing van de provinciegouverneur kan het comité of het centraal bestuur, naar gelang van het geval, beroep indienen bij de Vlaamse regering.

AFDELING 5

Andere bepalingen

Artikel 272

De bepalingen van hoofdstuk II, III en V van titel II zijn van overeenkomstige toepassing op de comités en de centrale besturen, met dien verstande dat :

- 1° de kerkfabriek respectievelijk de kerkraad moeten worden gelezen als de islamitische gemeenschap respectievelijk het comité ;
- 2° de bisschop moet worden gelezen als het Executief van de moslims van België ;
- 3° de gemeente, het gemeentebestuur, de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen en de gemeentelijke bijdrage moeten worden gelezen als de provincie, het provinciebestuur, de provincieraad, de bestendige deputatie en de provinciale bijdrage.

TITEL V

Slotbepalingen

Artikel 273

Alle erkenningen en hun gebiedsomschrijvingen die bestaan op de datum van inwerkingtreding van dit decreet, worden behouden.

Artikel 274

De kerkfabrieken die met toepassing van artikel 15 van de wet van 4 maart 1870 op het tijdelijke van de eredienst, vervallen zijn verklaard, kunnen op hun verzoek van het verval ontheven worden bij het besluit van de Vlaamse regering.

Artikel 275

De volgende regelingen worden opgeheven voor de aangelegenheden die geregeld worden door dit decreet :

- 1° wet van 18 germinal jaar X “relative à l'organisation des cultes” ;
- 2° keizerlijk decreet van 30 december 1809 op de kerkbesturen ;
- 3° décret du 6 novembre 1813 sur la conservation et administration des biens que possède le clergé dans plusieurs parties de l’empire ;
- 4° koninklijk besluit van 16 augustus 1824 houdende dat de kerkbesturen en kerkelijke administraties geen beschikkingen kunnen nemen omtrent ontwerpen, waarvan de bezorging hen niet uitdrukkelijk bij de bestaande wetten, reglementen of verordeningen is opgedragen ;
- 5° koninklijk besluit van 12 maart 1849 “over de herinrigting en de gedeeltelyke vernieuwing der kerkfabryken” ;
- 6° wet van 4 maart 1870 op het tijdelijke der erediensten, gewijzigd bij de wetten van 17 april 1985, 18 juli 1991 en 10 maart 1999 en bij het koninklijk besluit van 20 juli ;
- 7° koninklijk besluit van 7 februari 1876 houdende inrichting der bestuursraden bij de protestantse kerken ;
- 8° koninklijk besluit van 7 februari 1876 houdende inrichting der bestuursraden bij de synagogen ;
- 9° besluit van de regent van 28 december 1944 waarbij aan de minister van Justitie opdracht wordt gegeven om tot de uitvoering van werken aan de kerken machtiging te verlenen ;
- 10° koninklijk besluit van 3 mei 1978 tot inrichting van de comités belast met het beheer van de temporeliën van de erkende islamitische gemeenschappen, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 10 april 1995 ;
- 11° koninklijk besluit van 15 maart 1988 tot organisatie van de raden van de kerkfabrieken van de orthodoxe eredienst ;

12° de koninklijke besluiten houdende goedkeuring van de bisschoppelijke verordeningen tot inrichting van de kathedrale kerken.

Artikel 276

Voor de anglicaanse eredienst, parochies Ieper en Tervuren, blijven, voor wat de samenstelling van de beheerraad betreft, de koninklijke besluiten van respectievelijk 25 mei 1928 en van 7 januari 1998 van toepassing.

Artikel 277

Dit decreet treedt in werking op ...

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,

Paul VAN GREMBERGEN

ADVIES VAN DE HOGE RAAD VOOR BINNENLANDS BESTUUR

Voorontwerp van decreet op de organisatie
en de werking van de erkende erediensten

ADVIES 6 - 2003

22 september 2003

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	98
0. INLEIDING	99
1. VOORAFGAANDE BEDENKINGEN	100
1.1. Is financiering noodzakelijk ?	100
1.2. Welke organisatiestructuur ?	100
2. DOELSTELLINGEN VAN HET DECREET – TOETSING	103
2.1. Organisatie en werking	103
2.1.1. Benaming	104
2.1.2. Juridisch statuut	104
2.1.3. Inspraak van gemeente- of provinciebestuur bij erkenning religieuze gemeenschappen	104
2.1.4. Vertegenwoordiging burgerlijke overheid	105
2.1.5. Eén kerkfabriek per parochie	105
2.1.6. Centraal bestuur	106
2.1.7. Onderlinge afstemming tussen erediensten	106
2.1.8. Afstemming met gemeente- en provinciedecreet	107
2.1.9. Problematiek grensoverschrijdende parochies	108
2.2. Financiën	109
2.2.1. Afstemming met gemeente- en provinciedecreet	109
2.2.2. De gemeentelijke of provinciale bijdrage	110
2.2.3. Verschillende procedures	112
2.3. Goederen en patrimoniumbeheer	113
2.4. Administratief toezicht	114
3. SPECIFIEKE OPMERKINGEN	115
4. CONCLUSIE	119
BIJLAGE 1 : JURIDISCH-TECHNISCHE OPMERKINGEN	122
BIJLAGE 2 : CIJFERS EREDIENSTEN	124

0. INLEIDING

In haar vergadering van 18 juli 2003 hechtte de Vlaamse regering, op voorstel van minister Van Grembergen, haar principiële goedkeuring aan een voorontwerp van decreet op de organisatie en de werking van de erkende erediensten. Tevens werd beslist het advies te vragen van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur.

Sinds 1 januari 2002 zijn de gewesten bevoegd voor de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporaliën van de erkende erediensten (artikel 4 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende de overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen), met uitzondering van de erkenning van de erediensten, en de vaststelling en beslissing tot tenlasteneming van de wedden en pensioenen van de bedienaars van de erkende erediensten.

Momenteel zijn er zes erkende erediensten¹:

- de rooms-katholieke (titel I);
- de protestantse, de Israëlitische, de anglicaanse (titel II);
- de islamitische en de orthodoxe (titel III).

In een eerste deel worden enkele voorafgaande algemene bedenkingen geformuleerd. In het tweede en derde deel van het advies wordt dieper ingegaan op het voorontwerp van decreet zelf. Eerst worden de doelstellingen van het voorontwerp geanalyseerd en vervolgens worden enkele specifieke bemerkingen geformuleerd. In de conclusie worden de belangrijkste punten van het advies herhaald. Enkele juridische-technische bedenkingen (niet limitatief) worden gebundeld in de bijlage.

¹ De meeste opmerkingen in het advies zijn geldig voor alle erkende erediensten. In die zin slaat bijvoorbeeld de term 'bestuur van de eredienst' zowel op kerkfabriek (rooms-katholiek) als op bestuursraad (protestants, anglikaans en Israëlitisch), kerkfabrieksraad (orthodox) en comité (islamitisch). En 'centraal bestuur' slaat dan zowel op centraal kerkbestuur (rooms-katholiek, protestants, anglikaans en orthodox) als op centraal bestuur (Israëlitisch en islamitisch).

1. VOORAFGAANDE BEDENKINGEN

Voorafgaand aan de eigenlijke bespreking van het voorontwerp wil de Hoge Raad enkele ruimere bedenkingen formuleren. Meer bepaald moet volgens de Raad eerst nagegaan worden of een financiering door de overheid van de erkende erediensten noodzakelijk is. En zo ja, dan moet onderzocht worden hoe de hele regeling betreffende de organisatie van die erediensten het best kan gemoderniseerd worden.

1.1. Is financiering noodzakelijk?

Over de vraag of een financiële tegemoetkoming door de overheid in de werking van de erediensten nog nodig is, kan volgens de Hoge Raad geen twijfel zijn: ja. Hiervoor kan verwezen worden naar de argumentatie van professor Rik Torfs (1998, p. 55²) en de heer Kurt Martens (1998, p. 62³). Daarin wordt onder andere gesteld dat, in tegenstelling tot het Amerikaanse systeem waar elke burger geacht wordt voor zichzelf te zorgen, de overheid in het Europese welvaartsysteem heel wat kosten voor haar rekening neemt en allerlei activiteiten subsidieert die min of meer nuttig worden geacht. Daarbij kan het gaan om onderwijs of gezondheidszorg, maar ook om sport en muziek. Waarom dan niet levensbeschouwing? Niemand zal ontkennen dat erediensten een maatschappelijke functie te vervullen hebben.⁴

Daarom wordt volgens beide auteurs ook best niet getornd aan het principe van de rechtspersoonlijkheid voor de instellingen belast met het beheer van het tijdelijke van de erediensten.

De Hoge Raad onderschrijft deze redenering en heeft er eveneens principieel geen bezwaar tegen dat, daar het hier gaat om instanties die op het grondgebied van de gemeente- en provinciebesturen maatschappelijk nuttig geachte activiteiten ontplooien, een deel van de financiering (niet de wedden en pensioenen - die volgens de Grondwet staatsverplichtingen zijn - zie art. 181 §1 en §2) aan hen verplicht wordt opgelegd.

1.2. Welke organisatiestructuur?

Bovenstaande bedenkingen betekenen volgens de Hoge Raad echter geenszins dat niet kan nagedacht worden over de manier waarop de instanties voor die erediensten worden

² Torfs, R.; (1998), *'Neutraliteit van de staat tegenover kerken'*; in: *Kultuurleven*, jrg. 65, nr. 4, p. 52-59.

³ Martens, K; (1998); *'Kerkfabrieken'* in: *Kultuurleven*, jrg. 65 (1998), nr. 4, p. 60-63.

⁴ Deze opmerking geldt uiteraard evenzeer voor de erkende niet-confessionele levensbeschouwingen. In dit verband wil de Hoge Raad opmerken dat de wet van 13 juli 2001 (vijfde staatshervorming) het uitsluitend heeft over de instellingen, die belast zijn met het beheer van de temporalien van de erkende erediensten. Aldus zijn de niet-confessionele gemeenschappen een volledig federale materie gebleven. Dit is eigenlijk niet logisch.

georganiseerd (ook Torfs en Martens erkennen dit). De momenteel geldende regeling dateert grotendeels van 1809 (per keizerlijk decreet) en is dringend toe aan vernieuwing. In het voorontwerp worden enkele noodzakelijke en volgens de Hoge Raad goede vernieuwingen voorgesteld (zie verder). Maar deze inspanningen volstaan niet om te spreken van een volledig geslaagde hervorming.

Een eerste voorafgaande opmerking die de Hoge Raad wil maken, gaat over het feit dat er bij die vernieuwingen door de Vlaamse regering onder andere gestreefd werd naar "gelijkwaardigheid met de andere lokale besturen" (memorie, p. 4). De Raad wil erop wijzen dat het hier gaat om financiering en eventueel organisatie van doelgroepen, terwijl de gemeenten en provincies opdrachten vervullen t.a.v. alle burgers. In die zin kunnen ze dus nooit volledig gelijkwaardig zijn. De Hoge Raad vraagt zich af wat dan de betekenis kan zijn van die gelijkwaardigheid en waarom deze gelijkwaardigheid zo wordt beklemtoond.

Meer fundamenteel stelt de Hoge Raad vast dat de Vlaamse regering ervoor heeft geopteerd om de momenteel geldende regeling daterende van 1809 als vertrekpunt te nemen voor het nieuwe voorontwerp en er fundamenteel niet erg van af te wijken. Door de constellatie voor de organisatie van de erkende erediensten zo goed als ongewijzigd te laten, werd er volgens de Hoge Raad op bepaalde cruciale punten voorbij gegaan aan een aantal maatschappelijke evoluties, zoals de daling van het kerkbezoek en de daling van het aantal roepingen bij de rooms-katholieke kerk (zie verder in o.a. punt 2.1.5). Er wordt daarnaast bijvoorbeeld ook niet ingegaan op een aantal moeilijke vraagstukken die in de praktijk soms opduiken i.v.m. de eigendom van het patrimonium (kerkgebouwen) en i.v.m. de in concreto bestaande verplichtingen voor het ter beschikking stellen van woningen (blijft de federale wetgeving hier gelden?⁵).

Bovendien ontbreekt elke motivering waarom een dergelijke weinig ambitieuze houding wordt aangenomen. Belangrijke vragen blijven op die manier onbeantwoord. Waarom moeten de organen van de erkende erediensten een openbaar karakter blijven hebben? Is de organisatie van een eredienst eigenlijk wel een kerntaak van een burgerlijke overheid? Moet de overheid zich mengen in het bepalen van bijvoorbeeld het aantal leden en de aanstelling van die leden van een bestuur van de erediensten? Waarom krijgen de besturen van de erkende vrijzinnigheid een privaatrechtelijk statuut (VZW), waarop bijvoorbeeld niet de regeling betreffende de openbaarheid van bestuur van toepassing is, en die van de erkende confessionele erediensten een publiek statuut? Waarom wordt de ene eredienst financieel bijgestaan door de gemeentebesturen en de andere door de provinciebesturen? Hoe kan ingespeeld worden op de maatschappelijke trends zoals ontzuiling en ontkerkelijking? Zullen kleinere gemeenten de tekorten van de besturen van de erediensten, die steeds minder eigen inkomsten genereren, kunnen blijven dragen?

⁵ In de memorie van toelichting bij art. 3 staat dat de verplichtingen van art. 92 van het Keizerlijk Decreet van 1809 blijven gelden. Waarom wordt dit niet expliciet gesteld? (zie ook verder)

Dit alles doet de Hoge Raad concluderen dat de problematiek alleszins ruimer is dan wat thans het voorwerp uitmaakt van het ontwerpdecreet. De voorliggende tekst creëert de indruk dat de Vlaamse regering wat noodzakelijk 'opsmukwerk' heeft verricht, maar vele cruciale elementen onaangeroerd laat. Dit voorontwerp is dan ook duidelijk een gemiste kans om een voor vele gemeenten en provincies belangrijke regeling verder te moderniseren.

In zijn advies 2-2002 heeft de Hoge Raad een nogal fundamentele hervorming gesuggereerd om de relatie tussen gemeente en OCMW te optimaliseren. De Raad sprak toen, op basis van een grondige voorafgaande studie, haar voorkeur uit voor een model waar het OCMW hervormd wordt tot een extern verzelfstandigde gemeentelijke organisatie, met rechtspersoonlijkheid en met een grote mate van autonomie. Uiteraard kan, gezien de wezenlijke verschillen⁶ tussen beide besturen, het voor gemeente en OCMW uitgewerkte model niet zomaar gekopieerd worden. Maar de Raad is er wel absoluut van overtuigd dat verdere studie ook voor deze besturen noodzakelijk is. Daarbij moeten zeker volgende elementen uitgediept worden:

- de historische bepaaldheid van de voorliggende organisatiestructuren;
- de noodzaak van het behouden van besturen of van administratieve overheden;
- de mogelijkheid van alternatieve bestuursvormen;
- de aanpassing aan de hedendaagse gegevenheden (rekening houdend o.m. met de territoriale en andere hervormingen, die door de katholieke eredienst zelf worden doorgevoerd, met de evoluties in de islam etc.) en aan de vereisten voor de bescherming van het historisch patrimonium, etc.;
- de criteria voor het bepalen van het bestuursniveau dat de financiële verantwoordelijkheid draagt voor de besturen van de erediensten (nu lijkt de beslissing daarover eerder gemaakt op basis van willekeur dan op basis van doordachte en objectieve criteria), zeker in het licht van mogelijke nieuwe erkenningen in de (verre?) toekomst (bijvoorbeeld boeddhisme);
- de problematiek van de stijgende financiële bijdrage van de burgerlijke overheden aan de besturen van de erediensten (vooral voor kleinere gemeenten).

Dit vormt een onderzoeksprogramma, dat volgens de Hoge Raad eigenlijk aan het opstellen van het voorontwerp had moeten voorafgaan.

⁶ O.C.M.W.'s zijn ingevolge de wet (die de gemeentelijke instellingen kan regelen) extern verzelfstandigde gemeentelijke instellingen, die zich inlaten met lokale bestuurstaken. Kerkbesturen zijn weliswaar openbare diensten, die op gemeentelijk of provinciaal vlak bestaan, doch men kan bezwaarlijk stellen dat zij gemeentelijke of provinciale bestuurstaken vervullen. Als de gemeenten en de provincies hier optreden dan gaat het om toepassingen van het medebewind, die mede inhouden dat financiële verplichtingen worden opgelegd aan deze besturen, doch waarbij het ondenkbaar zou zijn dat de gemeente- en provincieraden zelf de strategie zouden gaan uittekenen. De gemeentelijke en provinciale verplichtingen op dit vlak vloeien voort uit door de staat eerder, ingevolge concordaat en andere wettelijk genomen beslissingen, opgenomen verplichtingen.

2. DOELSTELLINGEN VAN HET DECREET - TOETSING

Bedoeling van het decreet is volgens het ontwerp van memorie van toelichting om de bestaande, verouderde (daterend uit de 19de eeuw) regelgeving te moderniseren en zo te komen tot een meer transparante structuur.

De ontwerp-memorie formuleert verschillende doelstellingen van het decreet naar:

- organisatie en werking;
- financiën;
- goederen en patrimoniumbeheer;
- administratief toezicht.

2.1. Organisatie en werking

Volgens het ontwerp van memorie van toelichting wordt inzake organisatie en werking gestreefd naar "moderne, efficiënte besturen met een transparante structuur" om zo de relatie met de gemeente- en/of provinciebesturen te optimaliseren.

Volgens de Hoge Raad heeft dit decreet zeker de verdienste om een einde te maken aan een oude en verouderde wetgeving. Er werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om grotendeels analoge regelingen in te voeren voor de verschillende erkende erediensten (voor zover die nog niet bestonden) en werd getracht op een aantal punten ook de regeling compatibel te maken met het ontwerp-gemeente- en provinciedecreet. Dit komt de duidelijkheid alleen maar ten goede. Verder is de invoering van een deels geïstitutioniseerd overleg tussen erkende eredienst en gemeentelijke of provinciale overheid een gedeeltelijke vooruitgang ten opzichte van de vroegere situatie (mits enkele bedenkingen - zie punt 2.1.6). Tot slot kan ook het afschaffen van het uitvoerend bestuursorgaan bij de rooms-katholieke eredienst op de goedkeuring rekenen van de Hoge Raad.

Toch wil de Hoge Raad ook nog enkele bedenkingen formuleren op volgende punten:

- benaming,
- juridisch statuut,
- inspraak van gemeente- of provinciebestuur bij erkenning religieuze gemeenschappen,
- vertegenwoordiging burgerlijke overheid,
- één kerkfabriek per parochie,
- centraal bestuur,
- onderlinge afstemming tussen erediensten,
- afstemming met gemeente- of provinciedecreet,
- problematiek grensoverschrijdende parochies.

2.1.1. Benaming

Vooraf vraagt de Hoge Raad zich af waarom de verouderde benaming "kerkfabrieken" nog wordt gehanteerd. Tenslotte gaat het in alle erediensten om besturen (of raden), die het vermogen of het patrimonium beheren. Kan de term van patrimoniumbesturen van de (katholieke, de protestantse... de islamitische) erediensten geen betere algemene verzamelnaam zijn?

2.1.2. Juridisch statuut

De Hoge Raad formuleerde reeds vragen bij het juridisch statuut in de voorafgaande bedenkingen (moeten de besturen van de erediensten nog openbare besturen zijn?). Los van deze bedenking is er in de ontwerptekst nog een bijkomende onduidelijkheid over de juridische aard van de besturen van de erediensten. In de memorie van toelichting is gesteld dat zij vallen onder de wetgeving i.v.m. de openbaarheid van bestuur. Deze wetgeving geldt alleen voor 'bestuurlijke' (en niet voor 'kerkelijke') overheden. Hier zou dan eventueel wel een argument kunnen uit geput worden om de burgerlijke regeling zo compleet mogelijk te maken, doch dan zou ook uitdrukkelijk moeten erkend worden dat zij het karakter hebben van openbare instellingen of van 'administratieve overheden', wier beslissingen bijgevolg ook kunnen worden aangevochten voor de Raad van State. De Hoge Raad dringt aan op volledige duidelijkheid op dit vlak. Daarnaast vraagt de Raad zich af of er impliciet iets gewijzigd is omdat de term "openbare instelling" niet meer uitdrukkelijk wordt herhaald in de ontwerptekst?

2.1.3. Inspraak van gemeente- of provinciebestuur bij erkenning religieuze gemeenschappen

De gemeentelijke en provinciale verplichtingen zullen in de toekomst voortvloeien uit het feit dat de Vlaamse gemeenschap parochies en andere religieuze gemeenschappen erkent. Door die erkenning legt zij verplichtingen op aan de gemeenten en de provincies. Moet de gemeente (of de provincie) daarom niet tenminste inspraak krijgen bij elke nieuwe erkenning van een parochie (kerkgemeente e.a.) en bij de bepaling (of herziening) van de gebiedsomschrijvingen? De Hoge Raad wil erop wijzen dat dit nu reeds praktijk is en dus best decretaal wordt verankerd.

Hierbij kan verwezen worden naar het Bestuursakkoord tussen het Vlaams, het provinciaal en het lokaal bestuursniveau omtrent een effectief en burgergericht overheidsbestuur in Vlaanderen (verder: Bestuursakkoord) waarin wordt gesteld dat bij het tot stand komen van nieuwe regelgeving of van beleidsovereenkomsten die van toepassing zijn op gemeenten, OCMW's of provincies, de Vlaamse overheid nauw zal overleggen met de representatieve

verenigingen van de gemeenten en provincies. Het lijkt evident dat het overleg ook moet uitgebreid worden indien het niet gaat om alle gemeenten, doch om een welbepaalde gemeente. In dat geval moet zeker ook het desbetreffend bestuur betrokken worden.

2.1.4. Vertegenwoordiging burgerlijke overheid

Een vertegenwoordiging van het burgerlijk bestuur wordt niet langer noodzakelijk geacht, ondanks het feit dat ze wel moeten instaan voor de tekorten. Het is de Hoge Raad niet duidelijk of een lid van het college of deputatie (zonder stemrecht) nog aan de vergaderingen van de besturen van de erediensten *kan* deelnemen. Dit lijkt nochtans aangewezen, vooral voor vergaderingen waar punten besproken worden die een financiële impact kunnen hebben op de burgerlijke besturen. Op die manier kan de overheid in een vroeg stadium van de besluitvorming eventuele bezwaren of opmerkingen kenbaar maken, in plaats van op het laatste moment bij het overleg met het centraal bestuur te moeten tussenbeide komen. Daarom zou volgens de Raad best een regeling worden ingevoegd waarin wordt bepaald dat de burgerlijke overheid steeds de agenda van de bijeenkomsten van de besturen van de erediensten ontvangt en waarin aan het college of aan de deputatie de mogelijkheid wordt geboden om, indien gewenst, een afgevaardigde als waarnemer te laten deelnemen aan de bijeenkomsten.

2.1.5. Eén kerkfabriek per parochie

De Hoge Raad heeft ernstige bedenkingen bij het laten verder bestaan van een versnippering van 1809 rooms-katholieke parochies⁷. In de eerste plaats kan worden vastgesteld dat de Vlaamse regering hierbij geen rekening heeft gehouden met de recente evolutie waarbij parochies onder invloed van een aantal maatschappelijke trends (bijvoorbeeld de vermindering van het aantal kerkbezoekers en roepingen) steeds meer verplicht worden zich te verenigen in federaties van parochies, waarbij één pastoor voor meerdere parochies verantwoordelijk is. Dit betekent dat er in vele parochies geen of nauwelijks nog parochiaal leven is met één of soms geen eucharistische dienst per week. En toch voorziet het decreet per parochie één kerkfabriek met kerkraad, met alle verplichtingen die erbij horen (budget, meerjarenplan,...).

Op het veld is dus reeds een rationalisering en modernisering vast te stellen waar het voorontwerp volledig aan voorbij gaat. De Hoge Raad voorspelt dat deze trend zich zal verder zetten in de toekomst en betreurt dat dit voorontwerp hierop niet inspeelt door het bestuur verder te rationaliseren, waarbij één kerkfabriek per gemeente het absolute streefdoel moet zijn. Enkel op die manier kan een echt efficiënt en modern bestuur

⁷ Een parochie betekent volgens Van Dale 'zelfstandige kerkelijke gemeente onder een pastoor' of 'deel van een grote-stadsgemeente met een aparte predikant'.

gegarandeerd worden. Voor grotere steden (Gent, Antwerpen en de centrumsteden) kan eventueel een uitzondering worden voorzien (daar is het installeren van één kerkfabriek misschien minder werkbaar).

In een studie over de organisatiestructuur van de erediensten (zie 1.2) kan in die zin misschien ook worden nagedacht over de mogelijkheid om gemeenten zelf te laten beslissen over het aantal kerkfabrieken op hun grondgebied (waarbij er telkens minstens één moet worden ingericht). Op zijn minst zou een regeling moeten worden voorzien waar de verschillende besturen die belast zijn met de temporalien van de erkende erediensten in een gemeente of provincie vrijwillig kunnen "fusioneren".

2.1.6. Centraal bestuur

De creatie van een 'centraal' overkoepelend bestuur verbetert de transparantie en de relatie met het gemeente- of provinciebestuur. Dit is, mits inachtneming van bovenstaande bedenkingen, een verbetering ten opzichte van de bestaande regelgeving. De Hoge Raad is echter, om dezelfde redenen als hierboven, geen voorstander van de mogelijkheid om twee of meer centrale kerkbesturen op te richten in gemeenten met meer dan acht kerkfabrieken (art. 24). Daarnaast moeten er volgens de Hoge Raad naast dit geïnstitutionaliseerd overleg ook andere overlegmomenten mogelijk zijn (zie 2.1.4).

De Hoge Raad vraagt zich ook af waarom niet wordt voorzien in de mogelijkheid om (vrijwillig) bepaalde uitvoeringstaken van de parochies (of kerkgemeenten e.a.), zoals bijvoorbeeld boekhouding of uitbetaling van mandaten, te centraliseren bij het centraal bestuur. Dit kan een mogelijke tussenstap zijn in de evolutie naar één kerkbestuur per gemeente (zie opmerking hierboven).

Tenslotte is de verplichting tot het installeren van een centraal bestuur een maatregel die ongetwijfeld nieuwe kosten met zich zal meebrengen. Deze kosten zullen moeten worden gedragen door de besturen van de erediensten en in tweede orde door de gemeenten en de provincies. Hoe groot die meerkost zal bedragen is niet bekend, aangezien er geen effectenrapport werd opgemaakt door de Vlaamse regering. Dit druist opnieuw in tegen het Bestuursakkoord.

2.1.7. Onderlinge afstemming tussen erediensten

Dat voor een groot aantal aspecten voor uniformiteit tussen de verschillende erkende erediensten werd gekozen (aantal organen per entiteit, aantal leden, onverenigbaarheden,...) is principieel positief. Toch zijn er een aantal punten waar die eenvormigheid niet wordt aangehouden. De vraag kan bijvoorbeeld gesteld worden waarom voor de rooms-katholieke eredienst niet dezelfde procedure wordt gevolgd als voor de andere erkende erediensten, met name door het organiseren van verkiezingen onder de gelovigen van de parochie voor

de samenstelling van de kerkraad (zie o.a. artikel 83 en 85 voor de protestantse eredienst - voor andere voorbeelden betreffende deze opmerking: zie artikel 8 in de specifieke bemerkingen). Daarbij kan men zich afvragen of het werken met "grote en kleine helft" nog van deze tijd is.

Ook heeft de Raad bedenkingen bij het feit dat niet voorzien wordt in een regeling waarbij verschillende erediensten op gemeenschappelijke wijze gebruik kunnen maken van dezelfde infrastructuur.

Toch kan die eenvormigheid misschien in de praktijk ook voor problemen zorgen. Zo kunnen vragen gesteld worden naar werkbaarheid van één algemene islamraad per provincie. Houdt deze regeling rekening met de aparte traditie en realiteit van de godsdienst? Zo bestaan er verschillende stromingen binnen die godsdienst (Sonnieten, Shiieten, Alevieten,...) die misschien moeilijk op elkaar af te stemmen zijn⁸ (cfr. de moeilijkheden bij de samenstelling van het Executief van de moslims). Dezelfde opmerking kan gemaakt worden voor de Israëliische eredienst, maar dan op gemeentelijk niveau (specifiek in Antwerpen).

Hierbij stoten we op een meer fundamentele bedenking, vooral i.v.m. de islam, die door professor Torfs als volgt geformuleerd wordt: het wettelijk kader waarbinnen de erkende erediensten worden uitgewerkt, is niet neutraal. "Het gaat, vaak onbewust, zonder discriminatoire bedoelingen, uit van de rooms-katholieke Kerk als model. Daarom past precies deze kerk als gegoten in het bestaande wettelijke kader. Maar andere kerken of religies hebben er al heel wat meer moeite mee en ervaren wettelijke voorschriften bij tijd en wijle al een prangend keurslijf." (Torfs, 1998, p.56⁹).

2.1.8. Afstemming met gemeente- en provinciedecreet

Het voorontwerp van decreet wil volgens de memorie er naar streven de organisatie en werking van de erkende erediensten compatibel te maken met het ontwerp-gemeentedecreet en het ontwerp-provinciedecreet (zie memorie van toelichting, p. 5, vierde streepje). Als dit betekent dat er analoge regelingen moeten gelden voor de besturen van de erkende erediensten als voor de gemeente- en provinciebesturen dan moeten een aantal regelingen herbekeken worden. Het lijkt erop dat voor sommige bepalingen trouwens eerder de Nieuwe Gemeentewet als basis diende, in plaats van het ontwerp-gemeentedecreet. Bij wijze van voorbeeld:

- art. 17: de oproeping geschiedt vijf kalenderdagen voor de dag van de vergadering. Zie daarentegen art. 22 van het ontwerp-gemeentedecreet dat een termijn voorziet van acht dagen.

⁸ Zie ook artikel in Tertio (nr 179 - 180, juli 2003) van Jan De Volder: *De regeling voor de minderheidsgodsdiensten roept vragen op.*

⁹ Zie voetnoot 2.

- Vergelijk ook art. 18 (twee oproepen volstaan) met art. 27¹⁰ van het ontwerp-gemeentedecreet (drie oproepen noodzakelijk)

2.1.9. Problematiek grensoverschrijdende parochies

De hele regeling betreffende de grensoverschrijdende parochies is onduidelijk:

- De bepalingen over de grensoverschrijdende parochies in de toelichting bij artikel 1 zijn niet terug te vinden in het decreet zelf. Voor de rechtszekerheid worden die bepalingen best volledig overgenomen in het decreet.
- In de memorie bij artikel 1 wordt gesteld dat bij grensoverschrijdende parochies (129 in het Vlaams gewest) voor elke gemeente het percentage van de tussenkomst in de tekorten van de kerkfabrieken wordt vastgelegd in een erkenningsbesluit van de Vlaamse regering. Hierbij moet volgens de Hoge Raad een duidelijke bepaling worden toegevoegd dat de inspraak van de gemeenten in deze garandeert. Dit is momenteel trouwens bestaande praktijk. Er kan hier opnieuw verwezen worden naar de gemaakte afspraken in het Bestuursakkoord.
- Wat met een kerkfabriek waar een gemeente een deel van de financiële lasten draagt, alhoewel die kerkfabriek op het grondgebied van een andere gemeente ligt? Die ene betalende gemeente kan dan niet optreden in het kader van het algemeen administratief toezicht wanneer haar belangen geschaad worden? In de memorie van toelichting staat daarover het volgende: "De gemeente waar de hoofdkerk van een parochie is gevestigd draagt evenwel de hoofdverantwoordelijkheid t.a.v. het financieel beheer en het administratief toezicht." Wat moet verstaan worden onder "hoofdverantwoordelijkheid"?
- Er wordt in verband met de grensoverschrijdende parochies ook gesteld dat een erkenningsbesluit de verdeelsleutel vastlegt voor de tussenkomst in de tekorten (zie toelichting bij artikel 1). Dit gebeurt momenteel op basis van de bevolkingsgegevens. Nu kan dit dus wijzigen?
- De kans dat een grensoverschrijdende parochie vertegenwoordigd is in een centraal kerkbestuur is, gezien de verkiezingsprocedure (artikel 26), zeer klein. Waarom wordt niet uit elk kerkbestuur één afgevaardigde aangenomen?
- In de toelichting bij artikel 32 staat dat het centraal kerkbestuur alle betrokken gemeenten moet uitnodigen telkens van hen een financiële tussenkomst wordt verwacht. Opnieuw is de Hoge Raad van mening dat dit best wordt opgenomen in het decreet zelf. Daarnaast kan dit in de praktijk in bepaalde gemeenten voor inhoudelijke of organisatorische problemen zorgen. Is het daarom niet beter het overleg te beperken tot de gemeente die de grootste financiële inbreng doet ?

¹⁰ "De raad kan echter, als hij tweemaal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden aanwezig is, na een derde oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de derde maal op de agenda voorkomen."

2.2. Financiën

Over de invoering van het nieuwe financiële beleidsinstrument, nl. het meerjarenplan kan de Hoge Raad alleen maar lovend zijn. Ook hier maken de eenvormige regelingen voor de erkende erediensten en de gecoördineerde of gezamenlijke indiening van meerjarenplannen, budgetten en rekeningen door het centraal bestuur de zaken er een stuk eenvoudiger en overzichtelijker op.

Maar ook hier kunnen nog een aantal bedenkingen worden geformuleerd op volgende punten:

- afstemming met gemeente- en provinciedecreet,
- gemeentelijke of provinciale bijdrage,
- verschillende procedures.

2.2.1. Afstemming met gemeente- en provinciedecreet

Eveneens is hier een duidelijke afstemming merkbaar op het ontwerp-gemeentedecreet en ontwerp-provinciedecreet en is ervoor gezorgd dat gemeenten en provincies in hun planning kunnen rekening houden met de noden van de erediensten. Toch kunnen ook hierover enkele bedenkingen worden gemaakt:

- Ten eerste zijn er wat betreft de termijnen voor het indienen van de meerjarenplanning van de besturen van de erediensten geen vaste data bepaald voor het overmaken van het meerjarenplan aan het centraal bestuur en voor het overhandigen van de gecoördineerde meerjarenplanning aan de gemeente- of provincieraad (er staat enkel "binnen zes maanden" - art. 40). Dit is wel het geval voor het budget en de rekeningen. Dit is van belang in het kader van onderstaande bemerking.
- Het meerjarenplan van de gemeente en van de provincie moet volgens het ontwerp-gemeente- en provinciedecreet opgesteld zijn vóór het einde van het boekjaar dat volgt op de raadsverkiezingen (zie o.a. art. 159, §1 van het ontwerp-gemeentedecreet). In die meerjarenplanning wordt dus best ook rekening gehouden met de meerjarenplannen van de verschillende erediensten. Echter, indien alle termijnen die in het voorontwerp vermeld staan worden opgeteld¹¹, dan kan, afhankelijk van het tijdstip van de vernieuwing van de gemeente- of provincieraad, die afstemming in het gedrang komen. Bijkomend kan de vraag gesteld worden of de bisschop nog advies moet geven over het gecoördineerd budget en meerjarenplan, want de bisschop is al vertegenwoordigd in het centraal bestuur via zijn afgevaardigde (artikel 32). Die bijkomende stap zorgt dus volgens de Raad voor een onnodige vertraging van de procedure.

- Het meerjarenplan van de erediensten gaat in op 1 januari van het tweede jaar dat volgt op de algehele vernieuwing van de gemeente- of provincieraad (art. 40). Dit betekent dus dat deze niet samenloopt met het meerjarenplan van de gemeente of van de provincie (dat betrekking heeft op de gehele periode waarvoor de respectievelijke raad werd verkozen). Worden beide termijnen niet best op elkaar afgestemd?

2.2.2. De gemeentelijke of provinciale bijdrage

Artikel 92 van het keizerlijk decreet van 30 december 1809 op de kerkfabrieken bepaalt het volgende:

De lasten van de gemeenten in zaken van eredienst zijn:

1° bijdragen, bij onvoldoende inkomsten van het kerkbestuur, tot de lasten voorzien bij artikel 37¹²;

2° de pastoor of de bedienaar een pastorij bezorgen, of, bij gebrek aan een pastorij, en woning, of, bij gebrek én aan een pastorij én aan een woning een vergoeding in geld;

3° bijdragen tot de grove herstellingen van de tot de eredienst bestemde gebouwen.

In de memorie van toelichting bij artikel 274 (de overgangsbepalingen) van het voorontwerp van decreet wordt erop gewezen dat artikel 92, 2° en 3° behouden blijft. In de eerste plaats vraagt de Hoge Raad zich af waarom die twee bepalingen niet expliciet wordt opgenomen in de wettekst zelf. Een dergelijke werkwijze zorgt voor heel wat onduidelijkheden (zie deel 3). Maar vooral doet het niet expliciet opnemen van een bepaling gelijkaardig aan artikel 92, 1° nogal wat vragen rijzen. De Hoge Raad gaat er van uit dat gemeenten of provincies nog steeds verplicht moeten instaan voor de tekorten van de besturen van de verschillende erediensten. Volgende bedenkingen kunnen daaromtrent gemaakt worden:

- Zijn de besturen van de erediensten niet meer verplicht om in de eerste plaats met eigen inkomsten de nodige uitgaven te doen? De Hoge Raad erkent dat het hier in de meeste gevallen eerder gaat om een principiële kwestie (het wordt in de huidige maatschappelijke context voor vele kerkbesturen steeds moeilijker om eigen inkomsten te genereren), maar

¹¹ Indiening 6 maanden na hernieuwing gemeenteraad + advies bisschop binnen de 50 dagen + beslissing gemeenteraad binnen de 100 dagen + (bij niet-goedkeuring) beslissing provinciegouverneur binnen 30 dagen + (bij beroep) uitspraak Vlaamse regering binnen 30 dagen.

¹² Artikel 37 van het keizerlijk decreet op de kerkfabrieken bepaalt het volgende:

De lasten van het kerkbestuur bestaan uit:

1° het bijdragen tot de voor de eredienst nodige onkosten, namelijk, de paramenten, de gewijde vaten, het linnen, het licht, het brood, de wijn, de wierook, de betaling van de wedde van de onderpastoors, de koster, zangers, orgelisten, klokluiders, kerkpolitie, baljuw en andere ten dienste van de kerk staande bedienden, al naar gelang de plaats, gepast en noodzakelijk is;

2° het kwijten van het ereloon voor de predikanten tijdens het advent, de vasten en op andere plechtigheden;

3° het versieren en de inwendige verbetering van de kerk;

4° het onderhouden van de kerken, pastorijen en kerkhoven; in geval van onvoldoende inkomsten van het kerkbestuur is deze er mede belast al het nodige te verrichten tot het uitvoeren van de herstellingen en de wederopbouw, zoals zulks bij § 3 geregeld wordt.

een dergelijke bepaling zou de besturen kunnen stimuleren om eventueel naar alternatieven te zoeken.

- Welke uitgaven van de besturen van de erediensten kunnen ten koste vallen van gemeente of provincie? In het keizerlijk decreet worden die voor de kerkfabrieken opgesomd in artikel 37 (zie voetnoot 12). Uitgaven die niet in deze lijst voorkomen, vallen niet ten laste van de burgerlijke overheid. Artikel 51 van het voorliggende voorontwerp van decreet blijft op dit vlak veel te vaag.¹³ De Hoge Raad vreest dat op die manier de kosten zullen stijgen. Want er wordt bijvoorbeeld nergens voorzien in een beperking van personeel voor de besturen of een beperking van vergoedingen voor penningmeester of secretaris. De Hoge Raad vraagt zich af of gemeenten en provincies zullen kunnen optreden tegen misbruiken op dit vlak.

De Hoge Raad erkent wel dat het opmaken van een limitatieve lijst van uitgaven waar gemeente en provincie voor moeten bijdragen niet gemakkelijk is omdat dit voorontwerp alle erkende erediensten wil vatten (en niet enkel de kerkfabrieken). Maar mits wat studiewerk moet een verdere toelichting, eventueel in de memorie en eventueel per erkende eredienst, wel mogelijk zijn.

De Hoge Raad wil erop wijzen dat uit een geconsolideerd overzicht van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden blijkt dat erediensten de gemeenten in 2000 bijna 2,5 miljard BEF hebben gekost, terwijl dit in 1990 'slechts' 1,5 miljard BEF was. Dit betekent een stijging van 60 procent.¹⁴ Dit is vooral een probleem voor kleine gemeenten, die kampen met steeds groter wordende verplichtingen die gepaard gaan met het onderhoud van het waardevol patrimonium van de kerkfabrieken. Het voorontwerp zal deze trend niet kunnen keren. Integendeel. Terwijl er vroeger blijkbaar werd van uitgegaan dat de kerkbesturen in de eerste plaats zelfbedruipend moeten zijn en enkel bij uitzondering kunnen rekenen op de tussenkomst van de gemeenten (bij een tekort aan eigen inkomsten), lijkt het uitgangspunt van het voorontwerp eerder omgekeerd te zijn. Op die manier lijkt de Vlaamse regering zich te hebben neergelegd bij het feit dat kerkbesturen nu eenmaal volledig afhankelijk zijn van de financiering door de burgerlijke overheden en bijgevolg zwaar kunnen doorwegen op een begroting. Dit is volgens de Hoge Raad de bevestiging van een negatieve trend en wordt in vele, vooral kleinere, gemeenten ervaren als een groot probleem. Het voorontwerp bevat geen enkele verplichting of stimulans om deze trend om te keren.

¹³ Artikel 51 van het voorontwerp van decreet luidt als volgt:

De kosten en uitgaven die de kerkfabriek moet dragen zijn:

1° *de bezoldiging van het personeel dat in dienst is van de kerkfabriek en de hieraan inherente uitgaven;*
 2° *de kosten die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de eredienst, o.m. de kosten van de gebouwen en delen van de gebouwen die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst, alsmede de kosten die inherent zijn aan de organisatie en de werking van de eredienst;*
 3° *de terugbetaling van de aflossingen en interesten van de leningen, aangegaan door de kerkfabriek ter verwerving of renovatie van de aan de kerkfabriek toebehorende of teruggeschonken goederen;*
 4° *de bijdrage in de werkingskosten van het centraal kerkbestuur.*

¹⁴ Een volledig overzicht van de cijfers betreffende de erediensten (voor gemeenten) bevindt zich in bijlage 2.

In die zin kan bijvoorbeeld ook gedacht worden aan een periodiek (bijvoorbeeld tweejaarlijks) Vlaams 'rapport' betreffende de inkomsten- en uitgavenstructuur van de besturen van de erediensten. Want momenteel ontbreekt dergelijk statistisch materiaal en zijn vergelijkingen tussen gelijkaardige besturen praktisch onmogelijk. Een jaarrapport kan een aantal 'best-practices' aangeven, vooral wat betreft de inkomsten van de besturen van de erediensten. Het kan op die manier ook een extra instrument zijn van de burgerlijke overheden om de onderhandelingen over het financiële kostenplaatje te ondersteunen.

Hoe groot de eventuele financiële gevolgen zullen zijn van de vernieuwde financiële bepalingen is onduidelijk aangezien er nergens een effectenrapportering te vinden is.

2.2.3. Verschillende procedures

Door die vage financiële bepalingen in het voorontwerp en de steeds groter wordende bijdragen van de gemeenten zal het ook van groot belang zijn dat gemeenten en provincies voldoende mogelijkheden worden geboden om in te grijpen in de financiën van de besturen van de erediensten. Er kan echter worden vastgesteld dat er voor de goedkeuring van meerjarenplan, budget en rekening drie verschillende procedures zijn uitgewerkt in het voorontwerp, waarbij niet steeds het zwaartepunt ligt bij de burgerlijke besturen die de financiële verantwoordelijkheid dragen.

Meerjarenplan

Voor het meerjarenplan is de gemeente- of provincieraad (afhankelijk van de eredienst) uiteraard als eerste verantwoordelijk voor de goedkeuring (art. 42). De Hoge Raad vraagt zich echter af wat het nut is van de bijkomende stap bij niet-goedkeuring van het meerjarenplan door die raden. In dat geval is het meerjarenplan namelijk ook onderworpen aan de goedkeuring door de provinciegouverneur (art. 43). Hetzelfde artikel bepaalt eveneens dat bij stilzitten van de provinciegouverneur, het meerjarenplan als goedgekeurd mag beschouwd worden. Dit is in tegenspraak met het Bestuursakkoord. Daarin wordt duidelijk gesteld dat "het ontbreken van een uitspraak binnen de termijn de uitvoerbaarheid van de beslissing van de lokale overheid of provincie tot gevolgd heeft". Artikel 43 moet dus volgens de Raad zeker in die zin worden aangepast.

Daarnaast roept de regeling nog een aantal andere vragen op:

- Wat is de meerwaarde van deze stap indien daarna toch nog beroep kan aangetekend worden bij de Vlaamse regering?
- Heeft de gouverneur voldoende zicht op de lokale situatie?
- Zal de gemeente of provincie in de praktijk tijdig weten dat de gouverneur de termijn heeft laten verstrijken?
- Mag de provinciegouverneur zomaar elk meerjarenplan goedkeuren, ook al zijn de tekorten groot? Wordt niet beter gedacht aan een opgelegde (bijvoorbeeld per

ministerieel besluit) bovengrens voor de tekorten, zodat gemeente- of provinciebesturen niet geconfronteerd worden met financiële verplichtingen die hun petje te boven gaan? Meer fundamenteel echter is de Hoge Raad van mening dat het bestuur dat de financiële verantwoordelijkheid draagt ook de eindbeslissing inzake het meerjarenplan moet kunnen nemen.

Budget

Indien de gemeentelijke of provinciale bijdrage binnen de grenzen blijft van het bedrag opgenomen in het goedgekeurde meerjarenplan, dan kan de gemeente- of provincieraad daar enkel akte van nemen (art. 47). Enkel indien dat bedrag niet binnen die grenzen blijft, is de goedkeuring noodzakelijk. Impliciet betekent dit dus wel dat indien de gemeente- of provincieraad het meerjarenplan niet goedkeurt, maar de provinciegouverneur dit wel doet (zie hierboven) en de Vlaamse regering in beroep het standpunt van de provinciegouverneur overneemt, de gemeente of provincie voor zes jaar gebonden is aan de bijdrage die ze moeten betalen aan het bestuur van de erediensten (en die ze niet hebben goedgekeurd en voor zover het niet buiten de grenzen van het afgesproken bedrag gaat).

Rekening

De Hoge Raad vraagt zich af waarom de rekeningen onderworpen zijn aan de goedkeuring van de provinciegouverneur (weliswaar na advies van gemeente- of provincieraad). Wordt dit niet best gedaan door het bestuur dat moet opdraaien voor het te betalen tekort?

Om al deze bovenstaande redenen wordt volgens de Hoge Raad best gedacht aan een éénvormige procedure voor goedkeuring van meerjarenplan, budget en rekeningen, waarbij - afhankelijk van de eredienst - de gemeente- of provincieraad de goedkeuring moet geven en waarbij beroep mogelijk is bij de Vlaamse regering.

2.3. Goederen en patrimoniumbeheer

Een zelfde verhaal inzake het hoofdstuk over goederen en patrimoniumbeheer: uniforme schikkingen, eenvoudigere procedures en minder beperkingen. Vooral het keren van de te rigide besteding van de opbrengsten uit verkoop van de besturen van de erediensten is voor de Raad een goede zaak.¹⁵ Hierdoor kunnen buitengewone werken die anders volledig door de gemeente of provincie moeten gedragen worden mee gesubsidieerd worden. Vermoedelijk volgt er nog een uitvoeringsbesluit dat de modaliteiten vastlegt. De Hoge Raad pleit ervoor om ook in het uitvoeringsbesluit de maximale flexibiliteit te garanderen.

¹⁵ In de memorie van toelichting wordt de aankoop van een onroerend goed aangehaald. De Hoge Raad veronderstelt dat de kerkraad ook bevoegd is voor de verkoop van onroerende goederen. Best wordt dit ook expliciet vermeld.

Enkel heeft de Raad vragen bij de verplichting tot het opmaken van een inventaris van het patrimonium van de erediensten. Op zich is dit een goede maatregel, maar de Raad heeft geen zicht op de mogelijke financiële inspanning die hiervoor geleverd zal moeten worden (wegens het ontbreken van een effectenrapport - zie hierboven).

2.4. Administratief toezicht

Ook hier vindt de Hoge Raad het positief dat is gezorgd voor een uniforme procedure.

Er wordt gesteld dat een gemeente- of provinciebestuur kan optreden wanneer het algemeen of financieel belang van de gemeente of provincie geschaad wordt. De vraag is hoe dit concreet moet ingevuld worden. Bijvoorbeeld: een bestaande gemeenschapszaal, eigendom van de kerkfabriek wordt verkocht. Is hier het gemeentelijk belang geschaad?

De Hoge Raad wil ook wijzen op de mogelijke problematiek van het toezicht op de besluiten getroffen door de voorzitter en de secretaris van het bestuur van de eredienst, gezamenlijk optredend (art. 61). Het betreft hier besluiten in het kader van de overheidsopdrachten (art. 38 en 39). Aangezien deze besluiten niet genomen worden door de raad van het bestuur, worden ze ook niet vermeld in de notulen en kan de termijn voor toezicht door de provinciegouverneur of de Vlaamse overheid op die besluiten ook niet aanvatten na ontvangst van de notulen. Zolang de rekeningen van het jaar waarop die beslissingen betrekking hebben niet zijn goedgekeurd, kan de provinciegouverneur of de Vlaamse overheid wel het dossier opvragen en eventueel schorsen of vernietigen binnen de dertig dagen na ontvangst van het dossier (art. 61). Dit betekent dus dat de men voor deze beslissingen tijd heeft tot medio het jaar na de beslissing (het tijdstip waarop de rekeningen worden goedgekeurd) om toezicht uit te oefenen. Dit kan echter voor problemen zorgen aangezien het hier gaat over overheidsopdrachten die op dat moment misschien reeds gegund of zelfs uitgevoerd zijn. Dit kan dus rechtsonzekerheid voor de contractanten met zich meebrengen en de goede werking belemmeren.

3. SPECIFIEKE OPMERKINGEN

Vooraf:

De Vlaamse regering heeft ervoor geopteerd om de oude, versnipperde en van elkaar verschillende regelingen voor de verschillende erediensten te vervangen door één globale regeling. De Hoge Raad betreurt dat dit niet consequent werd doorgetrokken, want voor aangelegenheden die niet geregeld worden in het decreet, worden de bepalingen van de oude wetgeving behouden (zie artikel 274). Dit komt de toegankelijkheid en de transparantie niet ten goede.

Indien de Vlaamse regering er toch blijft voor opteren om bepaalde oude bepalingen te behouden, dan wordt in het decreet best expliciet opgenomen wat blijft gelden en wat wordt opgeheven. Artikel 274 is in die zin te vaag.

Algemene toelichting ontwerp van memorie van toelichting

- Regelmatig wordt in het ontwerp van memorie van toelichting verwezen naar de gelijkwaardigheid van de besturen van de erkende erediensten met gemeente- en provinciebesturen (memorie van toelichting, p.4). Er moet echter op gewezen worden dat de gemeenten en provincies territoriaal gedecentraliseerde besturen zijn, die hun legitimatie zowel halen uit de Grondwet als uit de rechtstreekse verkiezing van hun raden, terwijl de instanties van de erkende erediensten hoogstens het statuut kunnen hebben van openbare diensten op gemeentelijk en provinciaal vlak (zie ook de voorafgaande bedenking op pag. 4).
- Op pagina 5 is er sprake van *niet* geïnstitutionaliseerd overleg tussen de erkende erediensten en de gemeentelijke of provinciale overheid. Vermits echter artikel 32 voorschrijft dat er minstens twee maal per jaar zo'n overleg moet plaats hebben, is dit wel degelijk een geïnstitutionaliseerd overleg.
- Best wordt in de memorie nog opgenomen dat alle officiële stukken (notulen,...) in het Nederlands moeten worden opgesteld.

Artikel 7:

Bij de rooms-katholieke eredienst worden de uittredende of de te vervangen leden van de kerkraad, vervangen door personen die door de overige leden worden verkozen uit de lijst van de kandidaat-leden. Uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

De Hoge Raad heeft vragen bij het democratisch gehalte van dergelijke procedure.¹⁶ De zetelende leden kunnen zonder meer de te vervangen leden opnieuw verkiezen. Een bepaalde constellatie kan m.a.w. afspreken om zichzelf steeds opnieuw te verkiezen. Een dergelijke procedure kan volgens de Hoge Raad alleen goedgekeurd worden indien een lid bijvoorbeeld maximum twee termijnen achter elkaar kan zetelen (rotatieprincipe). Zo wordt aan andere personen de kans gegeven om deel uit te maken van de kerkraad.

¹⁶ Zie ook de nog meer fundamentele opmerking in 2.1.7 *Onderlinge afstemming tussen erediensten*

Het ontwerp van memorie van toelichting bij dit artikel 7 stelt verder dat in geval van niet-tijdige vervanging de vervangende leden worden aangesteld door de bisschop op voorstel van de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de eredienst. Het is echter ook diezelfde verantwoordelijke die instaat voor de oproep voor kandidaten. De verantwoordelijke kan met andere woorden opzettelijk verzuimen om een oproep te doen voor kandidaten wat hem toelaat om zélf kandidaten voor te dragen. De enige controle die hierop mogelijk is, is dat de bisschop de voorgedragen kandidaten weigert aan te stellen. De vraag is hierbij of de bisschop dit wel kan weigeren. Zo niet is er niet echt sprake van een "voorstel" vermits er geen keuze is.

De Hoge Raad vraagt zich dan ook af of het niet beter zou zijn om te spreken van tijdelijke vervangers, totdat er wel degelijk een oproep voor kandidaturen is geweest en de eigenlijke procedure werd gevolgd.

Artikel 8:

- Wanneer wordt voldaan aan de voorwaarde "katholiek" zijn? Bij de andere erkende erediensten is er sprake van inschrijving in de registers van bijvoorbeeld de kerkgemeente (voor de protestantse eredienst) - zie artikel 84. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld een inschrijving in het doopregister.
- Verder stipt punt 3° aan dat men moet ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente. Bij de andere erkende godsdiensten is er sprake van *ten minste twee jaar* ingeschreven zijn (zie o.a. art. 87). Om de congruentie te behouden zou ook in artikel 8, 3° deze formulering best overgenomen worden.
- Moeten ook niet-territoriale of bijvoorbeeld studentenparochies (erkend?) bestuurd worden door inwoners uit de gemeente?.

Artikel 9:

Leden van de kerkraad zijn van rechtswege ontslagnemend vanaf 75 jaar. De Hoge Raad vraagt zich af waarom deze bepaling werd ingevoerd. Het betreft hier vrijwilligers met meestal veel tijd en ervaring.

Artikels 11, 91, 127 163, 199, 242:

De procedure voor de verkiezing van de mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester lijkt juridisch niet erg volledig. Hoe geschiedt de stemming? Geheim? Bij volstreckte meerderheid? Bij wijze van voorbeeld:

- Wat indien er drie kandidaten zijn die in de eerste ronde elk 2 stemmen krijgen. Volgens artikel 11 moet er dan een tweede ronde volgen met de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Artikel 20

Alleen de memorie van toelichting vermeldt dat de wetgeving m.b.t. de openbaarheid van bestuur van toepassing is.

Artikels 25-26:

Het is niet duidelijk aan welke criteria de expert waarvan melding in o.a. artikels 25 en 26 moet voldoen. Er wordt alleen gespecificeerd dat hij/zij een expert moet zijn op het niveau van het centraal bestuur van de eredienst en niet op het niveau van het bisdom.

Artikel 26:

Dit artikel behoeft verduidelijking inzake de modaliteiten van de stemming.

Artikel 31, 4° en 7°

Er is een regeling uitgewerkt waardoor het centraal kerkbestuur in de plaats kan treden van een in gebreke blijvende kerkfabriek. Quid als er geen centraal bestuur moet worden ingericht? En quid als ook het centraal bestuur in gebreke blijft en historisch waardevol patrimonium toch niet onbeheerd kan worden gelaten? Men kan aannemen dat dan het dwangtoezicht geldt, doch moet de gemeente daartoe ook niet het initiatief kunnen nemen en de gouverneur vragen om op te treden?

Artikel 37:

- Waarom moet in het geval van de rooms-katholieke, de protestantse en de anglicaanse eredienst, tegen de aanvaarding van een legaat bezwaar aangetekend worden bij de Vlaamse regering? Kan dit ook niet bij de gouverneur?
- Momenteel zijn volgens art. 243 NGW de beslissingen betreffende schenkingen en legaten (van de gemeentelijke openbare instellingen) onderworpen aan de goedkeuring van de provinciegouverneur (bedragen onder de 2.500 euro) of van de Koning (bedragen vanaf 2.500 euro.)¹⁷. In het ontwerp-gemeentedecreet wordt dit artikel 243 opgeheven (en is alleen nog terug te vinden dat de gemeenteraad de bevoegdheid voor het aanvaarden van schenkingen en legaten niet kan delegeren aan het college van burgemeester en schepenen.)
- Schenkingen en legaten worden aanvaard, maar wat gebeurt er verder mee?

Artikel 41:

Ook voor het meerjarenplan zou het best worden bepaald dat het moet bestaan uit een exploitatie- en investeringsluik (cfr. artikel 45 voor budget).

Artikel 59, 73, 224, 267:

- Het lijkt vreemd dat de termijn om toezicht uit te oefenen, gestuit wordt door een klacht. Een klacht is immers een handeling die niet van de toezichthoudende overheid zelf uitgaat.
- Het begrip "klacht" is niet nader gedefinieerd (mag die bijv. anoniem zijn; moet die gemotiveerd zijn; moet die gericht zijn tegen een welbepaalde beslissing enz...?).

¹⁷ Zie ook Mast, A. (ea), (1999), *Overzicht van het Belgisch Administratief Recht*, blz. 583.

Het voorontwerp van decreet op de organisatie en de werking van de erkende erediensten
Advies 6-2003 - 22 september 2003

- Het onder toezicht staande bestuur hoeft volgens het voorontwerp helemaal niet op de hoogte te zijn van de klacht en dus ook niet van de stuiting van de termijn. Een dergelijke bepaling wordt best opgenomen in het voorontwerp.

Artikels 85, 121, 157, 193, 236:

Dit artikel bepaalt dat de lijst van kiesgerechtigde leden twee maanden voor de verkiezing aan de ingang van de kerk moet worden aangeplakt. Dit artikel behoeft verduidelijking in de memorie van toelichting. Er kan hierbij niet volstaan worden door te verwijzen naar de rooms-katholieke eredienst vermits het hier gaat om een andere procedure. Wordt deze lijst automatisch opgesteld? Moeten de kiezers zich inschrijven op de lijst?

Bijkomend kan de vraag gesteld worden of het aanplakken aan de ingang van het kerkgebouw geen schending kan inhouden van de privacy.

4. CONCLUSIE

De Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur stelt in zijn advies over het voorontwerp van decreet op de organisatie en de werking van de erkende erediensten vast dat:

- de huidige regelgeving dateert van 30 december 1809 en niet meer in overeenstemming is met de huidige maatschappelijke context;
- de financiële bijdragen aan de besturen van de erediensten waar gemeenten en provincies voor moeten instaan, zwaar kunnen wegen op een begroting. Voor gemeenten stelt de Hoge Raad bovendien vast dat de kosten de laatste 10 jaar met 60 procent gestegen zijn. Dit zorgt vooral voor problemen bij de kleinere gemeentebesturen waar de bijdragen zwaar op de begroting wegen.

Het voorontwerp is op verschillende vlakken een verbetering ten opzichte van de huidige situatie:

- de voorliggende tekst is van toepassing op alle erkende erediensten. Dit zorgt op de meeste plaatsen voor een uniforme regeling voor de besturen van die erediensten. Dit komt de transparantie en duidelijkheid ten goede;
- waar mogelijk is een afstemming gebeurd met het gemeente- of provinciedecreet;
- het afschaffen van het bureau der kerkmeesters is een duidelijke vereenvoudiging;
- het voorontwerp voorziet in de oprichting van een centraal bestuur. Dit centraal bestuur moet het aanspreekpunt worden voor de burgerlijke overheden. Daarvoor wordt ook een geïnstitutionaliseerd overleg ingevoerd;
- het verplichten van het opstellen van een meerjarenplan zorgt ervoor dat gemeenten en provincies kunnen rekening houden met de erediensten in hun termijnplanning;
- de regeling betreffende de besteding uit de verkoop is versoepeld en ook de bepalingen betreffende de schenkingen en legaten is verbeterd.

Met uitzondering van bovenstaande vernieuwingen heeft de Vlaamse regering ervoor geopteerd om de huidige regeling voor de kerkfabrieken als vertrekpunt te nemen en er in essentie voor de rest niet erg van af te wijken. Daardoor wordt niet ten volle ingespeeld op de hierboven aangehaalde vaststellingen van de Raad (veranderende maatschappelijke context, groeiende financiële bijdrage). Op volgende punten dringt een verdere modernisering zich op:

- Voor wat betreft de rooms-katholieke eredienst blijft de ietwat archaïsche benaming 'kerkfabriek' behouden. De Hoge Raad vraagt zich af waarom. Daarnaast heeft de Vlaamse regering ervoor geopteerd om het huidig aantal kerkfabrieken te behouden. Daarmee wordt volledig voorbij gegaan aan een aantal maatschappelijke evoluties (daling aantal roepingen, ontkerkelijking,...), waar op het veld trouwens al wordt op ingespeeld door de vorming van federaties van parochies. Er is dus reeds een rationalisering en modernisering aan de gang waar dit voorontwerp totaal niet op inspeelt.

Volgens de Raad moet absoluut gestreefd worden naar één kerkfabriek per gemeente (met uitzondering van de grote steden). Enkel op die manier kan de doelstelling van de Vlaamse regering gerealiseerd worden om te streven naar een "moderne, efficiënte en transparante structuur" zodat de relatie met de gemeente- of provinciebesturen wordt geoptimaliseerd. De verplichting tot het installeren van een centraal bestuur is een goede tussenstap, maar gaat voor de Hoge Raad niet ver genoeg. Zeker als dan nog de mogelijkheid wordt geboden om meerdere centrale besturen per gemeente te installeren.

- In het voorontwerp wordt zoveel als mogelijk gestreefd naar eenvormige regelgeving voor de verschillende erkende erediensten. Dit komt volgens de Raad zeker de transparantie en duidelijkheid ten goede. Toch wil de Raad waarschuwen voor mogelijke problemen in de praktijk. De rechtspositie van de besturen van de erediensten is in theorie gelijk, maar is voor een groot deel gebaseerd op de oude regeling betreffende de kerkfabrieken. Het is maar de vraag of de andere erediensten zich zullen thuis voelen in dit keurslijf.
- Ook de gehele regeling betreffende de grensoverschrijdende parochies is onduidelijk en onvolledig. Belangrijkste punt van kritiek is dat er in de tekst van het decreet zelf bijna geen enkele bepaling te vinden is hieromtrent. De tekst dient dus zeker in die zin te worden aangevuld.
- In het voorontwerp van decreet zijn nergens verplichtingen of stimulansen opgenomen om de financiële bijdragen van gemeente of provincie onder controle te houden. Integendeel. Terwijl er vroeger werd van uitgegaan dat de kerkbesturen in de eerste plaats zelfbedruipend moeten zijn en enkel bij uitzondering kunnen rekenen op de tussenkomst van de gemeenten (bij een tekort aan eigen inkomsten), lijkt het uitgangspunt van het voorontwerp eerder omgekeerd te zijn. Op die manier lijkt de Vlaamse regering zich te hebben neergelegd bij het feit dat kerkbesturen nu eenmaal afhankelijk zijn van de financiering door de burgerlijke overheid zijn en bijgevolg zwaar kunnen doorwegen op een begroting.
Het gemeente- en provinciebestuur heeft daarenboven ook niet steeds de nodige instrumenten in handen om onverantwoorde uitgaven door de besturen van de erediensten onder controle te houden. Niet enkel ontbreekt het aan een duidelijke opsomming van de uitgaven waar gemeenten of provincies kunnen voor opdraaien, maar bij goedkeuring van meerjarenplan, budget en rekening bestaat de mogelijkheid dat het burgerlijk bestuur dat de financiële verantwoordelijkheid draagt niet de eindbeslissing kan nemen. De Hoge Raad pleit voor eenvormige procedures waarin de overheid die financieel moet bijdragen het laatste woord heeft.
- De Vlaamse regering heeft ervoor geopteerd om de oude, versnipperde en van elkaar verschillende regelingen voor de verschillende erediensten te vervangen door één globale regeling. De Hoge Raad betreurt dat dit niet consequent werd doorgetrokken, want voor aangelegenheden die niet geregeld worden in het decreet, worden de bepalingen van de

Het voorontwerp van decreet op de organisatie en de werking van de erkende erediensten
Advies 6-2003 - 22 september 2003

oude wetgeving behouden (zie artikel 274). Dit komt de toegankelijkheid en de transparantie zeker niet ten goede.

Bovendien stelt de Hoge Raad vast dat de Vlaamse regering bij het opstellen van dit voorontwerp geen rekening heeft gehouden met de afspraken die gemaakt werden in het kerntakendebat en die zijn vastgelegd in het Bestuursakkoord tussen het Vlaams, provinciaal en het lokaal bestuursniveau. Nergens is een financiële effectenrapportering te vinden. Nochtans zal dit voorontwerp niet kostenneutraal zijn voor de gemeente- en provinciebesturen. Ook worden nergens bepalingen voorzien waar gemeenten of provincies de mogelijkheid krijgen om hun stem te laten horen. Dit zou voor de Hoge Raad bijvoorbeeld zeker moeten bij de totstandkoming van de gebiedsomschrijvingen van de besturen van de erkende erediensten en bij het bepalen van de financiële verdeelsleutel bij grensoverschrijdende parochies.

Concluderend kan gesteld worden dat dit voorontwerp vooral een gemiste kans is om verder te moderniseren. De Hoge Raad betreurt dit. De Raad houdt daarom een pleidooi om verder grondig studiewerk te verrichten naar een echt vernieuwende regelgeving voor de besturen van de erediensten, die rekening houdt met bovenstaande bedenkingen.

Daarbij moet zeker voorafgaand onderzoek worden of het organiseren en volledig regelen van de instanties die instaan voor de temporalien van de erkende erediensten wel een kerntaak is van een overheid. De Raad benadrukt dat ze geen vragen heeft bij het subsidiëren of financieren door de burgerlijke overheid van dergelijke instanties, maar er kunnen wel vragen gesteld worden bij de noodzaak om de hele rechtspositie in detail te bepalen en er een openbaar karakter aan te geven.

Tenslotte is het ook niet bekend volgens welke criteria de ene erkende eredienst onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten valt en de andere onder de provincies. Hierover is eveneens studiewerk noodzakelijk, zeker in het kader van mogelijke nieuwe erkenningen van bepaalde erediensten in de (verre?) toekomst.

BIJLAGE 1: JURIDISCH-TECHNISCHE OPMERKINGEN

Artikel 3:

Er is sprake van onderhoud en bewaring van de kerk of kerken van de parochie. Omwille van de duidelijkheid lijkt het beter te spreken van "kerkgebouw".

Artikel 4:

- Om de congruentie doorheen de tekst te behouden is beter om de tekst te veranderen in vijf *verkozen leden*¹⁸. Cfr. artikels 81, 117, 153, 189, 232.
- In de memorie van toelichting wordt commentaar verstrekt bij de vertegenwoordiging van de geslachten. In het voorontwerp wordt daarop niet ingegaan.

Artikel 6:

In het ontwerp van memorie van toelichting wordt gesteld dat de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke van de parochie het resultaat van de oproep voor kandidaturen moet bekendmaken binnen de parochie. Hiervan wordt geen melding gemaakt in het eigenlijke decreet. De Hoge Raad stelt voor om dit eveneens in het decreet expliciet te vermelden.

Artikel 4 en 6:

Deze artikelen bevatten bepalingen over de aanstelling van de eerste aanstelling van de leden van de kerkfabrieken. Moeten deze bepalingen dan niet best achteraan worden opgenomen worden in het hoofdstuk met de overgangsregelingen?

Artikels 14 §4, 94§4, 130§4, 166§4, 202§4, 245§4:

Wanneer de voorzitter of secretaris verhinderd zijn, worden zij volgens dit artikel vervangen door respectievelijk het oudste en het jongste lid in leeftijd. Volledigheidshalve dient verwezen te worden naar artikel 11 (respectievelijk artikel 91, 127, 163, 199, 242) dat voorschrijft dat mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester niet kunnen worden gecumuleerd. (Onverminderd...)

Artikels 22, 12, 138, 174, 210, 253:

Het ontwerp van memorie van toelichting vermeldt dat ook belangrijke overwegingen en nuttige opmerkingen eveneens moeten opgenomen worden. Dit is ruimer dan wat het voorontwerp-decreet voorschrijft waar alleen sprake is van het opnemen van de besproken onderwerpen en het gevolg dat er aan werd gegeven.

¹⁸ Deze leden worden weliswaar op een andere manier verkozen maar ze blijven verkozen. Zie ook de specifieke opmerking bij artikel 7.

Artikel 23:

In de opsomming moet ook nog de door de bisschop aangestelde verantwoordelijke worden opgenomen. Hij regelt bijvoorbeeld de oproeping voor kandidaturen en dit is dus geen bevoegdheid van de kerkraad.

Voor de andere dan de rooms-katholieke erediensten hebben volgende personen nog de opdracht tot het indienen van een voorstel van de vervangende leden van de *bestuursraad* indien de vervanging niet binnen de daartoe voorziene termijn gebeurde:

- voor de protestantse eredienst: de predikant van de kerkgemeente: zie artikels 83 en 103
- voor de anglicaanse eredienst: de kapelaan van de kerkgemeente: zie artikels 119 en 139
- voor de israëlitische eredienst: de rabbijn van de synagoge: zie artikels 156 en 175
- voor de orthodoxe eredienst: de kerkbedienaar van de parochie: zie artikels 191 en 211
- voor de islamitische eredienst: de eerste imam van de geloofsgemeenschap: zie artikels 234 en 254.

Deze personen dienen dus ook in de respectievelijke opsomming van het overeenkomstige artikel te worden opgenomen.

Artikels 31, 32 §2, 41, 46, 54:

Meerjarenplan, budget en rekening moeten ingediend worden bij het gemeentebestuur. Beter zou zijn indien wordt verduidelijkt over welke bestuursinstantie het concreet gaat: college van burgemeester en schepenen of (voorzitter van) de gemeenteraad. Dit geldt analoog ook voor de artikels waar er sprake is van provinciebestuur (o.a. art. 69).

Artikel 34:

Het ontwerp van memorie van toelichting spreekt van een opname van de inventaris in de notulen terwijl het voorontwerp van decreet slechts voorschrijft dat er melding moet worden gemaakt van het afdelen van de notulen door de kerkraad. Inhoudelijk zijn beide bepalingen te verschillend.

Artikel 75, 226 en 269:

Hoewel deze artikels duidelijk geïnspireerd zijn op de tekst van artikel 61 van het voorontwerp, bevat enkel laatstgenoemd artikel 61 een § 3, teneinde definitief rechtszekerheid te verschaffen aan beslissingen van voorzitter en secretaris, gezamenlijk optredend. In de artikels 75, 226 en 269 ontbreekt deze 3°§.

Artikel 76:

De zinsnede "naargelang het geval" heeft in tegenstelling tot artikel 62, hier geen enkele betekenis en mag worden geschrapt.

BIJLAGE 2: CIJFERS EREDIENSTEN

Dit zijn cijfers van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden van de Vlaamse overheid (in Belgische frank!). Ze slaan op de rekeningen van de gemeenten van 1990 en 2000 (begrotingsartikel 799). De gegevens zijn grotendeels te vinden in het rapport De Gemeentefinanciën van 2000 en 2002.

Gewone dienst

	ontvangsten	uitgaven	verschil
1990	152.806.813	1.487.854.054	1.335.047.241
2000	300.764.510	2.315.297.291	2.014.532.781
verschil	147.957.697	827.443.237	
percentage	97%	56%	

totaal verschil	679.485.540
percentage	51%

Buitengewone dienst

	ontvangsten	uitgaven	verschil
1990	639.909.432	822.045.246	182.135.814
2000	1.024.577.964	1.490.580.450	466.002.486
verschil	384.668.532	668.535.204	
percentage	60%	81%	

totaal verschil	283.866.672
percentage	156%

Totaal

	ontvangsten	uitgaven	verschil
1990	792.716.245	2.309.899.300	1.517.183.055
2000	1.325.342.474	3.805.877.741	2.480.535.267
verschil	532.626.229	1.495.978.441	
percentage	67%	65%	

totaal verschil	963.352.212
percentage	63%

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.134/3

VAN DE AFDELING WETGEVING

VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 21 november 2003 door de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende de materiële organisatie en de werking van de erkende erediensten", heeft, na de zaak te hebben onderzocht op de zittingen van 9 december 2003, 12 december 2003, 19 december 2003 en 13 januari 2004, op laatstvermelde datum het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

Haar onderzoek heeft daarnaast ook geleid tot een aantal andere opmerkingen. Daaruit kan echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een volledig en exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*

* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet heeft betrekking op de temporalien van de erkende erediensten. Die erediensten zijn:

- de rooms-katholieke eredienst (titel II);
- de protestantse, de anglicaanse en de israëlitische eredienst (titel III);
- de orthodoxe en de islamitische eredienst (titel IV) ¹.

Het ontwerp voorziet, per eredienst, in de oprichting van openbare instellingen die belast zijn met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken. Die instellingen moeten instaan voor het onderhoud en de bewaring van de voor de eredienst bestemde gebouwen, en voor het beheer van de goederen en de financiële middelen die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst.

¹ Voor de structuur van het ontworpen decreet, en meer bepaald voor de spreiding van de erediensten over de onderscheiden titels, wordt een verantwoording gegeven in de memorie van toelichting (algemene toelichting, nr. 3). Voor zoveel als nodig merkt de Raad van State op dat andere structuren denkbaar zijn, bijvoorbeeld een structuur bestaande uit een algemeen deel (met gemeenschappelijke bepalingen) en een bijzonder deel (met daarin, achtereenvolgens voor elk van de erediensten, specifieke bepalingen).

Die in het ontwerp bedoelde plaatselijke instellingen zijn:

- de kerkfabrieken van de rooms-katholieke eredienst;
- de kerkgemeenten van de protestantse eredienst, de kerkfabrieken van de anglicaanse eredienst, en de gemeenten van de israëlitische eredienst;
- de parochies van de orthodoxe eredienst, en de gemeenschappen van de islamitische eredienst.

Daarnaast voorziet het ontwerp per eredienst ook in "centrale" instellingen die bevoegd zijn voor een hele gemeente of een hele provincie.

Het ontwerp regelt i.h.b. de samenstelling en de werking van de organen van de voornoemde openbare instellingen. Het bevat ook bepalingen i.v.m. de goederen die toebehoren aan deze instellingen of die ter beschikking van een eredienst zijn gesteld, en i.v.m. het financieel beheer door die instellingen. Het ontwerp voorziet voorts in een administratief toezicht op de handelingen van deze instellingen. Ten slotte bevat het bepalingen i.v.m. de vertegenwoordiging van die instellingen in rechte.

Het ontworpen decreet is bedoeld om in de plaats te komen van een aantal wetten, waaronder i.h.b. de wet van 4 maart 1870 op het tijdelijke der erediensten.

BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

3. Artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, vervangen bij de bijzondere wet van 13 juli 2001, kent aan de gewesten de bevoegdheid toe inzake "de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporaliën van de erkende erediensten, met uitzondering van de erkenning van de erediensten en de wedden en pensioenen van de bedienaars der erediensten".

De gewesten zijn derhalve bevoegd voor al wat de temporaliën van de erkende erediensten betreft, d.w.z. het beheer van de goederen en de inkomsten van die

erediensten². Met het oog op dat beheer, zijn de gewesten bevoegd om openbare instellingen met rechtspersoonlijkheid op te richten, die belast worden met "de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken" (zie de artikelen 4, 81, 117, 153, 189 en 232 van het ontwerp). De gewesten zijn ook bevoegd om te bepalen binnen welk gebied de bedoelde instellingen kunnen optreden. In zoverre de bevoegdheidsomschrijving van die instellingen wordt afgestemd op de interne territoriale organisatie van de eredienst, zijn de gewesten bevoegd om de territoriale entiteiten van een eredienst (parochies, e.d.) te "erkennen"³.

In beginsel behoort de in het ontwerp geregelde aangelegenheid aldus tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest.

4. Het voornoemde artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 onttrekt uitdrukkelijk aan de bevoegdheid van de gewesten de erkenning zelf van de erediensten, alsmede de regeling inzake het toekennen van een wedde of een pensioen aan de bedienaars van de erkende erediensten. Deze aangelegenheden, die ook het voorwerp uitmaken van artikel 181, § 1, van de Grondwet (zie hierna, opmerking 8), blijven aldus behoren tot de federale bevoegdheid.

² Zie, bijv., R.v.St., afd. wetg., advies 33.390/2 van 12 juni 2002 over een ontwerp dat geleid heeft tot de ordonnantie van 18 juli 2002 houdende diverse hervormingen krachtens de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen, Parl. St., Br. H. Raad, 2001-02, nr. A-309/1, (19), 20.

De regeling van de temporalien van de erediensten is te onderscheiden van de werking van de erediensten zelf. Het opschrift van het ontworpen decreet is dan ook verwarrend, in zoverre daarin sprake is, niet enkel van de "materiële organisatie", maar ook van de "werking" van de erkende erediensten. Het verdient aanbeveling om het opschrift te redigeren als volgt: "Ontwerp van decreet betreffende de temporalien van de erkende erediensten".

³ Die erkenning geldt dan voor de toepassing van de regeling inzake de temporalien van de eredienst. Voor de toepassing van de regeling inzake bijv. de wedden en de pensioenen van de bedienaars van de erediensten (zie hierna, opmerkingen 4.2 en 8), is de federale overheid bevoegd om de territoriale entiteiten te erkennen.

4.1. Uit het ontwerp blijkt dat de stellers van het ontwerp wel degelijk uitgaan van de bevoegdheid van de federale overheid inzake de erkenning van erediensten. De zes in het ontwerp bedoelde erediensten zijn immers de erediensten die door de federale wetgever zijn erkend ⁴.

Voorts blijkt uit de memorie van toelichting dat de stellers van het ontwerp van oordeel zijn dat de bevoegdheid om een eredienst te erkennen, ook de bevoegdheid inhoudt om het representatieve orgaan of de representatieve organen ⁵ te erkennen die namens die eredienst als gesprekspartner van de overheid zullen optreden. Die opvatting strookt met het bevoegdheidsvoorbehoud vervat in artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 6°, van de bijzondere wet. De erkenning van de eredienst zelf en de erkenning van het representatieve orgaan ervan zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden. De vraag welke instantie of welke instanties als representatief orgaan van een erkende eredienst dienen te worden beschouwd, hangt samen met de vraag welke eredienst erkend is. Dat geldt zowel voor homogene erediensten, die op grond van eigen internkerkrechtelijke regels een of meer gesprekspartners ter erkenning voorstellen, als voor meer heterogene erediensten, die uit verschillende stromingen bestaan en die een of meer organen tot stand brengen die zij aan de overheid als representatief voorstellen. Alleen de federale overheid die de eredienst erkent, kan met eerbiediging van de interne autonomie van de erediensten wat hun interne organisatie betreft (zie hierna, opmerking 7), oordelen of het orgaan dat aldus wordt voorgesteld, representatief is voor de erkende eredienst ⁶.

⁴ De erkenning van bepaalde erediensten blijkt tot nu toe uit het feit dat van die erediensten sprake is in de wet van 4 maart 1870 op het tijdelijke der erediensten. De erkenning is dus eerder impliciet gebeurd. In de toekomst zal de federale wetgever, die niet meer bevoegd is om de temporalieën van de erediensten te regelen, allicht op een meer expliciete wijze van de erkenning van erediensten moeten doen blijken. Rdpl. F. AMEZ, "Un aspect oublié de la réforme de l'Etat: le régime des cultes", J.T., 2002, (529), 531.

⁵ Uit de algemene toelichting (nr. 1.1.1) blijkt dat het kan gaan om meerdere representatieve organen. Voor de rooms-katholieke eredienst worden immers de aartsbisschop en de bisschoppen als representatieve organen beschouwd.

⁶ Van dit beginsel wordt afgeweken i.v.m. de erkenning van het representatieve orgaan van een eredienst, met het oog op de toepassing van 24, § 1, vierde lid, van de Grondwet, dat aan de scholen ingericht door openbare besturen de verplichting oplegt om onderricht in de erkende godsdiensten aan te bieden. Zie R.v.St., 5 oktober 1999, v.z.w. Evangelische Alliantie Vlaanderen, nr. 82.670, overw. 3.3.2, R.W., 1999-2000, 1093, noot R. TORFS, en Rev. b. dr. const., 2000, 327, noot L.-L. CHRISTIANS. Rdpl. eveneens R.v.St., 18 november 1997, v.z.w. Evangelische Alliantie Vlaanderen, nr. 69.631, C.D.P.K., 1998, 186, noot A. OVERBEKE.

Teneinde de bevoegdheid van de federale overheid ten volle te eerbiedigen en toekomstige evoluties inzake de aanduiding van het representatieve orgaan niet uit te sluiten, zou het beter zijn om in het ontwerp van decreet niet te verwijzen naar de concrete instantie die op dit ogenblik, voor elk van de erediensten, beschouwd wordt als representatief orgaan, doch uitsluitend te verwijzen naar "het door de federale overheid erkende representatieve orgaan" van respectievelijk de rooms-katholieke, de protestantse, de anglicaanse, de israëlitische, de orthodoxe en de islamitische eredienst. Men vervange dan ook

- de woorden "de bisschop" telkens door "het door de federale overheid erkende representatieve orgaan van de rooms-katholieke eredienst"⁷;
- de woorden "de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst" telkens door "het door de federale overheid erkende representatieve orgaan van de protestantse eredienst";
- de woorden "het centraal comité" telkens door "het door de federale overheid erkende representatieve orgaan van de anglicaanse eredienst";
- de woorden "het centraal consistorie" telkens door "het door de federale overheid erkende representatieve orgaan van de israëlitische eredienst";
- de woorden "de metropoliet-aartsbisschop" telkens door "het door de federale overheid erkende representatieve orgaan van de orthodoxe eredienst";
- de woorden "het Executief van de moslims van België" telkens door "het door de federale overheid erkende representatieve orgaan van de islamitische eredienst".

In de memorie van toelichting kan uiteraard wel worden aangegeven welke de instanties zijn die thans door de federale overheid als representatief worden

⁷ Deze opmerking geldt voor de artikelen 2, 5, eerste en tweede lid, 7, eerste lid, 8, derde lid, 25, derde lid, 26, 1°, 38, derde lid, 42, eerste lid, 43, 44, § 1, tweede en derde lid, en § 2, tweede en derde lid, 47, eerste lid, 48, 49, § 1, tweede en derde lid, en § 2, tweede en derde lid, 55, § 2, derde lid, 57, 58, § 1, vierde en zesde lid, en § 2, vierde en zesde lid, en 59, vierde lid, van het ontwerp.

beschouwd. Er weze daarbij echter opgemerkt dat "de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst", waarvan sprake in het ontwerp, tot op heden niet als zodanig wordt vermeld in de federale regelgeving.

4.2. Het ontwerp bevat geen bepalingen i.v.m. de wedden of de pensioenen van de bedienaars van de erediensten. Ook vanuit dit oogpunt eerbiedigt het de bevoegdheid van de federale overheid.

5. De gewesten kunnen de temporeliën van de erkende erediensten slechts regelen binnen de grenzen die aan hun territoriale bevoegdheid worden gesteld.

Erediensten kunnen en mogen hun werking evenwel territoriaal organiseren in gebieden die de grenzen van een gewest overschrijden. Gelet op de hierna te bespreken inrichtingsvrijheid van de erediensten, welke door de overheid geëerbiedigd moet worden (zie opmerking 7), is het dus geenszins ondenkbaar dat ook bepaalde instellingen, belast met het beheer van de temporeliën van een erkende eredienst, een werking dienen te hebben die zich over meer dan één gewest uitstrekt. De bijzondere wetgever is zich van deze moeilijkheid bewust geweest. Artikel 92*bis*, § 2, f, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, ingevoegd bij de bijzondere wet van 13 juli 2001, bepaalt immers dat de gewesten verplicht zijn een samenwerkingsakkoord te sluiten voor de regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben "op de kerkfabrieken en op de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporeliën van de erkende erediensten die de grenzen van een gewest overschrijden"⁸.

Het verdient aanbeveling om in het ontwerp uitdrukkelijk te bepalen dat het toepassingsgebied van de ontworpen regeling beperkt is tot het grondgebied van het Vlaamse Gewest, en dat de ontworpen regeling voorts geen betrekking heeft op gebiedsomschrijvingen van erediensten die gedeeltelijk binnen en gedeeltelijk buiten dat grondgebied zijn gelegen.

⁸ Uit de toelichting bij artikel 70 van het ontwerp blijkt dat een dergelijk samenwerkingsakkoord nog niet gesloten is.

ALGEMENE OPMERKINGEN

A. Beginselen inzake de fundamentele rechten en vrijheden in verband met erediensten

6. De regelgeving m.b.t. de materiële aspecten van de erediensten dient te stroken met de verdragsrechtelijke en grondwettelijke bepalingen inzake de vrijheid van eredienst en inzake de gelijke behandeling van erediensten.

1. Vrijheid van eredienst

7. De godsdienstvrijheid wordt in het internationaal recht inzake de rechten van de mens gewaarborgd bij artikel 9 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens en artikel 18 van het Internationaal Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten. Uit die bepalingen blijkt dat de vrijheid van godsdienst o.m. de vrijheid omvat om hetzij alleen, hetzij met anderen, zijn godsdienst tot uiting te brengen door de eredienst. De vrijheid van eredienst en de vrije openbare uitoefening ervan, worden ook gewaarborgd bij artikel 19 van de Grondwet.

Uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat elke godsdienstige gemeenschap het recht heeft om zichzelf te organiseren en structuren uit te bouwen m.b.t. de aspecten die het leven van die gemeenschap uitmaken. Het Hof stelde het zo:

"(The) believers' right to freedom of religion encompasses the expectation that the (religious) community will be allowed to function peacefully, free from arbitrary State intervention. Indeed, the autonomous existence of religious communities is indispensable for pluralism in a democratic society and is thus an issue at the very heart of the protection which Article 9 affords. It directly concerns not only the organisation of the community as such but also the effective enjoyment of the freedom of religion by all its active members. Were the organisational life of the community not protected by Article 9 of the Convention, all other aspects of the individual's freedom of religion would become vulnerable"⁹.

⁹ E.H.R.M. (grote kamer), 26 oktober 2000, Hassan en Chaush t. Bulgarije, nr. 30.985/96, ECHR, 2000-XI, § 62.

Artikel 21, eerste lid, van de Belgische Grondwet bevat een bepaling die blijk geeft van de erkenning van dezelfde vrijheid van de godsdienstige gemeenschappen om zichzelf te organiseren. Letterlijk houdt die bepaling slechts een bescherming in tegen elke inmenging van de Staat in de benoeming of de installatie van bedienaars van de erediensten of in de briefwisseling tussen die bedienaars en hun overheid. Door de rechtspraak is aan die bepaling evenwel een ruimere draagwijdte gegeven, en wordt ze met name gezien als de uitdrukking van een algemeen beginsel volgens hetwelk elke godsdienst vrij zijn eigen organisatie inricht¹⁰ of van een algemeen beginsel van de organisatorische autonomie van de godsdiensten¹¹.

8. Het verbod van inmenging, dat voor de overheid een negatieve verplichting inhoudt, sluit niet uit dat de overheid soms ook verplicht kan zijn om positieve maatregelen te nemen, opdat de vrijheid van eredienst effectief genoten zou kunnen worden. Zo heeft het Europees Hof bijvoorbeeld overwogen dat de overheid verplicht kan zijn om, in extreme gevallen, maatregelen te nemen ter bescherming van gelovigen van een bepaalde eredienst tegen bijzondere methodes gebruikt door personen of groepen ter bestrijding of ontkenning van hun godsdienstige opvattingen¹².

De Grondwet legt aan de overheid uitdrukkelijk de verplichting op om aan bepaalde erediensten een effectieve steun te bieden. Naar luid van artikel 181, § 1, van de Grondwet komen de wedden en pensioenen van de bedienaars der erediensten immers ten laste van de Staat¹³. Hierbij moet meteen opgemerkt worden dat die

¹⁰⁾ Cass., 20 oktober 1994, Arr. Cass., 1994, p. 861, nr. 443; Cass., 3 juni 1999, Arr. Cass., 1999, p. 767, nr. 330.

¹¹⁾ R.v.St., 3 mei 1983, Gemeenteraadsverkiezing te Sint-Genesius-Rode, nr. 23.190, overw. 5.3.3-5.3.4. In enkele arresten heeft de Raad van State het meer specifiek over het "beginsel van de soevereiniteit welke aan de kerkelijke organen binnen hun eigen gezagskring toekomt" (R.v.St., 29 april 1975, Van Grembergen, nr. 16.993; R.v.St., 20 december 1985, Van Peteghem, nr. 25.995, overw. 2.3.1).

¹²⁾ E.H.R.M., 20 september 1994, Otto-Preminger-Institut t. Oostenrijk, Publ. Court, reeks A, vol. 295-A, p. 18, § 47.

¹³⁾ Zoals hiervóór is opgemerkt, volgt uit artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dat de in artikel 181, § 1, van de Grondwet bedoelde aangelegenheid is blijven behoren tot de bevoegdheid van de federale overheid (zie opmerking 4).

verplichting niet geldt ten aanzien van alle erediensten: artikel 181, § 1, is steeds zo geïnterpreteerd dat de daarin bedoelde verplichting enkel geldt ten aanzien van de zogenaamde "erkende" erediensten¹⁴, d.i. de erediensten waarvan de wetgever oordeelt dat ze "van algemeen maatschappelijk nut" zijn^{15 16}.

In het verlengde van de regeling vervat in de genoemde grondwetsbepaling heeft de federale wetgever in het verleden nog andere voordelen aan erkende erediensten toegekend, onder meer i.v.m. de temporalien ervan.

De ontworpen regeling dient in die context begrepen te worden. Zoals de federale overheid in het verleden, kan ook het gewest van oordeel zijn dat de overheid moet blijven instaan voor de zorg voor de materiële aspecten van de erkende erediensten. De aldus door de overheid opgenomen verantwoordelijkheid kan geacht worden bij te dragen tot het effectieve genot van de vrijheid van eredienst. Ze verantwoordt dat de decreetgever voorziet in de oprichting van publiekrechtelijke instellingen die i.h.b. met de genoemde zorg worden belast¹⁷.

9. Het voorgaande neemt evenwel niet weg dat de ontworpen regeling ook beschouwd kan worden als een inmenging in het recht van de erkende erediensten op de eerbiediging van hun werking.

¹⁴ Zie R.v.St., afd. wetg., advies nr. 7739 van 4 januari 1962 over een ontwerp dat geleid heeft tot de wet van 5 april 1962 houdende erkenning van de wijzigingen aan het aartsbisdom Mechelen en van de oprichting van het bisdom Antwerpen, Parl. St., Kamer, 1961-62, nr. 296-1, (2), 2-3.

¹⁵ R.v.St., 12 januari 1994, Ibrahim, nr. 45.652.

¹⁶ Het voorbehouden van het voordeel bedoeld in artikel 181, § 1, van de Grondwet aan sommige erediensten, met uitsluiting van de andere erediensten, dient te gebeuren met inachtneming van de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie. Aangezien deze aangelegenheid behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid (zie hiervóór, opmerking 4), kan de kwestie van de gelijke behandeling van alle erediensten te dezen echter buiten beschouwing blijven. Hierna zal wel gehandeld worden over de gelijke behandeling, door de gewestwetgever, van de erkende erediensten.

¹⁷ Zie, wat de omschrijving van de taken van de in het ontwerp bedoelde instellingen betreft, de artikelen 4, eerste lid, 81, eerste lid, 117, eerste lid, 153, eerste lid, 189, eerste lid, en 232, eerste lid, van het ontwerp.

De ontworpen regeling strekt er immers mede toe om goederen en gelden die bestemd zijn voor de uitoefening van bepaalde erediensten onder het beheer van de overheid te plaatsen. Zoals blijkt uit o.m. de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vormen dergelijke maatregelen een inmenging in de vrijheid van eredienst¹⁸.

Dit betekent niet noodzakelijk dat zulke maatregelen strijdig zijn met de vrijheid van eredienst. Wel moeten ze voldoen aan de voorwaarden die voor de verantwoording van zulke inmengingen gesteld worden¹⁹. Dit betekent o.m. dat ze het voorwerp moeten uitmaken van een wettelijke regeling, dat ze een bepaald wettig doel moeten nastreven, en dat ze "noodzakelijk" moeten zijn om dat doel te bereiken (artikel 9, § 2, van het Europees Verdrag over de rechten van de mens en artikel 18, § 3, van het International Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten). Die laatste voorwaarde komt er voornamelijk op neer dat er een redelijk evenredigheidsverband moet bestaan tussen het nagestreefde doel, enerzijds, en de beperking van de vrijheid

¹⁸ E.H.R.M., 9 december 1994, Heilige Kloosters t. Griekenland, Publ. Court, vol. 301-A, p. 38, § 87 (a contrario).

¹⁹ Het Arbitragehof volgt een vergelijkbare redenering in verband met de vrijheid van onderwijs, gewaarborgd bij artikel 24, § 1, van de Grondwet, en het daaruit voortvloeiende recht op subsidiëring:

"De (...) onderwijsvrijheid veronderstelt, wil ze niet louter theoretisch zijn, dat de inrichtende machten die niet rechtstreeks van de gemeenschap afhangen, onder bepaalde voorwaarden aanspraak kunnen maken op subsidiëring vanwege de gemeenschap.

Het recht op subsidiëring is beperkt, enerzijds, door de mogelijkheid voor de gemeenschap om de subsidies te verbinden aan vereisten die te maken hebben met het algemeen belang, onder andere die van een kwaliteitsonderwijs en de inachtneming van normen in verband met de schoolbevolking en, anderzijds, door de noodzaak om de beschikbare financiële middelen te verdelen onder de verschillende opdrachten van de gemeenschap.

De vrijheid van onderwijs kent bijgevolg beperkingen en verhindert niet dat de decreetgever voorwaarden van financiering en subsidiëring oplegt die de uitoefening van die vrijheid beperken.

Dergelijke maatregelen kunnen als dusdanig niet worden beschouwd als een inbreuk op de vrijheid van onderwijs. Dat zou wel het geval zijn wanneer zou blijken dat de concrete beperkingen die daardoor aan die vrijheid worden gesteld, niet adequaat of onevenredig zouden zijn ten aanzien van het nagestreefde doel" (Arbitragehof, 8 januari 2003, nr. 1/2003, overw. B.6.2. Zie ook, in dezelfde zin, Arbitragehof, 14 december 1995, nr. 85/95, overw. B.2.5; Arbitragehof, 11 december 1996, nr. 73/96, overw. B.3.2; Arbitragehof, 15 juli 1998, nr. 85/98, overw. B.3.7; Arbitragehof, 2 februari 2000, nr. 14/2000, overw. B.3.1; Arbitragehof, 18 april 2001, nr. 49/2001, overw. B.6.3).

van eredienst, anderzijds. Bovendien bestaat er, zoals reeds is uiteengezet, naar Belgisch grondwettelijk recht een absoluut verbod om zich te mengen in de interne organisatie van de erediensten (artikel 21, eerste lid, van de Grondwet). Een regeling die, zelfs met het oog op het verlenen van steun, de erediensten zou verplichten om hun interne organisatie op een bepaalde manier aan te passen, zou strijdig zijn met dat verbod²⁰.

2. Gelijkheid en niet-discriminatie

10. Ook het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod, die o.m. worden gewaarborgd bij artikel 14 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens, de artikelen 2, § 1, en 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten, en de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, dienen door de overheid in acht te worden genomen, wanneer deze de onderscheiden erkende erediensten onderwerpt aan een regeling m.b.t. hun temporalien.

Het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod impliceren dat substantieel gelijke gevallen gelijk behandeld moeten worden. Zoals blijkt uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Arbitragehof, houden de voornoemde beginselen daarnaast ook in dat substantieel ongelijke gevallen ongelijk dienen te worden behandeld²¹.

Opdat de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie geëerbiedigd zouden worden, dient een regeling inzake de temporalien van de erkende erediensten voldoende rekening te houden met de eigen karakteristieken van ieder van die erediensten. Er moet immers voor gezorgd worden dat, in zoverre de erediensten gelijk zijn, ze ook gelijk behandeld worden, terwijl terzelfder tijd vermeden moet worden dat de toepassing van een eenvormige regeling op de verschillende erediensten leidt tot

²⁰ F. DELPEREE, L.-L. CHRISTIANS, F. VANISTENDAEL en W. MOESSEN, "Les aspects constitutionnels, budgétaires et fiscaux du financement public des cultes. Perspectives belges et comparées", Ann. Dr. Louvain, 2001, (443), 463; F. JUDO, "De hervorming van de kerkfabrieken en haar constitutionele grenzen", T.B.P., 2001, (367), 373-374.

²¹ Zie, o.m., E.H.R.M. (grote kamer), 6 april 2000, Thlimmenos t. Griekenland, nr. 34.369/97, ECHR, 2000-IV, § 44; Arbitragehof, 23 januari 1992, nr. 4/92, overw. B.2.3.

een gelijke behandeling van al te ongelijke situaties. Een ongelijke behandeling van substantieel gelijke situaties en een gelijke behandeling van substantieel ongelijke situaties zijn slechts verenigbaar met de voornoemde beginselen indien daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording kan worden aangevoerd.

B. Toepassing van de beginselen op het ontwerp

11. In het algemeen stelt de Raad van State vast dat het klaarblijkelijk de bedoeling van de stellers van het ontwerp is geweest om de hiervóór genoemde rechten en vrijheden - de vrijheid van eredienst en de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie - te eerbiedigen. Dat blijkt met name uit de bepalingen over de samenstelling van de organen van de op te richten openbare instellingen. Enerzijds blijken die bepalingen immers op zelfbestuur gericht te zijn, aangezien de leden van die organen uit de desbetreffende eredienst zelf komen, en wordt het overheidsoptreden aldus zoveel mogelijk afgestemd op de noden van de erediensten zelf; anderzijds blijken die bepalingen rekening te houden met de gelijkenissen en de verschillen tussen de erkende erediensten, aangezien de regelgeving over de samenstelling van de organen per eredienst verschilt, maar ze niettemin een aantal gemeenschappelijke kenmerken vertoont.

Bij gebrek aan een precies inzicht in de karakteristieken van de onderscheiden erkende erediensten, is het de Raad van State echter niet mogelijk om tot een sluitende conclusie te komen m.b.t. de vraag of op alle punten afdoende rekening is gehouden met de vereisten die voortvloeien uit de vrijheid van eredienst en met de eigen karakteristieken van elke erkende eredienst. Het komt aan de stellers van het ontwerp en aan het Vlaams Parlement toe om op grond van relevante informatie tot een verantwoord oordeel te komen.

Hierna vestigt de Raad van State de aandacht op een aantal bepalingen van het ontwerp die vragen kunnen doen rijzen m.b.t. de hiervóór in herinnering gebrachte beginselen.

1. De plaatselijke openbare instellingen

- a. Onderscheid tussen de entiteit van een eredienst en de ermee overeenstemmende openbare instelling

12. Hiervóór is opgemerkt dat de decreetgever, die openbare instellingen kan oprichten, ook kan bepalen binnen welk gebied deze openbare instellingen bevoegd zijn (zie opmerking 3). Te dezen wordt die bevoegdheidsomschrijving afgestemd op de interne territoriale organisatie van elk van de betrokken erediensten.

Daartoe bepaalt het ontwerp in de eerste plaats dat de Vlaamse regering de territoriale entiteiten van elk van de erediensten (parochies, e.d.) en hun gebiedsomschrijving "erkent", op voorstel van het representatieve orgaan van de betrokken eredienst (artikelen 2, 79, 115, 151, 187 en 230). Met die regeling kent het ontwerp aan de overheid een eigen beslissingsbevoegdheid toe, die de interne inrichtingsvrijheid in acht neemt ²².

Voorts is het kennelijk de bedoeling van de stellers van het ontwerp om, per aldus erkende entiteit, een openbare instelling op te richten die belast wordt met het beheer van de temporaliën van de betrokken eredienst in het betrokken gebied. Het ontwerp maakt echter niet steeds een duidelijk onderscheid tussen de entiteit van de eredienst, enerzijds, en de openbare instelling, anderzijds. Alleen voor de rooms-katholieke en de anglicaanse eredienst is dat onderscheid duidelijk: het ontwerp bepaalt dat er per parochie (entiteit van de eredienst) een kerkfabriek is, zijnde een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid (artikelen 3 en 116). Voor de andere erediensten daarentegen wordt niet uitdrukkelijk voorzien in de oprichting van een openbare instelling, te onderscheiden van de entiteit van de betrokken eredienst. Zo wordt, wat de protestantse eredienst betreft, bepaald dat de door de Vlaamse regering erkende kerkgemeenten (entiteiten van de eredienst) zelf de openbare instellingen met rechtspersoonlijkheid vormen (artikel 80). Hetzelfde geldt voor de israëlitische

²² In zijn reeds genoemde advies van 4 januari 1962 heeft de Raad van State erop gewezen dat de Staat, "door een hem eigen beslissing", grondwettelijke en wettelijke gevolgen verbindt aan de beslissingen die in volle autonomie genomen zijn door de overheden van een eredienst. De Raad merkte hierbij op dat, om een verschil in zienswijze tussen Kerk en Staat te vermijden, de overheid van de eredienst normaal pas een beslissing zou moeten nemen "na het burgerlijk gezag te hebben gepolst" (R.v.St., afd. wetg., advies nr. 7739 van 4 januari 1962, a.w., p. 3).

gemeenten (artikel 152), de parochies van de orthodoxe eredienst (artikel 188) en de islamitische gemeenschappen (artikel 231).

Om er geen twijfel over te laten bestaan dat het ontworpen decreet niet treedt op het terrein van de interne organisatie van de vier laatstgenoemde erediensten, zou voor die erediensten in een regeling voorzien moeten worden, die analoog is aan die van de twee eerstgenoemde.

13. In verband met de kathedrale kerkfabrieken van de rooms-katholieke eredienst rijst een ander, doch verwant probleem.

Hier bepaalt artikel 65 van het ontwerp dat de Vlaamse regering die kerkfabrieken en hun gebiedsomschrijving erkent. Artikel 66 bepaalt dat die kerkfabriek een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid is. Aldus wordt andermaal geen onderscheid gemaakt tussen de entiteit van de eredienst en de openbare instelling. De oplossing dient hier allicht te bestaan in de erkenning van andere kerkelijke entiteiten dan "kathedrale kerkfabrieken".

b. Samenstelling van de organen van de plaatselijke openbare instellingen

14. Volgens artikel 5, eerste lid, van het ontwerp maakt de verantwoordelijke van de parochie van de rooms-katholieke eredienst, of zijn vervanger, "van rechtswege" deel uit van de kerkraad. Het is kennelijk de bedoeling dat eenzelfde regeling geldt voor de organen van de instellingen verbonden met de andere erediensten. De artikelen 82, 118, 154, 190 en 233 bevatten immers analoge bepalingen. Op dit punt wordt de gelijkheid van de erediensten dus geëerbiedigd.

Het verdient niettemin aanbeveling om in die laatste bepalingen eveneens te preciseren dat de verantwoordelijke persoon of zijn vervanger "van rechtswege" deel uitmaakt van de betrokken raad of het betrokken comité. De gemachtigde ambtenaar is het hiermee eens.

15. De wijze waarop de vijf leden van de plaatselijke besturen worden aangewezen, verschilt naargelang het gaat om de rooms-katholieke eredienst enerzijds en om de andere erkende erediensten anderzijds. Terwijl voor de rooms-katholieke eredienst wordt voorzien in een eerste aanwijzing door de bisschop en vervolgens in een coöptatie (artikelen 5 tot 8), wordt voor de andere erkende erediensten telkens voorzien in verkiezingen door de leden van de betrokken entiteit (artikelen 82 tot 89, 118 tot 125, 154 tot 161, 190 tot 197, en 233 tot 240).

Met uitzondering van de regeling waarin wordt voorzien voor de orthodoxe eredienst, sluiten de ontworpen regelingen aan bij de thans bestaande federale regelgeving inzake de samenstelling van de openbare instellingen die de temporalien van de erkende erediensten beheren ²³. Die federale regelgeving sluit aan, voor wat de rooms-katholieke eredienst betreft, bij de gezagsstructuur die aan deze eredienst eigen is, terwijl ze voor de overige erkende erediensten, waarvan er een aantal uit verscheidene stromingen bestaan, gedragen wordt door een sedert jaren door die erediensten zelf aanvaarde praktijk.

Wat de orthodoxe eredienst betreft, houdt de bestaande federale regeling in dat de metropoliet-aartsbisschop van het Oecumenisch Patriarchaat van Constantinopel, op voordracht van de kerkbedienaar, de leden van de kerkraad aanwijst (artikel 5 van het koninklijk besluit van 15 maart 1988 tot organisatie van de raden van de kerkfabrieken van de orthodoxe eredienst) ²⁴. In het ontwerp wordt dat systeem verlaten, en wordt voorzien in de verkiezing van de leden van de kerkfabriekraad door de kiesgerechtigde leden van de parochie (artikelen 190 tot 197 van het ontwerp). Het is niet duidelijk in hoeverre die ontworpen regeling afgestemd is op de eigen karakteristieken van de orthodoxe eredienst. In de memorie van toelichting zou terzake de nodige verantwoording gegeven moeten worden.

16. Het ontwerp bepaalt de voorwaarden waaraan een persoon moet voldoen om de leden van de organen van de plaatselijke openbare instellingen te verkiezen, of om zelf kandidaat te zijn voor een aanstelling of een verkiezing als lid. Een van deze voorwaarden is dat men moet ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de

²³ Zie P. DE POOTER, De rechtspositie van erkende erediensten en levensbeschouwingen in Staat en maatschappij, De Boeck & Larcier, Brussel, 2003, pp. 510, 539, 543, 546 en 550.

²⁴⁰ Zie P. DE POOTER, a.w., p. 554.

gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de overeenstemmende entiteit van de betrokken eredienst (zie de artikelen 9, 3°, 85, 3°, 121, 3°, 157, 3°, 193, 3°, en 236, 3°).

Gelovigen die hun eredienst weliswaar belijden binnen een bepaalde entiteit van een eredienst, maar die niet zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters van de betrokken gemeente of gemeenten, zijn aldus niet gerechtigd om deel te nemen aan het bestuur van de openbare instelling die instaat voor de entiteit waarmee zij verbonden zijn. De Raad van State twijfelt eraan of er wel een objectieve en redelijke verantwoording is voor de uitsluiting van die personen.

Indien geen deugdelijke verantwoording kan worden gegeven voor de genoemde beperking van het recht om betrokken te zijn bij de werking van het orgaan van een plaatselijke openbare instelling, dient de voorwaarde i.v.m. de inschrijving in de bevolkingsregisters weggelaten te worden.

17. Het ontwerp bepaalt dat, in de gevallen waar de samenstelling van het orgaan bij verkiezing gebeurt, de lijst van kandidaten gedurende één maand wordt uitgehangen aan de ingang van het gebouw bestemd voor de eredienst (artikelen 87, 123, 159, 195 en 238). Een gelijkaardige verplichting tot aanplakking ontbreekt voor de rooms-katholieke eredienst: er wordt enkel bepaald dat "binnen de parochie" een oproep tot kandidaten wordt georganiseerd (artikel 7).

De Raad van State vraagt zich af of er voor de andere erediensten dan de rooms-katholieke, gelet op de alternatieve mogelijkheden tot bekendmaking van kandidaturen, wel een voldoende verantwoording is voor het dwingend opleggen van de aanplakking als enig toegestane vorm van bekendmaking.

18. Het ontwerp voorziet in een procedure waarbij bezwaar kan worden ingediend tegen de lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat in de openbare instelling die de temporaliën beheert van de protestantse, de anglicaanse, de israëlitische, de orthodoxe of de islamitische eredienst (artikelen 87-88, 123-124, 159-160, 195-196 en 238-239).

In een gelijkaardige bezwaarprocedure wordt daarentegen niet voorzien m.b.t. de kandidaten voor de eerste aanstelling of de coöptatie van de leden van de kerkraden van de rooms-katholieke eredienst. Gewezen op dit verschil in behandeling, heeft de gemachtigde ambtenaar verklaard dat ook m.b.t. de rooms-katholieke eredienst in een bezwaarprocedure voorzien kan worden.

2. De centrale besturen

19. Het ontwerp voorziet voor elke eredienst in de oprichting, per gemeente of per provincie, van een "centraal" bestuur, dat een coördinerende werking heeft ten aanzien van de plaatselijke openbare instellingen. De samenstelling van die besturen is, op enkele afwijkingen na, die hierna besproken worden (opmerking 20), voor elk van die erediensten op dezelfde wijze geregeld: in de regel is er één vertegenwoordiger aangesteld door de overheid van de eredienst²⁵, zijn er drie afgevaardigden van de plaatselijke openbare instellingen, verkozen door de vergadering van de leden van de organen van elk van die plaatselijke instellingen²⁶, en is er één expert, gecoöpteerd door de voornoemde vertegenwoordiger en de voornoemde afgevaardigden (artikelen 26, 106, 142, 178, 214 en 257).

De ontworpen regelgeving heeft een andere draagwijdte naargelang het gaat om een homogene eredienst, dan wel om een heterogene eredienst, d.i. een eredienst die uit verscheidene stromingen bestaat. In het geval van homogene erediensten zullen de centrale besturen noodzakelijkerwijze steeds homogeen zijn samengesteld uit gelovigen van de betrokken eredienst; in het geval van eerder heterogene erediensten zullen de centrale besturen die heterogeniteit niet noodzakelijk getrouw weerspiegelen: de ene vertegenwoordiger van de overheid van de eredienst kan uiteraard slechts tot één stroming behoren (ook al kan die vertegenwoordiger

²⁵ Voor het centraal kerkbestuur van de protestantse eredienst wordt voorzien in twee vertegenwoordigers van de Administratieve Raad van de Protestants-Evangelische Eredienst (artikel 106, 1°).

²⁶ Voor het centraal kerkbestuur van de rooms-katholieke eredienst wordt voorzien in meer dan drie afgevaardigden van de kerkraden, indien het centraal kerkbestuur optreedt voor meer dan vijf kerkfabrieken (artikel 26, 2°); voor het centraal bestuur van de islamitische eredienst wordt voorzien in meer dan drie afgevaardigden van de comités van de islamitische gemeenschappen, indien het centraal bestuur optreedt voor meer dan vijf gemeenschappen (artikel 257, 2°).

eventueel het vertrouwen van de andere stromingen hebben), en het systeem van verkiezing van drie afgevaardigden van de plaatselijke openbare instellingen, door de vergadering van de leden van de betrokken raden (die alle, ongeacht het aantal gelovigen, over een zelfde aantal bestuursleden beschikken), kan niet waarborgen dat de verschillende stromingen van de erkende eredienst in het centraal bestuur op evenredige wijze vertegenwoordigd zullen zijn.

De decreetgever is in beginsel weliswaar vrij om te bepalen hoe de organen van door hem ingerichte openbare instellingen worden samengesteld. Nu het te dezen gaat om instellingen die goederen en gelden beheren, welke bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst, is de beoordelingsvrijheid van de overheid evenwel niet onbeperkt (zie hiervóór, opmerking 9). De stellers van het ontwerp beogen in dit verband een regeling die voorziet in een soort zelfbestuur door de betrokken erediensten zelf. Ook al getuigt die regeling op zich van de terughoudendheid die de overheid op het terrein van de erediensten in acht moet nemen, dan nog moet opgemerkt worden dat ook een dergelijke regeling in bepaalde gevallen problematisch kan zijn. Dit zou het geval zijn als de regeling ertoe zou leiden dat binnen een bepaalde eredienst sommige stromingen benadeeld worden, bijvoorbeeld ten gevolge van de coördinerende werking van een centraal bestuur waarin zij niet of niet voldoende vertegenwoordigd zijn. In dat geval zou de regeling op gespannen voet staan met het beginsel van de niet-inmenging in de interne aangelegenheden van de erediensten.

20. Er moet trouwens vastgesteld worden dat het ontwerp voor twee erkende erediensten bijzondere bepalingen bevat, die kunnen zorgen voor een betere vertegenwoordiging van de onderscheiden stromingen in het centrale bestuur.

In de eerste plaats bepaalt artikel 106, 1°, dat er in het centraal kerkbestuur dat op gemeentelijk niveau voor de protestantse eredienst wordt opgericht, niet één, maar twee vertegenwoordigers zitting hebben, aangesteld door het representatieve orgaan van de protestantse eredienst. Voorts bepaalt artikel 257, 2°, dat er in het centraal bestuur dat op provinciaal niveau wordt opgericht voor de islamitische eredienst, één extra afgevaardigde verkozen wordt per groep van vijf bijkomende islamitische gemeenschappen²⁷.

²⁷ Eenzelfde bepaling geldt ook voor het centraal kerkbestuur van de rooms-katholieke eredienst (artikel 26, 2°). Gelet op het homogeen karakter van die eredienst, heeft die bepaling weinig of niets te maken met het bevorderen van de vertegenwoordiging van stromingen in het centraal kerkbestuur.

Het komt toe aan de stellers van het ontwerp en aan het Vlaams Parlement om te oordelen of de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie niet vereisen dat ook voor de andere erediensten, of voor sommige ervan, gelet op de specifieke karakteristieken van die erediensten, vergelijkbare bepalingen in het ontwerp moeten worden opgenomen.

3. Financieel beheer

21. Artikel 51 van het ontwerp somt de opbrengsten en ontvangsten van de kerkfabriek van de rooms-katholieke eredienst op. Die bepaling wordt, mutatis mutandis, ook van toepassing gemaakt op de vijf andere erkende erediensten (artikelen 114, 150, 186, 229 en 272).

Gelet op het feit dat de plaatselijke openbare instellingen belast zijn met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken, is het verantwoord dat die instellingen kunnen beschikken over de inkomsten die daarmee verband houden. Het toewijzen aan die instellingen van inkomsten die daarop geen betrekking hebben, en die dus ook niets te maken hebben met de taak van die instellingen, zoals bijvoorbeeld giften die gedaan worden om andere activiteiten mogelijk te maken die binnen de vrijheid van eredienst plaatsvinden²⁸, lijkt echter niet te verantwoorden.

Gelet op het voorgaande, zou de reikwijdte van een aantal bepalingen van artikel 51 beter beperkt worden.

Zo kan artikel 51, 2°, beter worden geredigeerd als volgt:

"2° schenkingen, legaten, stichtingen en handgiften die bestemd zijn voor de zorg voor de materiële voorwaarden voor de uitoefening van de eredienst,".

²⁸ Er kan gedacht worden aan giften aan de bedienaar van de eredienst met het oog op armenzorg, jeugdwerking, ontwikkelingssamenwerking, enz.

36.134/3

Artikel 51, 3°, kan best in dezelfde zin worden geschreven:

"3° subsidies en uitzonderlijke opbrengsten die bestemd zijn voor de zorg voor de materiële voorwaarden voor de uitoefening van de eredienst;".

Het verdient daarnaast echter ook aanbeveling om artikel 51 aan te vullen met een 5°, dat in algemene termen geredigeerd zou zijn, bijvoorbeeld als volgt:

"5° alle andere inkomsten die bestemd zijn voor de zorg voor de materiële voorwaarden voor de uitoefening van de eredienst".

36.134/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT,	
	P. LEMMENS,	staatsraden,
	H. COUSY,	assessoren van de
	J. VELAERS,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. WEEKERS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

W. DEROOVER

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

TITEL I

Algemene bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

TITEL II

Bepalingen voor de kerkfabrieken van de rooms-katholieke eredienst

HOOFDSTUK I

Organisatie en werking

AFDELING 1

Erkenning en opdracht

Artikel 2

De Vlaamse regering erkent de parochies en hun gebiedsomschrijving op voorstel van het door de federale overheid erkende representatieve orgaan

van de rooms-katholieke eredienst, verder het erkend representatief orgaan genoemd.

De criteria voor de erkenning zullen worden vastgesteld bij besluit van de Vlaamse regering.

Artikel 3

Per parochie is er een kerkfabriek die bestuurd wordt door een kerkraad.

De kerkfabriek is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

De zetel van de kerkfabriek wordt bepaald door de kerkraad.

Artikel 4

De kerkfabriek is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De kerkfabriek is belast met het onderhoud en de bewaring van de kerk of kerken van de parochie en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de kerkfabriek of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de parochie.

AFDELING 2

Kerkraad

Artikel 5

De kerkraad bestaat uit vijf leden en de door het erkend representatief orgaan aangestelde verantwoordelijke van de parochie of zijn vervanger, die er van rechtswege deel van uitmaakt.

De leden van de kerkraad worden, na de inwerkingtreding van dit decreet de eerste maal aangesteld door het erkend representatief orgaan, op voorstel van de door het voornoemd orgaan aangestelde verantwoordelijke van de parochie.

Artikel 6

De kerkraad wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand april.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar gebeurt dit door het uittreden van drie leden die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 7

§ 1. Met het oog op de eerste aanstelling of de verkiezing van de leden van de kerkraad zal de door het erkend representatief orgaan aangestelde verantwoordelijke van de parochie de vacatures bekendmaken en een oproep tot kandidaten organiseren binnen de parochie.

Het resultaat van deze oproep wordt bekendgemaakt binnen de parochie.

§ 2. De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

§ 3. Tegen de kandidaten voor de bij verkiezing te begeven mandaten kan bezwaar worden ingediend bij de kerkraad binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

De kerkraad doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van de kerkraad wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Tegen de beslissing van de kerkraad kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing beroep worden ingesteld bij het erkend representatief orgaan.

Het erkend representatief orgaan geeft voor de verkiezing met een aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan de kerkraad.

Artikel 8

De uittredende of de te vervangen leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden of nadat de vacature ontstaan is, vervangen door leden die door de overige leden worden verkozen uit de lijst van de kandidaat-leden. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat verder.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door het erkend representatief orgaan, op voorstel van de door het voornoemd orgaan aangestelde verantwoordelijke van de parochie.

Artikel 9

De aangestelde of verkozen leden van de kerkraad moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° rooms-katholiek zijn ;

2° de volle leeftijd van 18 jaar hebben bereikt op het ogenblik van de aanstelling of de verkiezing ;

3° in de bevolkingsregisters ingeschreven zijn van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de parochie.

Artikel 10

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 11

De kerkraad kan aan een aftredend lid van de kerkraad dat zijn mandaat gedurende ten minste tien jaar in dezelfde kerkfabriek heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 12

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van de raad zoals vastgesteld in artikel 6 verkiest de kerkraad onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstreekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 13

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van de kerkraad en met het bewaren van het archief.

Artikel 14

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de kerkfabriek en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;
- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekening en de eindrekening.

Artikel 15

De kerkraad wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van de kerkraad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de kerkraad.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de kerkfabriek worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 12, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van de kerkraad en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van de kerkraad.

Artikel 16

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van de kerkraad :

- 1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning met aanverwantschap gelijkgesteld ;
- 2° degenen die personeelslid zijn van de kerkfabriek.

Artikel 17

De kerkraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 18

De kerkraad wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept de kerkraad op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 19

De kerkraad kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

De raad kan echter, als hij een eerste maal bijeen-geroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 20

Het is elk lid van de kerkraad verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij een rechtstreeks belang heeft en waarbij hij persoonlijk of als vertegenwoordiger is betrokken of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning met aanverwantschap gelijkgesteld ;
- 2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de kerkfabriek ;
- 3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de kerkfabriek ;
- 4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen of diensten, verkoop of aankoop voor de kerkfabriek. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de kerkraad vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 21

De vergaderingen van de kerkraad zijn niet openbaar.

Artikel 22

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 23

De door de secretaris of degene die hem vervangt, opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door de kerkraad, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 24

De kerkraad regelt alles wat de kerkfabriek aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, aan de secretaris, aan de penningmeester of aan het centraal kerkbestuur.

AFDELING 3

Centraal kerkbestuur

Artikel 25

Per gemeente wordt voor de kerkfabrieken van de parochies waarvan de hoofdkerk gelegen is op het grondgebied van de gemeente, een centraal kerkbestuur opgericht. Het centraal kerkbestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal kerkbestuur bepaalt zijn zetel.

In de gemeenten met meer dan acht kerkfabrieken kan de Vlaamse regering, op voorstel van het erkend representatief orgaan, machtiging verlenen tot de oprichting van twee of meer centrale kerkbesturen.

Artikel 26

Het centraal kerkbestuur bestaat uit de volgende personen :

- 1° een vertegenwoordiger aangesteld door het erkend representatief orgaan ;
- 2° drie afgevaardigden van de kerkraden van de kerkfabrieken voor de groep tot vijf kerkfabrieken ;
 - a) één extra afgevaardigde van de kerkraden van de kerkfabrieken voor een groep van zes tot tien kerkfabrieken ;
 - b) één extra afgevaardigde van de kerkraden van de kerkfabrieken voor een groep van elf tot vijftien kerkfabrieken ;
 - c) en zo verder per groep van vijf kerkfabrieken ;
- 3° een expert.

Artikel 27

De afgevaardigden van de kerkraden van de kerkfabrieken worden na elke gedeeltelijke vernieuwing van de kerkraad gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de kerkraden van de kerkfabrieken in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de kerkraden van de kerkfabrieken in kwestie aanwezig zijn.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stem-

men hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 26, 1° en 2°.

Artikel 28

Het centraal kerkbestuur verkiest onder de afgevaardigden van de kerkraden van de kerkfabrieken en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, en onder alle leden een secretaris. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 29

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal kerkbestuur.

Artikel 30

Het centraal kerkbestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal kerkbestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 28, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen

door het jongste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur.

Artikel 31

De bepalingen van artikel 16 tot en met 23 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal kerkbestuur.

Artikel 32

Het centraal kerkbestuur is bevoegd voor de volgende aangelegenheden :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van een meerjarenplan van de kerkfabrieken en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van het budget van de kerkfabrieken en de budgetwijzigingen ;
- 3° het gezamenlijk indienen bij de gemeenteoverheid van de jaarrekeningen van de kerkfabrieken ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingskosten van het centraal kerkbestuur ten laste van de kerkfabrieken ;
- 5° het aanwerven van personeel van het centraal kerkbestuur ;
- 6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de kerkfabrieken ;
- 7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende kerkfabriek voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

Als er in een gemeente slechts één kerkfabriek bestaat, hoeft er geen centraal kerkbestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door de kerkraad ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 4

Overleg met de gemeenteoverheid

Artikel 33

Op verzoek van het centraal kerkbestuur of, als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, van de kerkraad, of van de gemeenteoverheid, en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er een overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 32 tussen een afvaardiging van de kerkraad of van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente of gemeenten in kwestie.

In elk geval vraagt het centraal kerkbestuur of, als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, de kerkraad, overleg over de meerjarenplannen en budgetten voor die worden ingediend bij de gemeenteoverheid.

HOOFDSTUK II

Goederen

AFDELING 1

Beheer van de goederen en beschikking over de goederen

Artikel 34

De kerkraad beslist over alle handelingen van beheer en van beschikking van de goederen en de gelden die toebehoren aan de kerkfabriek of die ter beschikking zijn gesteld van de eredienst, en stelt de voorwaarden vast volgens welke daden van beheer en van beschikking kunnen worden gesteld.

Artikel 35

De kerkfabriek maakt een inventaris op van de goederen, vermeld in artikel 34, en houdt die bij.

De kerkraad neemt hiervan akte en neemt de inventaris op in de notulen.

AFDELING 2

Schenkingen en legaten

Artikel 36

De schenkingen bij akte onder levenden worden altijd voorlopig aanvaard door de penningmeester overeenkomstig de bepalingen van de wet van 12 juli 1931.

Artikel 37

De schenkingen worden definitief aanvaard en de legaten worden aanvaard door de kerkraad.

Artikel 38

Belanghebbenden kunnen tegen de aanvaarding van een legaat bezwaar indienen bij de Vlaamse regering binnen een termijn van 30 dagen na de beslissing van de kerkraad. Bij gebrek aan bezwaar binnen de vermelde termijn, wordt de aanvaarding van het legaat geacht definitief te zijn.

Als er bezwaar is tegen de aanvaarding van het legaat, is het besluit van de kerkraad onderworpen aan de goedkeuring door de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering spreekt zich uit over de goedkeuring binnen een termijn van vijftig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het bezwaar bij de Vlaamse regering. Ze verstuurt haar besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de bezwaarindiener, de kerkfabriek, de gemeenteoverheid en het erkend representatief orgaan.

Als binnen de vermelde termijn van vijftig dagen geen besluit naar de bezwaarindiener is verstuurd, wordt de Vlaamse regering geacht het bezwaar te hebben aanvaard.

AFDELING 3

Overheidsopdrachten

Artikel 39

De kerkraad kiest de wijze waarop de opdrachten voor aanneming van werken, leveringen of diensten worden gegund en stelt de voorwaarden vast.

De kerkraad stelt de procedure in en gunt de opdracht.

Hij kan die bevoegdheden voor de opdrachten die betrekking hebben op het dagelijkse beheer van de kerkfabriek overdragen aan de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, binnen de perken van de daartoe op het exploitatiebudget ingeschreven kredieten.

In de gevallen van dringende spoed die voortvloeien uit niet te voorziene omstandigheden kunnen de voorzitter en de secretaris, die samen optreden, op eigen initiatief, de bevoegdheden van de raad bedoeld in het eerste en tweede lid, uitoefenen. Hun besluit wordt medegedeeld aan de kerkraad die er op zijn eerstvolgende vergadering akte van neemt.

Artikel 40

De voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, kunnen, in de gevallen, bedoeld in artikel 39, derde en vierde lid, aan de overeenkomst iedere wijziging aanbrengen die zij bij de uitvoering nodig achten, voorzover hieruit geen extra uitgaven van meer dan 10 procent voortvloeien.

HOOFDSTUK III

Financieel beheer

AFDELING 1

Meerjarenplan

Artikel 41

Binnen zes maanden na de installatie van de gemeenteraad na de gehele vernieuwing van deze raad, stelt de kerkraad een meerjarenplan vast dat de financiële afspraken tussen de kerkfabriek en de gemeente bevat voor de periode van zes jaar, die ingaat op 1 januari van het tweede jaar dat volgt op de algehele vernieuwing van de gemeenteraad.

Als een kerkfabriek in gebreke blijft bij het opmaken van het meerjarenplan, wordt het plan opgemaakt door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabriek ressorteert.

Het meerjarenplan kan herzien worden in de loop van de periode waarvoor het is opgemaakt.

Artikel 42

De meerjarenplannen worden gecoördineerd en gelijktijdig bij de gemeenteoverheid, het erkend representatief orgaan en de provinciegouverneur ingediend door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabrieken ressorteren. Als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, dient de kerkfabriek het meerjarenplan in.

De Vlaamse regering bepaalt het model voor het opmaken van het meerjarenplan door de kerkraad en voor het gecoördineerd indienen van de meerjarenplannen door het centraal kerkbestuur.

Artikel 43

De meerjarenplannen en de wijzigingen zijn onderworpen aan het advies van het erkend representatief orgaan en aan de goedkeuring van de gemeenteraad.

Bij ontstentenis van het versturen van zijn advies naar de gemeenteraad binnen een termijn van vijf-

tig dagen, die ingaat op de dag na het inkomen bij het erkend representatief orgaan van de meerjarenplannen, wordt het voornoemd orgaan geacht een gunstig advies te hebben uitgebracht.

De gemeenteraad spreekt zich uit over de goedkeuring binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het advies van het erkend representatief orgaan bij de gemeenteoverheid of de dag na het verstrijken van de termijn van vijftig dagen, en verstuurt zijn besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de provinciegouverneur, het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken in kwestie en het erkend representatief orgaan.

Als binnen de termijn van honderd dagen, bedoeld in het derde lid, geen besluit naar de provinciegouverneur, het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken in kwestie en het erkend representatief orgaan is verstuurd, wordt de gemeenteraad geacht zijn goedkeuring aan de meerjarenplannen te hebben verleend.

Artikel 44

§ 1. In geval van niet-goedkeuring door de gemeenteraad zijn de meerjarenplannen onderworpen aan de goedkeuring door de provinciegouverneur.

De provinciegouverneur spreekt zich over de goedkeuring uit binnen een termijn van dertig dagen die ingaat de dag na het inkomen van het niet-goedkeuringsbesluit. Hij verstuurt zijn besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, de gemeenteoverheid en het erkend representatief orgaan.

Als binnen de termijn van dertig dagen geen besluit naar de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, de gemeenteoverheid en het erkend representatief orgaan is verstuurd, wordt de provinciegouverneur geacht zijn goedkeuring aan de meerjarenplannen te hebben verleend.

§ 2. Tegen de beslissing van de provinciegouverneur of bij ontstentenis van beslissing kan de kerkfabriek in kwestie of de gemeenteoverheid bij de Vlaamse regering beroep instellen binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het besluit bij de kerkfabriek en bij de gemeenteoverheid of, bij ontstentenis van beslissing, de dag na het verstrijken van de termijn, bedoeld in het derde lid.

De Vlaamse regering spreekt zich over het beroep uit binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het beroep. Ze verstuurt haar besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de provinciegouverneur, de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, de gemeenteoverheid en het erkend representatief orgaan.

Als binnen de termijn van dertig dagen geen besluit naar de provinciegouverneur, de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, de gemeenteoverheid en het erkend representatief orgaan is verstuurd, is het beroep ingewilligd.

AFDELING 2

Budget

Artikel 45

Het financieel boekjaar van de kerkfabriek begint op 1 januari en eindigt op 31 december van hetzelfde jaar.

Artikel 46

De kerkraad stelt jaarlijks op basis van het meerjarenplan het budget van de kerkfabriek voor het volgende boekjaar vast en dient het in voorkomend geval voor 30 juni in bij het centraal kerkbestuur. Het budget bestaat uit een investeringsbudget en een exploitatiebudget.

Als een kerkraad in gebreke blijft bij het indienen van het budget, wordt het budget opgemaakt door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabriek ressorteert.

Artikel 47

De budgetten worden na het advies van het erkend representatief orgaan jaarlijks voor 1 oktober gecoördineerd bij de gemeenteoverheid ingediend door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabrieken ressorteren. Als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, dient de kerkfabriek het budget in.

De Vlaamse regering bepaalt het model voor het opmaken van het budget door de kerkraad en voor

het gecoördineerd indienen van de budgetten door het centraal kerkbestuur.

Artikel 48

Als de gemeentelijke bijdrage in het budget binnen de grenzen blijft van het bedrag, opgenomen in het goedgekeurde meerjarenplan, neemt de gemeenteraad hiervan akte binnen een termijn van vijftig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het budget bij de gemeenteoverheid. Zij geeft daarvan kennis aan het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken in kwestie en het erkend representatief orgaan.

Artikel 49

§ 1. Als de gemeentelijke bijdrage in het budget de grenzen van het bedrag, opgenomen in het goedgekeurde meerjarenplan, overschrijdt, kan de gemeenteraad het budget aan het meerjarenplan aanpassen behalve wat de kosten betreft die betrekking hebben op het vieren van de eredienst.

De gemeenteraad spreekt zich over het budget uit binnen een termijn van vijftig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het budget bij de gemeenteoverheid en hij verstuurt zijn besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de provinciegouverneur, het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken in kwestie en het erkend representatief orgaan.

Als binnen de voormelde termijn van vijftig dagen geen besluit naar de provinciegouverneur, het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken in kwestie en het erkend representatief orgaan is verstuurd, wordt de gemeenteraad geacht het budget te hebben goedgekeurd.

§ 2. Tegen de beslissing van de gemeenteraad kan de kerkfabriek in kwestie bij de provinciegouverneur beroep indienen binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het besluit bij de kerkfabriek. Het budget en het besluit van de gemeenteraad moeten bij het beroep gevoegd worden.

De provinciegouverneur spreekt zich over het beroep uit binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag na het inkomen van het beroep en hij verstuurt zijn besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn aan de kerkfabriek, het centraal kerk-

bestuur, de gemeenteoverheid en het erkend representatief orgaan.

Als binnen de termijn van dertig dagen geen besluit naar de kerkfabriek, het centraal kerkbestuur, de gemeenteoverheid en het erkend representatief orgaan is verstuurd, is het beroep ingewilligd.

Artikel 50

De budgetwijzigingen worden voor 15 september van het lopende jaar gecoördineerd bij de gemeenteoverheid ingediend door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabrieken ressorteren.

Artikel 48 en 49 zijn van overeenkomstige toepassing op de budgetwijzigingen.

AFDELING 3

Opbrengsten, ontvangsten, kosten en uitgaven

Artikel 51

De opbrengsten en ontvangsten van de kerkfabriek bestaan uit het volgende :

- 1° de inkomsten uit de aan de kerkfabriek toebehorende of teruggeschonken goederen ;
- 2° schenkingen, legaten, stichtingen en handgiften die bestemd zijn voor de zorg voor de materiële voorwaarden voor de uitoefening van de eredienst ;
- 3° subsidies en uitzonderlijke opbrengsten die bestemd zijn voor de zorg voor de materiële voorwaarden voor de uitoefening van de eredienst ;
- 4° toelagen van de gemeente of gemeenten in kwestie, bestemd om de kosten en uitgaven van de kerkfabriek, zoals vermeld in artikel 52, te dekken in geval van ontoereikende opbrengsten en ontvangsten ;
- 5° alle andere inkomsten die bestemd zijn voor de zorg voor de materiële voorwaarden voor de uitoefening van de eredienst.

Artikel 52

De kosten en uitgaven die de kerkfabriek moet dragen, zijn de volgende :

- 1° de bezoldiging van het personeel dat in dienst is van de kerkfabriek en de hieraan inherente uitgaven ;
- 2° de kosten die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de eredienst, onder meer de kosten van de gebouwen en delen van de gebouwen die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst, alsmede de kosten die inherent zijn aan de organisatie en de werking van de eredienst ;
- 3° de grove herstellingen van de tot de eredienst bestemde gebouwen ;
- 4° de terugbetaling van de aflossingen en interesten van de leningen, aangegaan door de kerkfabriek ter verwerving of renovatie van de aan de kerkfabriek toebehorende of teruggeschonken goederen ;
- 5° de bijdrage in de werkingskosten van het centraal kerkbestuur ;
- 6° alle andere uitgaven die verband houden met de aan de kerkfabriek toebehorende of teruggeschonken goederen.

AFDELING 4

Boekhouding

Artikel 53

De Vlaamse regering stelt de nadere voorschriften vast inzake het budgettaire en financiële beheer van de kerkfabrieken, inzake de boekhouding van het centraal kerkbestuur, alsmede het rekeningstelsel en de boekhoudkundige voorschriften die moeten worden gevolgd.

AFDELING 5

Jaarrekening en eindrekening

Artikel 54

De kerkraad stelt jaarlijks de rekening van de kerkfabriek van het voorgaande jaar vast en dient ze voor 1 april in bij het centraal kerkbestuur.

Artikel 55

§ 1. De rekeningen worden jaarlijks voor 1 juni samen bij de gemeenteoverheid en bij de provinciegouverneur ingediend door het centraal kerkbestuur waaronder de kerkfabrieken ressorteren. Als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, dient de kerkfabriek de rekening in.

De Vlaamse regering bepaalt het model voor het opmaken van de rekening door de kerkraad en voor het gezamenlijk indienen van de rekeningen door het centraal kerkbestuur.

§ 2. De rekeningen zijn onderworpen aan het advies van de gemeenteraad en aan de goedkeuring van de provinciegouverneur.

Bij ontstentenis van het versturen van zijn advies naar de provinciegouverneur binnen een termijn van vijftig dagen, die ingaat op de dag na het inkomen van het advies bij de gemeenteoverheid, wordt de gemeenteraad geacht een gunstig advies te hebben uitgebracht.

Binnen tweehonderd dagen na ontvangst van de jaarrekeningen spreekt de provinciegouverneur zich uit over de goedkeuring van de rekening en stelt hij de bedragen ervan vast. Hij verstuurt zijn besluit uiterlijk de laatste dag van deze termijn. Als binnen de voormelde termijn geen besluit naar het centraal kerkbestuur is verstuurd, wordt de provinciegouverneur geacht zijn goedkeuring te hebben verleend. Hij deelt zijn beslissing ook mee aan de gemeenteoverheid, de kerkfabriek, de penningmeester en het erkend representatief orgaan.

§ 3. De kerkraad verleent in de eerstvolgende vergadering kwijting aan de penningmeester over de afgelegde rekening. De kwijting is rechtsgeldig voorzover de ware toestand niet werd verborgen door enige weglating of onjuiste opgave in de jaarrekening.

Het niet-verlenen van kwijting aan de penningmeester kan alleen bij gemotiveerd besluit. De penningmeester en de provinciegouverneur worden zonder verwijl en gelijktijdig van deze beslissing in kennis gesteld.

Is er blijkens een definitief geworden beslissing inzake de kwijting een tekort vastgesteld, dan verzoekt de kerkfabriek de penningmeester, met een aangetekende brief, een gelijkwaardig bedrag in de kas van de kerkfabriek te storten.

De eerste kwijting na de inwerkingtreding van dit decreet geldt als kwijting voor de voorgaande jaren.

Artikel 56

Als de functie van penningmeester eindigt, wordt een eindrekening opgesteld binnen een termijn van twee maanden door de penningmeester of zijn rechtverkrijgenden. Nadat de kerkraad heeft kennisgenomen van de eindrekening, wordt de eindrekening door de penningmeester ter goedkeuring aan de provinciegouverneur gezonden en wordt de procedure, bedoeld in artikel 55, § 2, derde lid, tot en met § 3, derde lid, gevolgd.

HOOFDSTUK IV

Administratief toezicht

AFDELING 1

Algemeen administratief toezicht

Artikel 57

Een afschrift van de notulen van de vergaderingen van de kerkraad en van het centraal kerkbestuur wordt binnen een termijn van twintig dagen, die ingaat op de dag na de vergadering, gelijktijdig aan de provinciegouverneur, de gemeenteoverheid en het erkend representatief orgaan verstuurd.

Artikel 58

§ 1. Het college van burgemeester en schepenen kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering

schorsen van een besluit waarbij de kerkraad of het centraal kerkbestuur het gemeentelijke belang en, inzonderheid, de financiële belangen van de gemeente schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag nadat de notulen bij de gemeenteoverheid zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door het college van burgemeester en schepenen dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, het erkend representatief orgaan en de Vlaamse regering.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kerkraad of het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan het college van burgemeester en schepenen, de provinciegouverneur en het erkend representatief orgaan.

§ 2. De provinciegouverneur kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kerkraad of het centraal kerkbestuur de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de provinciegouverneur dadelijk kennisgegeven aan de gemeenteoverheid, het erkend representatief orgaan en de Vlaamse regering.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kerkraad of het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan het college van burgemeester en schepenen, de provinciegouverneur en het erkend representatief orgaan.

Artikel 59

De Vlaamse regering kan, bij een gemotiveerd besluit, het besluit vernietigen van de kerkraad of het centraal kerkbestuur op de gronden, bepaald in artikel 58.

Het vernietigingsbesluit moet aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van de vernietiging wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het vernietigingsbesluit wordt door de Vlaamse regering dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, de gemeenteoverheid en het erkend representatief orgaan.

Na het verstrijken van de termijn, bedoeld in het tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

Artikel 60

De termijn waarbinnen de overheden, genoemd in artikel 58 en 59, een besluit van de kerkraad of van het centraal kerkbestuur kunnen schorsen of vernietigen, wordt gestuit door de verzending van een aangetekende brief waarbij de toezichthoudende overheid het dossier betreffende dit besluit bij de kerkfabriek of het centraal kerkbestuur opvraagt of aanvullende inlichtingen inwint. De aangetekende verzending van een ingediende klacht aan een toezichthoudende overheid stuit eveneens de termijn.

De dag na de ontvangst van het dossier of van de aanvullende inlichtingen vangt een nieuwe termijn van dertig dagen aan.

Artikel 61

§ 1. Een door de toezichthoudende overheid opgevraagd besluit van een kerkraad of een centraal kerkbestuur is niet langer vatbaar voor schorsing of vernietiging door de overheden, genoemd in artikel 58 en 59, na het verstrijken van een termijn van dertig dagen, waarbinnen de toezichthoudende overheid haar besluit naar de kerkfabriek of het centraal kerkbestuur moet versturen, die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst hetzij van het dossier dat met een aangetekende zending is opgestuurd of tegen ontvangstbewijs is afgegeven, hetzij van de aanvullende inlichtingen, bedoeld in artikel 60.

§ 2. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de kerkraad en van het centraal kerkbestuur, die genomen worden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing en vernietiging.

Artikel 62

§ 1. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door het college van burgemeester en schepenen respectievelijk door de provinciegouverneur in hun uitvoering worden geschorst op de gronden, bepaald in artikel 58.

Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het door de toezichthoudende overheid opgevraagde dossier.

De bepalingen van artikel 58, § 1, vierde tot en met zesde lid, en van artikel 58, § 2, vierde tot en met zesde lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de voorzitter en secretaris van de kerkraad, die samen optreden, een geschorst besluit gemotiveerd kunnen handhaven.

§ 2. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden,

met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de Vlaamse regering worden vernietigd op de gronden, bepaald in artikel 59.

Het vernietigingsbesluit moet aan de kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het opgevraagde dossier of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen ingaande op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, de gemeenteverheid en het erkend representatief orgaan.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in § 2, tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

§ 3. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de voorzitter en de secretaris, gezamenlijk optredend, die genomen werden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing of vernietiging.

AFDELING 2

Dwangtoezicht

Artikel 63

Na een waarschuwing die uit de briefwisseling blijkt, kan de provinciegouverneur een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven, op de persoonlijke kosten van de leden van de kerkraad of van de leden van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, die verzuimd hebben aan de waarschuwingen gevolg te geven, om de gevraagde inlichtingen of opmerkingen in te zamelen of de maatregelen ten uitvoer te brengen die zijn voorgeschreven bij de wetten, decreten, algemene reglementen en besluiten van de staat, de gemeenschap, het gewest of de provinciale of gemeentelijke instellingen.

Van het sturen van een of meer commissarissen wordt door de provinciegouverneur onmiddellijk kennisgegeven aan het erkend representatief orgaan en aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente in kwestie.

HOOFDSTUK V

Rechtsgedingen

Artikel 64

Bij elke tegen de kerkfabriek ingestelde rechtsvordering treedt de voorzitter samen met de secretaris van de kerkraad als verweerder op. Zij stellen de vorderingen in kort geding en de bezitsvorderingen in. Zij verrichten alle handelingen tot bewaring van recht of tot stuiting van verjaring en van verval.

Alle andere rechtsvorderingen waarbij de kerkfabriek als eiser optreedt, mogen door de voorzitter en de secretaris, die samen optreden, pas worden ingesteld na machtiging door de kerkraad.

HOOFDSTUK VI

Bijzondere bepalingen voor de kathedrale kerkfabrieken

AFDELING 1

Kathedrale kerkraad

Artikel 65

De Vlaamse regering erkent de bisdommen en hun gebiedsomschrijving.

Artikel 66

Per bisdom is er een kathedrale kerkfabriek die bestuurd wordt door een kathedrale kerkraad.

De kathedrale kerkfabriek is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

De zetel van de kathedrale kerkfabriek wordt bepaald door de kathedrale kerkraad.

Artikel 67

De kathedrale kerkraad bestaat uit zeven gewone leden die door de bisschop worden aangewezen en de bisschop of zijn plaatsvervanger en de pastoor van de desbetreffende parochie die beiden van rechtswege deel uitmaken van de kathedrale kerkraad.

Artikel 68

De bisschop is van rechtswege voorzitter van de kathedrale kerkraad.

De bisschop benoemt de secretaris en de penningmeester.

Artikel 69

De bepalingen van de afdelingen 1 en 2 van hoofdstuk I, met uitzondering van de artikelen 2, 3, 5 en 12, zijn van overeenkomstige toepassing op de kathedrale kerkfabrieken.

AFDELING 2

Overleg met de provincieoverheid

Artikel 70

Op verzoek van de kathedrale kerkraad of van de provincieoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg tussen een afvaardiging van de kathedrale kerkraad en een afvaardiging van de bestendige deputatie van de provincie of provincies in kwestie.

In elk geval vraagt de kathedrale kerkraad overleg over het meerjarenplan en het budget voor die worden ingediend bij de provincieoverheid.

AFDELING 3

Administratief toezicht

ONDERAFDELING 1

Algemeen administratief toezicht

Artikel 71

Een afschrift van de notulen van de vergaderingen van de kathedrale kerkraad wordt binnen een termijn van twintig dagen, die ingaat op de dag na de vergadering, gelijktijdig aan de provinciegouverneur en de provincieoverheid verstuurd.

Artikel 72

§ 1. De bestendige deputatie kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kathedrale kerkraad het provinciale belang en, inzonderheid, de financiële belangen van de provincie schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kathedrale kerkfabriek worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provincieoverheid zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de bestendige deputatie dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kathedrale kerkraad kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan bestendige deputatie en de provinciegouverneur.

§ 2. De provinciegouverneur kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kathedrale kerkraad de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kathedrale kerkfabriek worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de provinciegouverneur dadelijk kennisgegeven aan de provincieoverheid.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kathedrale kerkraad kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan de bestendige deputatie en de provinciegouverneur.

Artikel 73

De Vlaamse regering kan, bij een gemotiveerd besluit, het besluit vernietigen van de kathedrale kerkraad op de gronden, bepaald in artikel 72.

Het vernietigingsbesluit moet aan de kathedrale kerkfabriek worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van de vernietiging wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur en de provincieoverheid.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in het tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

Artikel 74

De termijn waarbinnen de overheden, genoemd in artikel 72 en 73, een besluit van de kathedrale kerkraad kunnen schorsen of vernietigen, wordt gestuit door de verzending van een aangetekende brief waarbij de toezichthoudende overheid het dossier betreffende dit besluit bij de kathedrale kerkfabriek opvraagt of aanvullende inlichtingen inwint. De aangetekende verzending van een ingediende klacht aan een toezichthoudende overheid stuit eveneens de termijn.

De dag na de ontvangst van het dossier of van de aanvullende inlichtingen vangt een nieuwe termijn van dertig dagen aan.

Artikel 75

§ 1. Een door de toezichthoudende overheid opgevraagd besluit van een kathedrale kerkraad is niet langer vatbaar voor schorsing of vernietiging door de overheden, genoemd in artikel 72 en 73, na het verstrijken van een termijn van dertig dagen, waarbinnen de toezichthoudende overheid haar besluit naar de kathedrale kerkfabriek moet versturen, die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst hetzij van het dossier dat met een aangetekende zending is opgestuurd of tegen ontvangstbewijs is afgegeven, hetzij van de aanvullende inlichtingen, bedoeld in artikel 74.

§ 2. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de kathedrale kerkraad, die genomen worden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing en vernietiging.

Artikel 76

§ 1. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kathedrale kerkraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de bestendige deputatie respectievelijk door de provinciegouverneur in hun uitvoering worden geschorst op de gronden, bepaald in artikel 72. Het schorsingsbesluit moet aan de kathedrale kerkfabriek worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het door de toezichthoudende overheid opgevraagde dossier.

De bepalingen van artikel 72, § 1, vierde tot en met zesde lid en van artikel 72, § 2, vierde tot en met zesde lid zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de voorzitter en secretaris van de kathedrale kerkraad, die samen optreden, een geschorst besluit gemotiveerd kunnen handhaven.

§ 2. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kathedrale kerkraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de Vlaamse regering worden vernietigd op de gronden, bepaald in artikel 73. Het vernietigingsbesluit moet aan de kathedrale kerkfabriek worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het opgevraagde dossier of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur en de provincieoverheid.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in § 2, tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

§ 3. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de voorzitter en de secretaris, gezamenlijk optredend, die genomen werden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing of vernietiging.

ONDERAFDELING 2

Dwangtoezicht

Artikel 77

Na een waarschuwing die blijkt uit de briefwisseling, kan de provinciegouverneur een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven, op de persoonlijke kosten van de leden van de kathedrale kerkraad, die verzuimd hebben aan de waarschuwingen gevolg te geven, om de gevraagde inlichtingen of opmerkingen in te zamelen of de maatregelen ten uitvoer te brengen die zijn voorgeschreven bij de wetten, decreten, algemene reglementen en besluiten van de staat, de gemeenschap, het gewest of de provinciale of gemeentelijke instellingen.

Van het sturen van een of meer commissarissen wordt door de provinciegouverneur onmiddellijk kennisgegeven aan het erkend representatief orgaan en aan de bestendige deputatie van de provincie in kwestie.

AFDELING 4

Andere bepalingen

Artikel 78

De bepalingen van hoofdstuk II, III en V van deze titel zijn van overeenkomstige toepassing op de kathedrale kerkbesturen, met dien verstande dat :

- 1° de kerkfabriek en de kerkraad respectievelijk moeten worden gelezen als kathedrale kerkfabriek en kathedrale kerkraad ;
- 2° de gemeente, de gemeenteoverheid, de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen en de gemeentelijke bijdrage moeten worden gelezen als de provincie, de provincieoverheid, de provincieraad, de bestendige deputatie en de provinciale bijdrage.

TITEL III

Bijzondere bepalingen voor de protestantse, de anglicaanse en de Israëlitische erediensten

HOOFDSTUK I

Bijzondere bepalingen voor de protestantse eredienst

AFDELING 1

Bestuursraad

Artikel 79

De Vlaamse regering erkent de kerkgemeenten en hun gebiedsomschrijving op voorstel van het door de federale overheid erkende representatieve or-

gaan van de protestantse eredienst, verder het erkend representatieve orgaan genoemd.

De criteria voor de erkenning zullen worden vastgesteld bij besluit van de Vlaamse regering.

Artikel 80

De kerkgemeente is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die bestuurd wordt door een bestuursraad.

De zetel van de kerkgemeente wordt bepaald door de bestuursraad.

Artikel 81

De kerkgemeente is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De kerkgemeente is belast met het onderhoud en de bewaring van de kerk of kerken van de kerkgemeente en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de kerkgemeente of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de kerkgemeente.

Artikel 82

De bestuursraad bestaat uit vijf verkozen leden en de predikant of zijn vervanger, die in de kerkgemeente zijn ambt uitoefent, die er van rechtswege deel van uitmaakt.

Artikel 83

De bestuursraad wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand april.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar treden er drie leden uit die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 84

De uittredende leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de kerkgemeente worden verkozen.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als in de looptijd van zijn mandaat een lid moet vervangen worden, duiden de overige leden van de bestuursraad binnen twee maanden nadat de vacature is ontstaan, een vervanger aan. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat voort.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door het erkend representatief orgaan, op voorstel van de predikant van de kerkgemeente.

Artikel 85

De kiesgerechtigde leden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ingeschreven zijn in het register van de kerkgemeente ;
- 2° de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben op de datum van de verkiezing ;
- 3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de kerkgemeente.

Artikel 86

Alle kiesgerechtigde leden kunnen tot lid van de bestuursraad verkozen of aangesteld worden.

Artikel 87

De lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat moet één maand voor de verkiezing voldoende worden bekendgemaakt.

Tegen de samenstelling van de lijst kan bezwaar worden ingediend bij de bestuursraad binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

De bestuursraad doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van de bestuursraad wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Artikel 88

§ 1. Tegen de beslissing van de bestuursraad kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing beroep worden ingesteld bij het erkend representatief orgaan.

Het erkend representatief orgaan geeft voor de verkiezing met een aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan de bestuursraad.

§ 2. Voor de eerste verkiezing kan tegen de samenstelling van de lijst bezwaar worden ingediend bij het erkend representatief orgaan binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

De bepalingen van artikel 87 derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de bestuursraad moet worden gelezen als het erkend representatief orgaan.

Artikel 89

De verkiezing van de leden van de bestuursraad wordt gehouden in de maand april.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

Artikel 90

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 91

De bestuursraad kan aan een aftredend lid van de raad dat zijn mandaat gedurende ten minste tien jaar in dezelfde kerkgemeente heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 92

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van de raad zoals vastgesteld in artikel 83 verkiest de bestuursraad onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 93

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van de bestuursraad en met het bewaren van het archief.

Artikel 94

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

1° het innen van de gelden die toekomen aan de kerkgemeente en het betalen van de uitgaven ;

2° het bijhouden van de boekhouding ;

3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;

4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;

5° het opmaken van de jaarrekeningen en de eindrekening.

Artikel 95

De bestuursraad wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van de bestuursraad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de bestuursraad.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de kerkgemeente worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 92, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van de bestuursraad en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van de bestuursraad.

Artikel 96

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van de bestuursraad :

1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;

2° degenen die personeelslid zijn van de kerkgemeente.

Artikel 97

De bestuursraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 98

De bestuursraad wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept de bestuursraad op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 99

De bestuursraad kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

De raad kan echter, als hij een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 100

Het is elk lid van de bestuursraad verboden :

1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij persoonlijk of als vertegenwoordiger betrokken is, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;

2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de kerkgemeente ;

3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de kerkgemeente ;

4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen en diensten, verkoop of aankoop voor de kerkgemeente. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de bestuursraad vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 101

De vergaderingen van de bestuursraad zijn niet openbaar.

Artikel 102

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 103

De door de secretaris of degene die hem vervangt opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door de bestuursraad, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 104

De bestuursraad regelt alles wat de kerkgemeente aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van de bestuursraad, die samen optreden, of aan de secretaris, of aan de penningmeester of aan het centraal kerkbestuur.

AFDELING 2

Centraal kerkbestuur

Artikel 105

Per gemeente wordt voor de kerkgemeenten waarvan de hoofdkerk gelegen is op het grondgebied van de gemeente, een centraal kerkbestuur opgericht. Het centraal kerkbestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal kerkbestuur bepaalt zijn zetel.

Artikel 106

Het centraal kerkbestuur bestaat uit de volgende personen :

- 1° twee vertegenwoordigers aangesteld door het erkend representatief orgaan ;
- 2° vier afgevaardigden van de bestuursraden van de kerkgemeenten ;
- 3° een expert.

Artikel 107

De afgevaardigden van de bestuursraden van de kerkgemeenten worden na elke gedeeltelijke vernieuwing van de bestuursraad gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de bestuursraden van de kerkgemeenten in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de bestuursraden van de kerkgemeenten in kwestie aanwezig zijn.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 106, 1° en 2°.

Artikel 108

Het centraal kerkbestuur verkiest onder de afgevaardigden van de bestuursraden van de kerkgemeenten en bij geheime en afzonderlijke stemmingen een voorzitter en onder alle leden een secretaris. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 109

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal kerkbestuur.

Artikel 110

Het centraal kerkbestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal kerkbestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 108, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur.

Artikel 111

De bepalingen van artikel 96 tot en met 103 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal kerkbestuur.

Artikel 112

§ 1. Het centraal kerkbestuur is bevoegd voor de volgende aangelegenheden :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de gemeente-overheid van een meerjarenplan van de kerkgemeenten en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de gemeente-overheid van het budget van de kerkgemeenten en de budgetwijzigingen ;
- 3° het gezamenlijk indienen bij de gemeenteoverheid van de jaarrekeningen van de kerkgemeenten ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingkosten van het centraal kerkbestuur ten laste van de kerkgemeenten ;
- 5° het aanwerven van personeel van het centraal kerkbestuur ;
- 6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de kerkgemeenten ;
- 7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende kerkgemeente voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

§ 2. Als er in een gemeente slechts één kerkgemeente bestaat, hoeft er geen centraal kerkbestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de

jaarrekening door de bestuursraad ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 3

Overleg met de gemeenteoverheid

Artikel 113

Op verzoek van het centraal kerkbestuur of, als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, van de bestuursraad of van de gemeenteoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 112 tussen een afvaardiging van de bestuursraad of van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente of gemeenten in kwestie.

In elk geval vraagt het centraal kerkbestuur, of als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, de bestuursraad, overleg over de meerjarenplannen en budgetten voor die worden ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 4

Andere bepalingen

Artikel 114

De bepalingen van hoofdstuk II, III, IV en V van titel II, zijn van overeenkomstige toepassing op de bestuursraden en de centrale kerkbesturen, met dien verstande dat de kerkfabriek en de kerkraad moeten worden gelezen als de kerkgemeente en de bestuursraad.

HOOFDSTUK II

Bijzondere bepalingen voor de anglicaanse
eredienst

AFDELING 1

Kerkraad

Artikel 115

De Vlaamse regering erkent de parochies en hun gebiedsomschrijving op voorstel van het door de federale overheid erkende representatieve orgaan van de anglicaanse eredienst, verder het erkend representatief orgaan genoemd.

De criteria voor de erkenning zullen worden vastgesteld bij besluit van de Vlaamse regering.

Artikel 116

Per parochie is er een kerkfabriek die bestuurd wordt door een kerkraad.

De anglicaanse kerkfabriek is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

De zetel van de anglicaanse kerkfabriek wordt bepaald door de kerkraad.

Artikel 117

De anglicaanse kerkfabriek is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De anglicaanse kerkfabriek is belast met het onderhoud en de bewaring van de kerk of kerken van de parochie en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de anglicaanse kerkfabriek of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de parochie.

Artikel 118

De kerkraad bestaat uit vijf verkozen leden en de bedienaar van de eredienst of zijn vervanger, die in

de parochie zijn ambt uitoefent, die er van rechtswege deel van uitmaakt.

Artikel 119

De kerkraad wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand april.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar treden er drie leden uit die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 120

De uittredende leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de parochie worden verkozen.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als in de looptijd van zijn mandaat een lid moet vervangen worden, duiden de overige leden van de kerkraad binnen twee maanden nadat de vacature is ontstaan, een vervanger aan. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat voort.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door het erkend representatief orgaan, op voorstel van de bedienaar van de eredienst.

Artikel 121

De kiesgerechtigde leden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ingeschreven zijn in het register van de parochie ;
- 2° de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben op de datum van de verkiezing ;
- 3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de parochie.

Artikel 122

Alle kiesgerechtigde leden kunnen tot lid van de kerkraad verkozen of aangesteld worden.

Artikel 123

De lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat moet één maand voor de verkiezing voldoende worden bekendgemaakt.

Tegen de samenstelling van de lijst kan bezwaar worden ingediend bij de kerkraad binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

De kerkraad doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van de kerkraad wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Artikel 124

§ 1. Tegen de beslissing van de kerkraad kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing, beroep worden ingesteld bij het erkend representatief orgaan.

Voormeld orgaan geeft voor de verkiezing met een aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan de kerkraad.

§ 2. Voor de eerste verkiezing kan tegen de samenstelling van de lijst bezwaar worden ingediend bij het erkend representatief orgaan binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

De bepalingen van artikel 123 derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de kerkraad moet worden gelezen als het erkend representatief orgaan.

Artikel 125

De verkiezing van de leden van de kerkraad wordt gehouden in de loop van de maand april.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

Artikel 126

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 127

De kerkraad kan aan een aftredend lid van de raad dat zijn mandaat gedurende ten minste 10 jaar in dezelfde parochie heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 128

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van de raad zoals vastgesteld in artikel 119 verkiest de kerkraad onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op één van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 129

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van de kerkraad en met het bewaren van het archief.

Artikel 130

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de anglicaanse kerkfabriek en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;
- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekeningen en de eindrekening.

Artikel 131

De kerkraad wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van de kerkraad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de kerkraad.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de anglicaanse kerkfabriek worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 128, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van de kerkraad en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van de kerkraad.

Artikel 132

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van de kerkraad :

1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;

2° degenen die personeelslid zijn van de anglicaanse kerkfabriek.

Artikel 133

De kerkraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 134

De kerkraad wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept de kerkraad op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 135

De kerkraad kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

De raad kan echter, als hij een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 136

Het is elk lid van de kerkraad verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij persoonlijk of als vertegenwoordiger betrokken is, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en

met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;

2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de anglicaanse kerkfabriek ;

3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de anglicaanse kerkfabriek ;

4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen en diensten, verkoop of aankoop voor de anglicaanse kerkfabriek. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de kerkraad vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 137

De vergaderingen van de kerkraad zijn niet openbaar.

Artikel 138

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 139

De door de secretaris of degene die hem vervangt opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door de kerkraad, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 140

De kerkraad regelt alles wat de anglicaanse kerkfabriek aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van de kerkraad, die samen optreden, of aan de secretaris, of aan de penningmeester of aan het centraal kerkbestuur.

AFDELING 2

Centraal kerkbestuur

Artikel 141

Per gemeente wordt voor de anglicaanse kerkfabrieken van de parochies waarvan de hoofdkerk gelegen is op het grondgebied van de gemeente, een centraal kerkbestuur opgericht. Het centraal kerkbestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal kerkbestuur bepaalt zijn zetel.

Artikel 142

Het centraal kerkbestuur bestaat uit de volgende personen :

1° een vertegenwoordiger aangesteld door het erkend representatief orgaan ;

2° drie afgevaardigden van de kerkraden van de anglicaanse kerkfabrieken ;

3° een expert.

Artikel 143

De afgevaardigden van de kerkraden van de anglicaanse kerkfabrieken worden na elke gedeeltelijke vernieuwing van de kerkraad gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de kerkraden van de anglicaanse kerkfabrieken in kwestie. Zij worden verkozen met een volstreekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de kerk-

raden van de anglicaanse kerkfabrieken in kwestie aanwezig zijn.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 142, 1° en 2°.

Artikel 144

Het centraal kerkbestuur verkiest onder de afgevaardigden van de kerkraden van de anglicaanse kerkfabrieken en bij geheime en afzonderlijke stemmingen een voorzitter en onder alle leden een secretaris. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Wanneer er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 145

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal kerkbestuur.

Artikel 146

Het centraal kerkbestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal kerkbestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 144, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur.

Artikel 147

De bepalingen van artikel 132 tot en met 139 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal kerkbestuur.

Artikel 148

§ 1. Het centraal kerkbestuur is bevoegd voor :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de gemeente-overheid van een meerjarenplan van de anglicaanse kerkfabrieken en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de gemeente-overheid van het budget van de anglicaanse kerkfabrieken en de budgetwijzigingen ;
- 3° het gezamenlijk indienen bij de gemeenteoverheid van de jaarrekeningen van de anglicaanse kerkfabrieken ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingkosten van het centraal kerkbestuur ten laste van de anglicaanse kerkfabrieken ;
- 5° het aanwerven van personeel van het centraal kerkbestuur ;
- 6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de anglicaanse kerkfabrieken ;
- 7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende anglicaanse kerkfabriek voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

§ 2. Als er in een gemeente slechts één anglicaanse kerkfabriek bestaat, hoeft er geen centraal kerkbestuur te worden opgericht. In dit geval worden het

meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door de kerkraad ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 3

Overleg met de gemeenteoverheid

Artikel 149

§ 1. Op verzoek van het centraal kerkbestuur of, als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, van de kerkraad of van de gemeenteoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 148 tussen een afvaardiging van de kerkraad of van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente of gemeenten in kwestie.

§ 2. In elk geval vraagt het centraal kerkbestuur, of als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, de kerkraad, overleg over de meerjarenplannen en budgetten voor die worden ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 4

Andere bepalingen

Artikel 150

De bepalingen van hoofdstuk II, III, IV en V van titel II, zijn van overeenkomstige toepassing op de anglicaanse kerkfabrieken en de centrale kerkbesturen.

HOOFDSTUK III

Bijzondere bepalingen voor de Israëlitische eredienst

AFDELING 1

Bestuursraad

Artikel 151

De Vlaamse regering erkent de Israëlitische gemeenten en hun gebiedsomschrijving op voorstel van het door de federale overheid erkende representatief orgaan van de Israëlitische eredienst, verder het erkend representatief orgaan genoemd.

De criteria voor de erkenning zullen worden vastgesteld bij besluit van de Vlaamse regering.

Artikel 152

De Israëlitische gemeente is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die bestuurd wordt door een bestuursraad.

De zetel van de Israëlitische gemeente wordt bepaald door de bestuursraad.

Artikel 153

De Israëlitische gemeente is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De Israëlitische gemeente is belast met het onderhoud en de bewaring van de synagoge of de synagogen van de Israëlitische gemeente en met het be-

heer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de Israëlitische gemeente of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de Israëlitische gemeente.

Artikel 154

De bestuursraad bestaat uit vijf verkozen leden en de rabbijn of zijn vervanger, die in de Israëlitische gemeente zijn ambt uitoefent, die er van rechtswege deel van uitmaakt.

Artikel 155

De bestuursraad wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand mei.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar treden er drie leden uit die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 156

De uittredende leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden, vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de Israëlitische gemeente worden verkozen.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als in de looptijd van zijn mandaat een lid moet vervangen worden, duiden de overige leden van de bestuursraad binnen twee maanden nadat de vacature is ontstaan, een vervanger aan. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat voort.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door het erkend representatief orgaan, op voorstel van de rabbijn van de Israëlitische gemeente.

Artikel 157

De kiesgerechtigde leden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° ingeschreven zijn in het register van de Israëlitische gemeente ;

2° de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben op de datum van de verkiezing ;

3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de Israëlitische gemeente.

Artikel 158

Alle kiesgerechtigde leden kunnen tot lid van de bestuursraad verkozen of aangesteld worden.

Artikel 159

De lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat moet één maand voor de verkiezing voldoende worden bekendgemaakt.

Tegen de samenstelling van de lijst kan bezwaar worden ingediend bij de bestuursraad binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

De bestuursraad doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van de bestuursraad wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Artikel 160

§ 1. Tegen de beslissing van de bestuursraad kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing, beroep worden ingesteld bij het erkend representatief orgaan.

Het erkend representatief orgaan geeft voor de verkiezing met een aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan de bestuursraad.

§ 2. Voor de eerste verkiezing kan tegen de samenstelling van de lijst bezwaar worden ingediend bij het erkend representatief orgaan binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

De bepalingen van artikel 159 derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de bestuursraad moet worden gelezen als het erkend representatief orgaan.

Artikel 161

De verkiezing van de leden van de bestuursraad wordt gehouden in de loop van de maand mei.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

Artikel 162

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 163

De bestuursraad kan aan een aftredend lid van de raad dat zijn mandaat gedurende ten minste tien jaar in dezelfde Israëlitische gemeente heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 164

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van de bestuursraad zoals vastgesteld in artikel 155 verkiest de bestuursraad onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstreekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn

en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 165

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van de bestuursraad en met het bewaren van het archief.

Artikel 166

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de Israëlitische gemeente en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;
- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekeningen en de eindrekening.

Artikel 167

De bestuursraad wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van de bestuursraad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de bestuursraad.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de Israëlitische gemeente worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 164, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van de bestuursraad en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van de bestuursraad.

Artikel 168

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van de bestuursraad :

- 1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° degenen die personeelslid zijn van de Israëlitische gemeente.

Artikel 169

De bestuursraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 170

De bestuursraad wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept de bestuursraad op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 171

De bestuursraad kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

De bestuursraad kan echter, als hij een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze

beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 172

Het is elk lid van de bestuursraad verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij persoonlijk of als vertegenwoordiger betrokken is, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de Israëlitische gemeente ;
- 3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de Israëlitische gemeente ;
- 4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanname van werken, leveringen en diensten, verkoop of aankoop voor de Israëlitische gemeente. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de bestuursraad vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 173

De vergaderingen van de bestuursraad zijn niet openbaar.

Artikel 174

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 175

De door de secretaris of degene die hem vervangt opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door de bestuursraad, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 176

De bestuursraad regelt alles wat de Israëlitische gemeente aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van de bestuursraad, die samen optreden, of aan de secretaris, of aan de penningmeester of aan het centraal bestuur.

AFDELING 2

Centraal bestuur

Artikel 177

Per gemeente wordt voor de Israëlitische gemeenten waarvan de synagoge gelegen is op het grondgebied van de gemeente, een centraal bestuur opgericht. Het centraal kerkbestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal bestuur bepaalt zijn zetel.

Artikel 178

Het centraal bestuur bestaat uit :

- 1° twee vertegenwoordigers aangesteld door het erkend representatief orgaan ;
- 2° vier afgevaardigden van de bestuursraden van de Israëlitische gemeenten ;
- 3° een expert.

Artikel 179

De afgevaardigden van de bestuursraden van de Israëlitische gemeenten worden na elke gedeeltelijke vernieuwing van de bestuursraad gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de bestuursraden van de Israëlitische gemeenten in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de bestuursraden van de Israëlitische gemeenten in kwestie aanwezig zijn.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 178, 1° en 2°.

Artikel 180

Het centraal bestuur verkiest onder de afgevaardigden van de bestuursraden van de Israëlitische gemeenten en bij geheime en afzonderlijke stemmingen een voorzitter en onder alle leden een secretaris. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 181

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van het centraal bestuur, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal bestuur.

Artikel 182

Het centraal bestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal bestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 180, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal bestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal bestuur.

Artikel 183

De bepalingen van artikel 168 tot en met 175 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal bestuur.

Artikel 184

§ 1. Het centraal bestuur is bevoegd voor de volgende aangelegenheden :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van een meerjarenplan van de Israëlitische gemeenten en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de gemeenteoverheid van het budget van de Israëlitische gemeenten en de budgetwijzigingen ;
- 3° het gezamenlijk indienen bij de gemeenteoverheid van de jaarrekeningen van de Israëlitische gemeenten ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingkosten van het centraal bestuur ten laste van de Israëlitische gemeenten ;

5° het aanwerven van personeel van het centraal bestuur ;

6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de Israëlitische gemeenten ;

7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende Israëlitische gemeente voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

§ 2. Als er in een gemeente slechts één Israëlitische gemeente bestaat, hoeft er geen centraal bestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door de bestuursraad ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 3

Overleg met de gemeenteoverheid

Artikel 185

§ 1. Op verzoek van het centraal bestuur of, als er geen centraal bestuur werd opgericht, van de bestuursraad of van de gemeenteoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 184 tussen een afvaardiging van de bestuursraad of van het centraal bestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente of gemeenten in kwestie.

§ 2. In elk geval vraagt het centraal bestuur, of als er geen centraal bestuur werd opgericht, de bestuursraad, overleg over de meerjarenplannen en budgetten voor die worden ingediend bij de gemeenteoverheid.

AFDELING 4

Andere bepalingen

Artikel 186

De bepalingen van hoofdstuk II, III, IV en V van titel II, zijn van overeenkomstige toepassing op de bestuursraden en de centrale besturen, met dien

verstande dat de kerkfabriek en de kerkraad moeten worden gelezen als de Israëlitische gemeente en de bestuursraad.

TITEL IV

Bijzondere bepalingen voor de orthodoxe en islamitische erediensten

HOOFDSTUK I

Bijzondere bepalingen voor de orthodoxe eredienst

AFDELING 1

Kerkfabriekraad

Artikel 187

De Vlaamse regering erkent de parochies en hun gebiedsomschrijving op voorstel van het door de federale overheid erkende representatieve orgaan van de orthodoxe eredienst, verder het erkend representatief orgaan genoemd.

De criteria voor de erkenning zullen worden vastgesteld bij besluit van de Vlaamse regering.

Artikel 188

Per parochie is er een kerkfabriek die bestuurd wordt door een kerkfabriekraad.

De orthodoxe kerkfabriek is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

De zetel van de orthodoxe kerkfabriek wordt bepaald door de kerkfabriekraad.

Artikel 189

De orthodoxe kerkfabriek is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De orthodoxe kerkfabriek is belast met het onderhoud en de bewaring van de kerk of kerken van de parochie en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de orthodoxe kerkfabriek of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de parochie.

Artikel 190

De kerkfabriekraad bestaat uit vijf verkozen leden en de kerkbedienaar of zijn vervanger, die in de parochie zijn ambt uitoefent, die er van rechtswege deel van uitmaakt.

Artikel 191

De kerkfabriekraad wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand april.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar treden er drie leden uit die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 192

De uittredende leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de parochie worden verkozen.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als in de looptijd van zijn mandaat een lid moet vervangen worden, duiden de overige leden van de kerkfabriekraad binnen twee maanden nadat de vacature is ontstaan, een vervanger aan. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat verder.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door het erkend representatief orgaan, op voorstel van de kerkbedienaar van de parochie.

Artikel 193

De kiesgerechtigde leden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ingeschreven zijn in het register van de parochie ;
- 2° de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben op de datum van de verkiezing ;
- 3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de parochie.

Artikel 194

Alle kiesgerechtigde leden kunnen tot lid van de kerkfabriekraad verkozen of aangesteld worden.

Artikel 195

De lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat moet een maand voor de verkiezing voldoende worden bekendgemaakt.

Tegen de samenstelling van de lijst kan bezwaar worden ingediend bij de kerkfabriekraad binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

De kerkfabriekraad doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van de kerkfabriekraad wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Artikel 196

§ 1. Tegen de beslissing van de kerkfabriekraad kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing beroep worden ingesteld bij het erkend representatief orgaan.

Het erkend representatief orgaan geeft voor de verkiezing met een aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan de kerkfabriekraad.

§ 2. Voor de eerste verkiezing kan tegen de samenstelling van de lijst bezwaar worden ingediend bij het erkend representatief orgaan binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

De bepalingen van artikel 195 derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de kerkfabriekraad moet worden gelezen als het erkend representatief orgaan.

Artikel 197

De verkiezing van de leden van de kerkfabriekraad wordt gehouden in de loop van de maand april.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

Artikel 198

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 199

De kerkfabriekraad kan aan een aftredend lid van de raad dat zijn mandaat gedurende ten minste tien jaar in dezelfde parochie heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 200

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van de raad zoals vastgesteld in artikel 191 verkiest de kerkfabriekraad onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de vereiste

meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 201

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van de kerkfabriekraad en met het bewaren van het archief.

Artikel 202

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de orthodoxe kerkfabriek en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;
- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekeningen en de eindrekening.

Artikel 203

De kerkfabriekraad wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van de kerkfabriekraad in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van de kerkfabriekraad.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de orthodoxe kerkfabriek worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 200, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van de kerkfabriekraad en

wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van de kerkfabriekraad.

Artikel 204

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van de kerkfabriekraad :

- 1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° degenen die personeelslid zijn van de orthodoxe kerkfabriek.

Artikel 205

De kerkfabriekraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 206

De kerkfabriekraad wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept de kerkfabriekraad op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 207

De kerkfabriekraad kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

De raad kan echter, als hij een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 208

Het is elk lid van de kerkfabriekraad verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij persoonlijk of als vertegenwoordiger betrokken is, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de orthodoxe kerkfabriek ;
- 3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de orthodoxe kerkfabriek ;
- 4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen en diensten, verkoop of aankoop voor de orthodoxe kerkfabriek. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van de kerkfabriekraad vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 209

De vergaderingen van de kerkfabriekraad zijn niet openbaar.

Artikel 210

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 211

De door de secretaris of degene die hem vervangt opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door de kerkfabriekraad, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 212

De kerkfabriekraad regelt alles wat de orthodoxe kerkfabriek aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van de kerkfabriekraad, die samen optreden, of aan de secretaris, of aan de penningmeester of aan het centraal kerkbestuur.

AFDELING 2

Centraal kerkbestuur

Artikel 213

Per provincie wordt voor de orthodoxe kerkfabrieken van de parochies waarvan de hoofdkerk gelegen is op het grondgebied van de provincie, een centraal kerkbestuur opgericht. Het centraal kerkbestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal kerkbestuur bepaalt zijn zetel.

Artikel 214

Het centraal kerkbestuur bestaat uit de volgende personen :

- 1° een vertegenwoordiger aangesteld door het erkend representatief orgaan ;
- 2° drie afgevaardigden van de kerkfabriekraden van de orthodoxe kerkfabrieken ;
- 3° een expert.

Artikel 215

De afgevaardigden van de kerkfabriekraden van de orthodoxe kerkfabrieken worden na elke gedeeltelijke vernieuwing gekozen bij geheime en af-

zonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de kerkfabriekraden van de orthodoxe kerkfabrieken in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de kerkfabriekraden van de orthodoxe kerkfabrieken in kwestie aanwezig zijn.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 214, 1° en 2°.

Artikel 216

Het centraal kerkbestuur verkiest onder de afgevaardigden van de kerkfabriekraden van de orthodoxe kerkfabrieken en bij geheime en afzonderlijke stemmingen een voorzitter en onder alle leden een secretaris. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 217

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van het centraal kerkbestuur, met het bewaren van het

archief, en met de boekhouding van het centraal kerkbestuur.

Artikel 218

Het centraal kerkbestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal kerkbestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 216, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal kerkbestuur.

Artikel 219

De bepalingen van artikel 204 tot en met 211 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal kerkbestuur.

Artikel 220

§ 1. Het centraal kerkbestuur is bevoegd voor de volgende aangelegenheden :

- 1° het gecoördineerd indienen bij de provincieoverheid van een meerjarenplan van de orthodoxe kerkfabrieken en de wijzigingen van het plan ;
- 2° het gecoördineerd indienen bij de provincieoverheid van het budget van de orthodoxe kerkfabrieken en de budgetwijzigingen ;
- 3° het gezamenlijk indienen bij de provincieoverheid van de jaarrekeningen van de orthodoxe kerkfabrieken ;
- 4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingkosten van het centraal kerkbestuur ten laste van de orthodoxe kerkfabrieken ;
- 5° het aanwerven van personeel van het centraal kerkbestuur ;

6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de orthodoxe kerkfabrieken ;

7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijven- de orthodoxe kerkfabriek voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

§ 2. Als er in een provincie slechts één orthodoxe kerkfabriek bestaat, hoeft geen centraal kerkbestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door de kerkfabriekraad ingediend bij de provincieoverheid.

AFDELING 3

Overleg met de provincieoverheid

Artikel 221

§ 1. Op verzoek van het centraal kerkbestuur of, als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, van de kerkfabriekraad of van de provincieoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 220 tussen een afvaardiging van de kerkfabriekraad of van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van de bestendige deputatie van de provincie of provincies in kwestie.

§ 2. In elk geval vraagt het centraal kerkbestuur, of als er geen centraal kerkbestuur werd opgericht, de kerkfabriekraad, overleg over de meerjarenplannen en budgetten voor die worden ingediend bij de provincieoverheid.

AFDELING 4

Administratief toezicht

ONDERAFDELING 1

Algemeen administratief toezicht

Artikel 222

Een afschrift van de notulen van de vergaderingen van de kerkfabriekraad en van het centraal kerkbestuur wordt binnen een termijn van twintig dagen, die ingaat op de dag na de vergadering, gelijktijdig aan de provinciegouverneur, de provincieoverheid en het erkend representatief orgaan verstuurd.

Artikel 223

§ 1. De bestendige deputatie kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur het provinciaal belang en, inzonderheid, de financiële belangen van de provincie schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriekraad en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provincieoverheid zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de bestendige deputatie dadelijk kennisgegeven aan de pro-

vinciegouverneur en het erkend representatief orgaan.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk op de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan de bestendige deputatie, de provinciegouverneur en het erkend representatief orgaan.

§ 2. De provinciegouverneur kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij de kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan de kerkfabriekraad en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de provinciegouverneur dadelijk kennisgegeven aan de provincieoverheid en het erkend representatief orgaan.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

De kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk op de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan de bestendige deputatie, de provinciegouverneur en het erkend representatief orgaan.

Artikel 224

De Vlaamse regering kan, bij een gemotiveerd besluit, het besluit vernietigen van de kerkfabriekraad of het centraal kerkbestuur op de gronden, bepaald in artikel 223.

Het vernietigingsbesluit moet aan de kerkfabriekraad en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van de vernietiging wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het vernietigingsbesluit wordt door de Vlaamse regering dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, de provincieoverheid en het erkend representatief orgaan.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in het tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

Artikel 225

De termijn waarbinnen de overheden, genoemd in artikel 223 en 224, een besluit van de kerkfabriekraad of van het centraal kerkbestuur kunnen schorsen of vernietigen, wordt gestuit door de verzending van een aangetekende brief waarbij de toezichthoudende overheid het dossier betreffende een bepaald besluit bij de orthodoxe kerkfabriek of het centraal kerkbestuur opvraagt of aanvullende inlichtingen inwint. De aangetekende verzending van een ingediende klacht aan een toezichthoudende overheid stuit eveneens de termijn.

De dag na de ontvangst van het dossier of van de aanvullende inlichtingen vangt een nieuwe termijn van dertig dagen aan.

Artikel 226

§ 1. Een door de toezichthoudende overheid opgevraagd besluit van een kerkfabriekraad of een centraal kerkbestuur is niet langer vatbaar voor schorsing of vernietiging door de overheden, bedoeld in artikel 222 en 223, na het verstrijken van een termijn van dertig dagen, waarbinnen de toezichthou-

dende overheid haar besluit naar de orthodoxe kerkfabriek of het centraal kerkbestuur moet versturen, die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst hetzij van het dossier dat met een aangetekende zending is opgestuurd of tegen ontvangstbewijs is afgegeven, hetzij van de aanvullende inlichtingen, bedoeld in artikel 224.

§ 2. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de kerkfabriekraad en van het centraal kerkbestuur, die genomen worden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing en vernietiging.

Artikel 227

§ 1. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kerkfabriekraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de bestendige deputatie, respectievelijk de provinciegouverneur, in hun uitvoering worden geschorst op de gronden, bepaald in artikel 223.

Het schorsingsbesluit moet aan de orthodoxe kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het door de toezichthoudende overheid opgevraagde dossier.

De bepalingen van artikel 223, § 1, vierde tot en met zesde lid, en van artikel 223, § 2, vierde tot en met zesde lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de voorzitter en secretaris van de kerkfabriekraad, die samen optreden, een geschorst besluit gemotiveerd kunnen handhaven.

§ 2. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van de kerkfabriekraad, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de Vlaamse regering worden vernietigd op de gronden, bepaald in artikel 224. Het vernietigingsbesluit moet aan de orthodoxe kerkfabriek en het centraal kerkbestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het opgevraagde dossier of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, de provincieoverheid en het erkend representatief orgaan.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in § 2, tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

§ 3. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de voorzitter en de secretaris, gezamenlijk optredend, die genomen werden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing of vernietiging.

ONDERAFDELING 2

Dwangtoezicht

Artikel 228

Na een waarschuwing die blijkt uit de briefwisseling, kan de provinciegouverneur een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven, op de persoonlijke kosten van de leden van de kerkfabriekraad of de leden van het centraal kerkbestuur, naar gelang van het geval, die verzuimd hebben aan de waarschuwingen gevolg te geven, om de gevraagde inlichtingen of opmerkingen in te zamelen of de maatregelen ten uitvoer te brengen die zijn voorgeschreven bij de wetten, decreten, algemene reglementen en besluiten van de staat, de gemeenschap, het gewest, de provinciale of gemeentelijke instellingen.

Van het sturen van een of meer commissarissen wordt door de provinciegouverneur onmiddellijk kennisgegeven aan het erkend representatief orgaan en aan de bestendige deputatie van de provincie in kwestie.

AFDELING 5

Andere bepalingen

Artikel 229

De bepalingen van hoofdstuk II, III en V van titel II zijn van overeenkomstige toepassing op de orthodoxe kerkfabrieken en de centrale kerkbesturen, met dien verstande dat :

- 1° de kerkfabriek, respectievelijk de kerkraad moeten worden gelezen als de orthodoxe kerkfabriek, respectievelijk de kerkfabriekraad ;
- 2° de gemeente, de gemeenteoverheid, de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen en de gemeentelijke bijdrage moeten worden gelezen als de provincie, de provincieoverheid, de provincieraad, de bestendige deputatie en de provinciale bijdrage.

HOOFDSTUK II

Bijzondere bepalingen voor de islamitische eredienst

AFDELING 1

Comité

Artikel 230

De Vlaamse regering erkent de islamitische gemeenschappen en hun gebiedsomschrijving op voorstel van het door de federale overheid erkende representatief orgaan van de islamitische eredienst, verder het erkend representatief orgaan genoemd.

De criteria voor de erkenning zullen worden vastgesteld bij besluit van de Vlaamse regering.

Artikel 231

De islamitische gemeenschap is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die bestuurd wordt door een comité.

De zetel van de islamitische gemeenschap wordt bepaald door het comité.

Artikel 232

De islamitische gemeenschap is belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken.

De islamitische gemeenschap is belast met het onderhoud en de bewaring van de moskee of mos-

keeën van de islamitische gemeenschap en met het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de islamitische gemeenschap of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de islamitische gemeenschap.

Artikel 233

Het comité bestaat uit vijf verkozen leden en de eerste imam of zijn vervanger, die in de islamitische gemeenschap zijn ambt uitoefent, die er van rechtswege deel van uitmaakt.

Artikel 234

Het comité wordt om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd in de loop van de maand april.

Bij de eerste vernieuwing na drie jaar treden er drie leden uit die door het lot worden aangewezen. De twee overige leden treden uit na verloop van zes jaar.

Artikel 235

De uittredende leden worden binnen twee maanden na de datum waarop zij moeten uittreden vervangen door leden die door de kiesgerechtigde leden van de islamitische gemeenschap worden verkozen.

De uittredende leden zijn opnieuw verkiesbaar.

Als in de looptijd van zijn mandaat een lid moet vervangen worden, duiden de overige leden van het comité binnen twee maanden nadat de vacature is ontstaan, een vervanger aan. De vervanger zet het oorspronkelijke mandaat voort.

Als de vervanging niet binnen de daartoe vastgestelde termijn gebeurd is, worden de vervangende leden ambtshalve aangesteld door het erkend representatief orgaan, op voorstel van de voorzitter van het comité.

Artikel 236

De kiesgerechtigde leden moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ingeschreven zijn in het register van de islamitische gemeenschap ;
- 2° de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben op de datum van de verkiezing ;
- 3° ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de gemeente of van een van de gemeenten van de gebiedsomschrijving van de islamitische gemeenschap.

Artikel 237

Alle kiesgerechtigde leden kunnen tot lid van het comité verkozen of aangesteld worden.

Artikel 238

De lijst van de kiesgerechtigde leden die zich kandidaat hebben gesteld voor een mandaat moet een maand voor de verkiezing voldoende worden bekendgemaakt.

Tegen de samenstelling van de lijst kan bezwaar worden ingediend bij het comité binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

Het comité doet uitspraak over het bezwaar binnen vijftien dagen na het indienen van het bezwaar.

De beslissing van het comité wordt binnen drie dagen na de uitspraak met een aangetekende brief ter kennis gebracht van de bezwaarindiener.

Artikel 239

§ 1. Tegen de beslissing van het comité kan door de bezwaarindiener binnen acht dagen na de kennisgeving van de beslissing, beroep worden ingesteld bij het erkend representatief orgaan.

Het erkend representatief orgaan geeft voor de verkiezing per aangetekende brief kennis van de uitspraak aan de bezwaarindiener en aan het comité.

§ 2. Voor de eerste verkiezing kan tegen de samenstelling van de lijst bezwaar worden ingediend bij het erkend representatief orgaan binnen vijftien dagen na de dag van de bekendmaking.

De bepalingen van artikel 238 derde en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat het comité moet worden gelezen als het erkend representatief orgaan.

Artikel 240

De verkiezing van de leden van het comité wordt gehouden in de loop van de maand april.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming en bij meerderheid van stemmen.

In geval van staking van stemmen wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan wordt het lid bij lottrekking aangewezen.

Artikel 241

Een aangesteld of verkozen lid is van rechtswege ontslagnemend wanneer het de leeftijd van 75 jaar bereikt.

Artikel 242

Het comité kan aan een aftredend lid van het comité dat zijn mandaat gedurende ten minste tien jaar in dezelfde islamitische gemeenschap heeft uitgeoefend, de eretitel van zijn mandaat verlenen.

Artikel 243

Bij elke gedeeltelijke vernieuwing van het comité zoals vastgesteld in artikel 224 verkiest het comité onder de aangestelde of verkozen leden en bij geheime en afzonderlijke stemmingen, een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn

en na de stemming geen kandidaat de vereiste meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 244

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen van het comité en met het bewaren van het archief.

Artikel 245

De penningmeester heeft in het bijzonder de volgende taken :

- 1° het innen van de gelden die toekomen aan de islamitische gemeenschap en het betalen van de uitgaven ;
- 2° het bijhouden van de boekhouding ;
- 3° het opmaken van een ontwerp van meerjarenplan ;
- 4° het opmaken van een ontwerp van het jaarlijkse budget ;
- 5° het opmaken van de jaarrekeningen en de eindrekening.

Artikel 246

Het comité wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van het comité in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De voorzitter en de secretaris, die samen optreden, zijn belast met de uitvoering van de besluiten van het comité.

De bekendmakingen, de akten en de briefwisseling van de islamitische gemeenschap worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 243, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het comité en wordt de se-

cretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het comité.

Artikel 247

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van het comité :

- 1° bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° degenen die personeelslid zijn van de islamitische gemeenschap.

Artikel 248

Het comité vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren, het vereisen en ten minste eenmaal per kwartaal.

Artikel 249

Het comité wordt bijeengeroepen door de voorzitter met vermelding van plaats, dag, tijdstip en agenda.

De voorzitter roept het comité op per brief of per elektronische drager ten minste acht kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Elk lid kan punten aan de agenda toevoegen tot ten minste twee kalenderdagen voor de dag van de vergadering.

Artikel 250

Het comité kan niet geldig beraadslagen als de meerderheid van de zittinghebbende leden niet aanwezig is.

Het comité kan echter, als het een eerste maal bijeengeroepen is zonder dat het vereiste aantal leden is opgekomen, na een tweede oproeping, ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze beraadslagen en beslissen over de onderwerpen die voor de tweede maal op de agenda voorkomen.

Artikel 251

Het is elk lid van het comité verboden :

- 1° deel te nemen aan de bespreking van en de stemming over aangelegenheden waarin hij persoonlijk of als vertegenwoordiger betrokken is, of waarbij zijn bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben. Dit verbod strekt niet verder dan de bloed- en aanverwanten tot de tweede graad als het gaat om de voordracht van kandidaten en om de individuele rechtspositie van personeelsleden. Voor de toepassing van dit artikel wordt de wettelijke samenwoning gelijkgesteld met aanverwantschap ;
- 2° als advocaat of notaris tegen betaling te werken voor de islamitische gemeenschap ;
- 3° als advocaat of notaris te werken in geschillen ten behoeve van de tegenpartij van de islamitische gemeenschap ;
- 4° rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan een overeenkomst, opdracht voor aanneming van werken, leveringen en diensten, verkoop of aankoop voor de islamitische gemeenschap. Dit verbod is tevens van toepassing op de handelsvennootschappen waarin het lid van het comité vennoot, zaakvoerder, beheerder of lasthebber is.

Artikel 252

De vergaderingen van het comité zijn niet openbaar.

Artikel 253

De besluiten worden bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen ; bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 254

De door de secretaris of degene die hem vervangt opgestelde notulen van de vergaderingen vermelden, in chronologische volgorde, alle besproken onderwerpen, alsook het gevolg dat eraan gegeven werd.

De notulen worden, na goedkeuring door het comité, ondertekend door de voorzitter en de secretaris en worden door de secretaris gebundeld en bewaard.

Artikel 255

Het comité regelt alles wat de islamitische gemeenschap aanbelangt, met uitzondering van de aangelegenheden die toegewezen zijn aan de voorzitter, aan de voorzitter en de secretaris van het comité, die samen optreden, of aan de secretaris, of aan de penningmeester of aan het centraal bestuur.

AFDELING 2

Centraal bestuur

Artikel 256

Per provincie wordt voor de comités van de islamitische gemeenschappen waarvan de moskee gelegen is op het grondgebied van de provincie, een centraal bestuur opgericht. Het centraal bestuur is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid.

Het centraal bestuur bepaalt zijn zetel.

Artikel 257

Het centraal bestuur bestaat uit de volgende personen :

- 1° twee vertegenwoordigers aangesteld door het erkend representatief orgaan ;
- 2° a) vier afgevaardigden van de comités van de islamitische gemeenschappen voor de groep tot vijf islamitische gemeenschappen ;
- b) één extra afgevaardigde van de comités van de islamitische gemeenschappen voor de groep van zes tot tien islamitische gemeenschappen ;
- c) één extra afgevaardigde van de comités van de islamitische gemeenschappen voor de groep van elf tot vijftien islamitische gemeenschappen ;

d) en zo verder per groep van vijf islamitische gemeenschappen ;

3° een expert.

Artikel 258

De afgevaardigden van de comités van de islamitische gemeenschappen worden na elke gedeeltelijke vernieuwing gekozen bij geheime en afzonderlijke stemmingen voor een termijn van drie jaar door de vergadering van alle aangestelde of verkozen leden van de comités van de islamitische gemeenschappen in kwestie. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

Om geldig te beraadslagen, moet de meerderheid van de aangestelde of verkozen leden van de comités van de islamitische gemeenschappen in kwestie aanwezig zijn.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

De expert wordt aangesteld door de leden, bedoeld in artikel 256, 1° en 2°.

Artikel 259

Het centraal bestuur verkiest onder de afgevaardigden van de comités van de islamitische gemeenschappen en bij afzonderlijke stemmingen een voorzitter en onder alle leden een secretaris. Zij worden verkozen met een volstrekte meerderheid van stemmen.

De mandaten van voorzitter en secretaris kunnen niet gecumuleerd worden.

Als er voor het vacante mandaat slechts één kandidaat is, verloopt de stemming in één stembeurt. Als er voor een mandaat verschillende kandidaten zijn en na de stemming geen kandidaat de meerderheid heeft verkregen, dan wordt er opnieuw gestemd op een van de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald. Staken de stemmen bij de

herstemming, dan is het jongste lid in leeftijd verkozen.

Artikel 260

De secretaris is in het bijzonder belast met het opmaken van de notulen van de vergaderingen, met het bewaren van het archief, en met de boekhouding van het centraal bestuur.

Artikel 261

Het centraal bestuur wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris in de gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De akten en de briefwisseling van het centraal bestuur worden ondertekend door de voorzitter en medeondertekend door de secretaris.

Onverminderd artikel 258, tweede lid, wordt de voorzitter die verhinderd is, vervangen door het oudste lid in leeftijd van het centraal bestuur en wordt de secretaris die verhinderd is, vervangen door het jongste lid in leeftijd van het centraal bestuur.

Artikel 262

De bepalingen van artikel 246 tot en met 253 zijn van overeenkomstige toepassing op het centraal bestuur.

Artikel 263

§ 1. Het centraal bestuur is bevoegd voor de volgende aangelegenheden :

1° het gecoördineerd indienen bij de provincie-overheid van een meerjarenplan van de islamitische gemeenschappen en de wijzigingen van het plan ;

2° het gecoördineerd indienen bij de provincie-overheid van het budget van de islamitische gemeenschappen en de budgetwijzigingen ;

3° het gezamenlijk indienen bij de provincieoverheid van de jaarrekeningen van de islamitische gemeenschappen ;

4° het vaststellen van de bijdrage in de werkingskosten van het centraal bestuur ten laste van de islamitische gemeenschappen ;

5° het aanwerven van personeel van het centraal bestuur ;

6° het verlenen van administratieve en technische ondersteuning bij de werking van de islamitische gemeenschappen ;

7° de indeplaatsstelling van een in gebreke blijvende islamitische gemeenschap voor het indienen van het meerjarenplan, het budget en de budgetwijzigingen.

§ 2. Als er in een provincie slechts één islamitische gemeenschap bestaat, hoeft geen centraal bestuur te worden opgericht. In dit geval worden het meerjarenplan, het budget, de budgetwijzigingen en de jaarrekening door het comité ingediend bij de provincieoverheid.

AFDELING 3

Overleg met de provincieoverheid

Artikel 264

Op verzoek van het centraal bestuur of, als er geen centraal bestuur werd opgericht, van het comité of van de provincieoverheid en in elk geval ten minste tweemaal per jaar, is er overleg over de aangelegenheden zoals bepaald in artikel 263 tussen een afvaardiging van het comité of van het centraal bestuur, naar gelang van het geval, en een afvaardiging van de bestendige deputatie van de provincie of provincies in kwestie.

In elk geval vraagt het centraal bestuur of, als er geen centraal bestuur werd opgericht, het comité, overleg over de meerjarenplannen en budgetten, voor die worden ingediend bij de provincieoverheid.

AFDELING 4

Administratief toezicht

ONDERAFDELING 1

Algemeen administratief toezicht

Artikel 265

Een afschrift van de notulen van de vergaderingen van het comité en van het centraal bestuur wordt binnen een termijn van twintig dagen, die ingaat op de dag na de vergadering, gelijktijdig aan de provinciegouverneur, de provincieoverheid en het erkend representatief orgaan verstuurd.

Artikel 266

§ 1. De bestendige deputatie kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij het comité of het centraal bestuur het provinciaal belang en, inzonderheid, de financiële belangen van de provincie schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan het comité en het centraal bestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provincieoverheid zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de bestendige deputatie dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur en het erkend representatief orgaan.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

Het comité of het centraal bestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het ge-

schorste besluit, uiterlijk op de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan de bestendige deputatie, de provinciegouverneur en het erkend representatief orgaan.

§ 2. De provinciegouverneur kan, bij een gemotiveerd besluit, de uitvoering schorsen van een besluit waarbij het comité of het centraal bestuur de wet schendt of het algemeen belang schaadt.

Het schorsingsbesluit moet aan het comité en het centraal bestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen.

Van de schorsing wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het schorsingsbesluit wordt door de provinciegouverneur dadelijk kennisgegeven aan de provincieoverheid en het erkend representatief orgaan.

Het regelmatig geschorste besluit kan worden ingetrokken.

Het comité of het centraal bestuur, naar gelang van het geval, kan het geschorste besluit gemotiveerd handhaven binnen een termijn van honderd dagen die ingaat op de dag na het versturen van het schorsingsbesluit. In dit geval wordt het handhavingsbesluit, op straffe van nietigheid van het geschorste besluit, uiterlijk op de laatste dag van die termijn naar de Vlaamse regering gestuurd met een afschrift aan de bestendige deputatie, de provinciegouverneur en het erkend representatief orgaan.

Artikel 267

De Vlaamse regering kan, bij een gemotiveerd besluit, het besluit vernietigen van het comité of het centraal bestuur op de gronden, bepaald in artikel 266.

Het vernietigingsbesluit moet aan het comité en het centraal bestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat de notulen bij de provinciegouverneur zijn ingekomen of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van de vernietiging wordt in de notulen melding gemaakt in de rand van het desbetreffende besluit.

Van het vernietigingsbesluit wordt door de Vlaamse regering dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, de provincieoverheid en het erkend representatief orgaan.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in het tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

Artikel 268

De termijn waarbinnen de overheden, genoemd in artikel 266 en 267, een besluit van het comité of van het centraal bestuur kunnen schorsen of vernietigen, wordt gestuit door de verzending van een aangetekende brief waarbij de toezichthoudende overheid het dossier betreffende dit besluit bij het comité of het centraal bestuur opvraagt of aanvullende inlichtingen inwint. De aangetekende verzending van een ingediende klacht aan een toezichthoudende overheid stuit eveneens de termijn.

De dag na de ontvangst van het dossier of van de aanvullende inlichtingen vangt een nieuwe termijn van dertig dagen aan.

Artikel 269

Een door de toezichthoudende overheid opgevraagd besluit van een comité of een centraal bestuur is niet langer vatbaar voor schorsing of vernietiging door de overheden, genoemd in artikel 266 en 267, na het verstrijken van een termijn van dertig dagen, waarbinnen de toezichthoudende overheid haar besluit naar het comité of het centraal bestuur moet versturen, die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst hetzij van het dossier dat met een aangetekende zending is opgestuurd of tegen ontvangstbewijs is afgegeven, hetzij van de in artikel 268 bedoelde aanvullende inlichtingen.

De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van het comité en van het centraal bestuur, die genomen worden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing en vernietiging.

Artikel 270

§ 1. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van het comité, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de bestendige deputatie respectievelijk de provinciegouverneur, in hun uitvoering worden geschorst op de gronden, bepaald in artikel 266.

Het schorsingsbesluit moet aan het comité en het centraal bestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het door de toezichthoudende overheid opgevraagde dossier.

De bepalingen van artikel 266, § 1, vierde tot en met zesde lid, en van artikel 266, § 2, vierde tot en met zesde lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de voorzitter en secretaris van het comité, die samen optreden, een geschorst besluit gemotiveerd kunnen handhaven.

§ 2. De besluiten, getroffen door de voorzitter en de secretaris van het comité, die samen optreden, met toepassing van artikel 39 en 40, kunnen door de Vlaamse regering worden vernietigd op de gronden, bepaald in artikel 267.

Het vernietigingsbesluit moet aan het comité en het centraal bestuur worden verstuurd binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag die volgt op de ontvangst van het opgevraagde dossier of, in voorkomend geval, binnen een termijn van dertig dagen die ingaat op de dag nadat het handhavingsbesluit bij de Vlaamse regering is ingekomen.

Van het vernietigingsbesluit wordt dadelijk kennisgegeven aan de provinciegouverneur, de provincieoverheid en het erkend representatief orgaan.

Na het verstrijken van de termijn, bepaald in het tweede lid, is de schorsing ambtshalve opgeheven.

§ 3. De goedkeuring van de rekening houdt in elk geval in dat de beslissingen van de voorzitter en de secretaris, gezamenlijk optredend, die genomen werden in de loop van het jaar waarop de rekening betrekking heeft en die niet werden opgevraagd, noch geschorst of vernietigd werden, niet langer vatbaar zijn voor schorsing of vernietiging.

ONDERAFDELING 2

Dwangtoezicht

Artikel 271

Na een waarschuwing die uit de briefwisseling blijkt, kan de provinciegouverneur een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven, op de persoonlijke kosten van de leden van het comité of de leden van het centraal bestuur, naar gelang van het geval, die verzuimd hebben aan de waarschuwingen gevolg te geven, om de gevraagde inlichtingen of opmerkingen in te zamelen of de maatregelen ten uitvoer te brengen die zijn voorgeschreven bij de wetten, decreten, algemene reglementen en besluiten van de staat, de gemeenschap, het gewest, de provinciale of gemeentelijke instellingen.

Van het sturen van een of meer commissarissen wordt door de provinciegouverneur onmiddellijk kennisgegeven aan het erkend representatief orgaan en aan de bestendige deputatie van de provincie in kwestie.

AFDELING 5

Andere bepalingen

Artikel 272

De bepalingen van hoofdstuk II, III en V van titel II zijn van overeenkomstige toepassing op de comités en de centrale besturen, met dien verstande dat :

- 1° de kerkfabriek respectievelijk de kerkraad moeten worden gelezen als de islamitische gemeenschap respectievelijk het comité ;
- 2° de gemeente, de gemeenteoverheid, de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen en de gemeentelijke bijdrage moeten worden gelezen als de provincie, de provincieoverheid, de provincieraad, de bestendige deputatie en de provinciale bijdrage.

TITEL V

Slotbepalingen

Artikel 273

Alle erkenningen en hun gebiedsomschrijvingen die bestaan op de datum van inwerkingtreding van dit decreet, worden behouden.

Artikel 274

De kerkfabrieken die met toepassing van artikel 15 van de wet van 4 maart 1870 op het tijdelijke van de eredienst, vervallen zijn verklaard, kunnen op hun verzoek van het verval ontheven worden bij het besluit van de Vlaamse regering.

Artikel 275

De volgende regelingen worden opgeheven voor de aangelegenheden die geregeld worden door dit decreet :

- 1° wet van 18 germinal jaar X “relative à l'organisation des cultes” ;
- 2° keizerlijk decreet van 30 december 1809 op de kerkbesturen ;
- 3° décret du 6 novembre 1813 sur la conservation et administration des biens que possède le clergé dans plusieurs parties de l'empire ;
- 4° koninklijk besluit van 16 augustus 1824 houdende dat de kerkbesturen en kerkelijke administraties geen beschikkingen kunnen nemen omtrent ontwerpen, waarvan de bezorging hen niet uitdrukkelijk bij de bestaande wetten, reglementen of verordeningen is opgedragen ;

- 5° koninklijk besluit van 12 maart 1849 “over de herinrigting en de gedeeltelyke vernieuwing der kerkfabryken” ;
- 6° wet van 4 maart 1870 op het tijdelijke der erediensten, gewijzigd bij de wetten van 17 april 1985, 18 juli 1991 en 10 maart 1999 en bij het koninklijk besluit van 20 juli ;
- 7° koninklijk besluit van 7 februari 1876 houdende inrichting der bestuursraden bij de protestantse kerken ;
- 8° koninklijk besluit van 7 februari 1876 houdende inrichting der bestuursraden bij de synagogen ;
- 9° besluit van de regent van 28 december 1944 waarbij aan de minister van Justitie opdracht wordt gegeven om tot de uitvoering van werken aan de kerken machtiging te verlenen ;
- 10° koninklijk besluit van 3 mei 1978 tot inrichting van de comités belast met het beheer van de temporaliën van de erkende islamitische gemeenschappen, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 10 april 1995 ;
- 11° koninklijk besluit van 15 maart 1988 tot organisatie van de raden van de kerkfabrieken van de orthodoxe eredienst ;
- 12° de koninklijke besluiten houdende goedkeuring van de bisschoppelijke verordeningen tot inrichting van de kathedrale kerken.

Artikel 276

Voor de anglicaanse eredienst, parochies Ieper en Tervuren, blijven, voor wat de samenstelling van de beheerraad betreft, de koninklijke besluiten van respectievelijk 25 mei 1928 en van 7 januari 1998 van toepassing.

Artikel 277

Dit decreet treedt in werking op 1 maart 2005 met uitzondering van de artikelen 41 tot en met 56, die in werking treden op een door de Vlaamse regering te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 2007.

Brussel, 30 januari 2004.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd
en Ambtenarenzaken,*

Paul VAN GREMBERGEN
